

Р.ТЗ(2Ук)
РКУ-45

УКРАЇНСЬКО-РУСЬКИЙ АРХІВ

В И Д А Ї

ІСТОРИЧНО-ФІЛСОСФІЧНА СЕКЦІЯ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА

Т. XI.

МАТЕРІЯЛИ ДО ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ І ВІРШІ

III.

У ЛЬВОВІ, 1925.

З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка.

5564 КРАТКИЙ ПАСПОРТ КНИГИ +

Шифр ТЗ(2ук) У-45 Инв. № 2481306

Автор Українсько-русовий архів

Название Матеріали до історії
Української пісні і вірші

Место, год издания Львів. 1925

Кол-во стр. с 481-589с. 2с.

— — — — — отд. листов _____

— — — — — иллюстраций _____

— — — — — карт _____

— — — — — схем _____

Том XI часть _____ вып. _____

Конволют _____

Примечание:

24.04.90г В.В.Шуль

УКРАЇНСЬКО-РУСЬКИЙ АРХИВ

ТОМ XI.

УКРАЇНСЬКО-РУСЬКИЙ АРХИВ

В И Д А Ї

ІСТОРИЧНО-ФІЛСОСФІЧНА СЕКЦІЯ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА

Т. XI.

МАТЕРІЯЛИ ДО ІСТОРИЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ І ВІРШІ

III.

У ЛЬВОВІ, 1925.

З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка.

Бп12259-11

ТЗ(2 ж)

У45

МАТЕРІЯЛИ

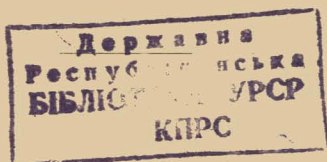
ДО ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ І ВІРШІ

ТЕКСТИ Й ЗАМІТКИ

ВИДАВ

МИХАЙЛО ВОЗНЯК

III.

У ЛЬВОВІ, 1925.

Накладом Наукового Товариства ім. Шевченка.

2481306

ТЗ (2-Ук), 019 я 54
+113 (2-13к) - 619, 43

Державна
Республіканська
БІБЛІОТЕКА УРСР
І. М. КИРОВО

Число духовних вірш, яких автори звісні, мале в порівнанню з числом таких вірш, що їх авторство ледви чи й вдасться коли дослідити. Декілька акростихових вірш, знайдених головню вже по зложенню відповідних розділів „Матеріалів“, подані далі по духовних віршах місцевого характеру. З інших духовних вірш вибираю ось тут тільки сї, що замітні або сильнішою течією народньої мови та складу або являють ся цікавими причинками для якогось літературного напрямку. З огляду на значну поправність текстів, досить рідку в найстарших співаниках, подаю також недруковані духовні вірші з співаника, описаного під № 1. До них додано кілька текстів з співаника колекції А. Петрушевича ч. 233 з сеї самої причини, а з співаників № 5 і 15 з огляду на се, що вони являють ся приватною власністю.

Значно рідші, хоч без порівняння цінніші, по рукописних старих співаниках світські вірші і пісні. Штучне й народне змішане тут, стоїть поруч себе, зближене одначе до себе не тільки правописом, але й не рідко змаганнем і мову народньої пісні хоч позірно не дуже віддалити від мови штучних вірш (прим. окінченне ть в 3 ос. одн. теп. ч.). Подавий по духовних віршах ряд світських вірш і пісень се частина сього репертуару, яким жили українські півінтелігентні і інтелігентні верстви не тільки перед народженнем нової української літератури, але й ще довго потім; а й нині ще в предметом розривкв.

А являють ся вони не тільки документами нашого культурного життя з загального погляду, але й спеціально подають матеріал для характеристики часу й обставин народження нової української літератури в російській і австрійській Україні. Є тут і вірші на тему „Москаля Чарівника“ Ів. Котляревського є й віршеві і пісенні впливи сирітської недолі, житєвого безталання, забійчого суму й розпуки, що мають аналогію у поетичнім дорібку Маркіяна Шашкевича. Дають також старі співанки матеріал для вдумчивого реформатора українського правопису. Подаю на разі тексти, а дослідиви їх у звязи з народженнем нової літератури, її манерами й характером, маю надію присвятити окрему розвідку, призвавши богатший матеріал для неї.

1. Чалъма Христу Распятому Заръваницька.¹⁾

1 Златокваніе труби, днес воспѣйте,
Распятому Христу Царю пѣснь принесѣте.
Во польской коронѣ сіяетъ,
Чуда велія изъясляетъ
5 У Заръваници.

Радость нынѣ исп(ущайте), розніе гласи,
Воспѣвайте, вси людіе, соленне²⁾ гласи,
Назарета визнавайте,
Над Стрипою тамъ витайте
10 Пана своего.

Органъ чудне возглашаетъ въ повѣтъ земномъ,
Просвѣщаетъ, въздоровляетъ въ мѣстечку маломъ,
З розънихъ краевъ притѣкаютъ,
Вре(д)нихъ всюду очищаетъ
15 З милости его.

Грай, цѣвѣнице духовъная, въ славной коронѣ
Христу Богу распятому на крестномъ тронѣ.
Вѣрныхъ въ Сіонъ (приз)иваетъ,
Давидъ въ гусли ударяетъ,
20 Въ прекрасномъ свѣтѣ.

Арѣфи, свѣту голосѣте дивніе тайни
Во вся струни и музики, приспѣйте, страни,
Умиденно возиграйте,
Со аггели воспѣвайте
25 Чудо преславно.

Трисвятое³⁾ древо райское квѣтънетъ во славѣ
Насаждено на мѣстѣ тамъ Адама главѣ,
Море води освящаетъ,
Глави зміевъ сокрушаетъ
30 И всюю ихъ силу.

¹⁾ Першихъ шість строфъ з № 3 (786—81а), дальші з № 1
1а—2а).

²⁾ В рукоп. соменне.

³⁾ В рукоп. Трисвятую.

- Израилю крестомъ Мойсей воды раздѣли,
Презъ глубины проходили, гласъ высотъ мѣли.
Фараона потопляетъ,
Войска его погружаетъ
35 И всю ихъ силу.¹⁾
- Над Стрипою являетъ ся Царь Назарейскій,
В Зарваници всего свѣта Царь Іудейскій
Чуда с небесъ посылаетъ,
Враговъ темныхъ проганяетъ,
40 Панство ихъ крушить.
- Агнецъ Божій тамъ сіяетъ, истинна радость,
Просвѣщаетъ всѣхъ вѣрныхъ явне во сладость.
Открываетъ таемници
В подломъ мѣстѣ Зарванци
45 Его славящимъ.
- Ѵалмы Царя прославляйте во Троици равна,
Хоры аггелъ, восклицайте, звикло ст то давна.
Выляль за нас кровь святую,
Побѣди смерть проклятую
50 И вѣчность ея.
- Аггели ся ужасають, славы видяще,
Крыль лица закрывають, в небѣ гласяще.
Паіріарси воспѣвають,
С плачемъ на крестъ возирають,
55 Сердцемъ палають.
- Людемъ твоимъ подай силу во мирѣ жити,
Не допускай еретикомъ вѣру хулити,
Святой Боже милостивый,
Услыши гласъ жалосливый,
60 Кролю правдивый.

¹⁾ З дальшихъ строфъ тексту М 3 подаю тільки відміни: 31—35. vacant. 37. свѣта Кроль. 40. Пекло ихъ. 42. И всѣхъ вѣрныхъ призываетъ явно во славу. 43—45. vacant. 46. Цара прославляйте. 47. звикло ст южъ давна. 49. Побѣдилъ. 50. его. 52. Крыли лица закриваху, къ себѣ гласяще. 54. Со плачемъ... възирають. 56. своимъ... во вѣрѣ. 57. еретиковъ вѣру хранити. 58. Боже святой. 62. Сохрани нас въ тяжкихъ скорбехъ и тяжкой

Мысли наша вся просвѣти и сердца тайны,
Заступай насъ в скорбехъ тяжкихъ и всякой брани.

Змилуйся, Пане, над нами,
Упадаемъ со слезами

65 У Зарваницѣ.

Агаряновъ в прахъ сокруши и всю ихъ силу,
Сохрани всѣхъ в тяжкихъ бранех, прійми под крылу.

Мы тя будемъ выхваляти,
Имя твое прославляти

70 На вѣки вѣкомъ.

2. Пѣснь сладчайшему Іесусу.¹⁾

1 З емпѣровъ горныхъ Богъ ся являетъ,

У Зарваници чуды сіяетъ;

Ливуетъ миръ весь, весь, весь,

Трепещетъ адъ днесъ, днесъ, днесъ.

5 Мы вѣрне припадѣмъ,

Христу ся поклонѣмъ

Вси равно, вси, вси равно, вси.

Адамъ пред часы видѣвъ на крестѣ

Хреста распята на древѣ райстѣ;

10 Во снѣ зряще тамъ, тамъ, тамъ,

Пророковалъ самъ, самъ, самъ.

Мы вѣрне прип.

войни. 63. надъ нами, Пане. 65. Под ноги твои. 66. Агаряновъ.
67. Сохрани насъ... скорбехъ...

Видіни тексту співаника Ів. Пашковського (54а—55а) такі:
1. Златомъ ковании. 2. Предвѣчному Цесарови пѣснь. 3. В пол-
ской. 4. велии дѣлаетъ. 5. Людѣмъ у. 6. Милость нивѣ испол-
нися в позние часы. 8. Назария. 11. чудний изявися. 14. Вредни
вси ся очищаютъ. 19. в гусли виграваеъ. 20. тронѣ. 21. голосние.
22. Со вся струни. 23. Умилно вси вигравайте. 25. Чуда преславна.
27. Посажденно на мѣстѣ томъ. 29. змиемъ. 31—35. vacat. 37.
свѣта Кроль. 40. их панство. 41. истинная. 42. И всѣхъ вѣрнихъ
призываетъ. 44. градѣ. 45. Яко (sic) хвалящихъ. 46. Цара. 48. По-
бѣдилъ. 51. Ангелскии ся хори ужасають. 52. Крили. 53. Па-
триархи. 54. до него волають.

¹⁾ № 1 (606—63а). В співанику Пашковського має назву
„Пѣснь Зарваницка“. Видіни сього тексту (526, 53а) такі:
1. являетъ. 4. Трепечетъ. 5. вѣрно. 8. видѣ. 10. зряще. 15. Воз-

- Роды земни, соберѣтеся,
У Зарваници веселѣтеся;
15 Возвышшаеъ Богъ, Богъ, Богъ
Христіанскій рогъ, рогъ, рогъ.
Мы вѣрне припадѣмъ.
- Вышніе силы, здѣ приступѣте,
Въ мѣстечку маломъ сіе видите:
20 Цвѣтетъ райскій цвѣтъ, цвѣтъ, цвѣтъ,
Веселятъ ся свѣтъ, свѣтъ, свѣтъ.
Мы вѣрне припадѣмъ.
- Агнецъ предвѣчный во мвръ посланный
З милости ко намъ восталъ закланный.
25 Созываетъ людъ, людъ, людъ,
Показуетъ чудъ, чудъ, чудъ.
Мы вѣрне припад.
- Надъ Стрпою аримъ градъ Зарваницу
В кролеветвѣ полскомъ аки орлицу,
30 Над водами гласъ, гласъ, гласъ,
Богъ взываетъ нас, нас, нас.
Мы вѣрне припад.
- И здѣ Подгайци соленне нынѣ
В щасливой з миромъ грядутъ годинѣ.
35 Изливаетъ водъ, водъ, водъ,
Намъ великій входъ, вход, вход.
Мы вѣрне.
- Царю, избави насъ гладу и войны,
Огня, повѣтра, даждъ часъ спокойный.
40 Веселить ся градъ, градъ, градъ,
Уступаетъ гладъ, глад, глад.
Мы вѣрне припад.
- К тебѣ грядущихъ молбы услыши,
Правовѣрныя царя утѣши.

вишаетъ. 18. Вишня. 20. Квѣтнетъ. 23. Ангелъ предъ часи... посланный. 24. З милости его ко намъ посланный. 28. Зарваници. 29. аки царици. 34. гладу години. 36. Намъ веселить входъ. 38. Царю, избави. 39. Огня и повѣтра. 43. грядущихъ молбу. 44. цари утѣши. На 46 стр. уриваетъ ся текст.

45 Августъ в Полщи царь, царь, царь
Просить о той даръ, даръ, даръ.
Мы вѣрне.

Архиереи рудъ вносятъ,
Гласы от сердца слезне приносятъ.

50 Солнце, мѣсяць, свѣтъ, свѣтъ, свѣтъ
Просятъ многихъ лѣтъ, лѣтъ, лѣтъ.
Мы вѣрне припад.

Явилесь во снѣ крестъ Костантину,
Звигяжство далесь ты, Божій Сыну,

55 Вручилесь го в мечъ, в мечъ, в мечъ,
Прогналъ враговъ пречъ, пречъ, пречъ.
Мы вѣрне припад.

Фалмы и пѣснми крестъ восхваляймо,
На немъ Распяту хвалу воздаймо.

60 Идетъ в небо гласъ, гласъ, гласъ :
Крестъ заступитъ насъ, насъ, насъ.
Мы вѣрне прип.

Арфы з гуслами, днесъ ударяйте,
Трубы, се свѣту оголошайте.

65 Ты, Давиде, грай, грай, грай,
Идутъ люде в рай, в рай, в рай.
Мы вѣрне прип.

Людіе тебѣ днесъ ся кланяють,
У Зарванци поклонъ отдають,

70 Приходяше днесъ, днесъ, днесъ ;
Взираетъ миръ весь, вес, вес.
Мы вѣрне прип.

Моляще всегда во дни и в нощи,
Полскому кролю подай помощи,

Текст сеї вірші в співанику Б. Н. Т. ім. Ш. ч. 367, стор. 159—161 має заголовок „Піснь о чудовномъ образѣ Зарваницкомъ“ і такі відміни : 5. вѣрно (постійно). 7. равне (в обох разях). 8. видѣ. 20. Квитнет. 23. превѣчвий. 24. для нас естес закланый. 33. поган'цѣ (sic). 34. с миром. 36. Намъ щасливый. 38. збави. 40. Веселый то. 41. Уступуетъ. 50. Слонце. 53. Явилесь. 54. Звигяство далес. 55. Вругалесь (sic). 58. Фал'мы и пѣсп'ми крестъ восхва-

75 Крестъ за сцентрумъ даждъ, даждъ, даждъ
От вшелякихъ враждъ, враждъ, вражд.
Мы вѣрне.

Абы Агаряномъ сокрушилъ главы,
Вѣрному вручилъ скиптры в державы.

80 З высокости страхъ, страхъ, страхъ,
Врагъ сокруши в прахъ, в прахъ, в прахъ.
Мы вѣрне припадѣмъ,
Христу ся поклонѣмъ
Все равно, все, все равно, все.

Ся вірша, без сумніву галицького походження, дістала ся в ввривках на Угорщину й дала причину дрови Франкови до несправедливого здогаду, що „пісня зложена ще при кінці XVII в. під вражіннем турецьких нападів на Угорщину“.¹⁾ Що Зарваницька псалма здобула собі популярність на Угорщині, доказом сього й се, що в найповнійшій на Угорщині збірнику духовних вірш „Пѣсенику“ є також текет сеї псалми о 10 строфах.

3. Пѣсьнь Зарваницька Пресвятой Богородици.²⁾

Мире окрестніе странни, сія в себѣ внемли,
Аже сіяетъ Богъ в чудахъ на земли,
(Дѣвици) В мѣстечку Зарванаці
Сынъ Марія Дѣвици,
Царъ слави.

Егда нѣсть мощно сія намъ изрещи
Богомъ дѣмая преславніе вещи,
Токмо все припадѣмо,
На колѣна впадѣмо,
Вѣрніе.

Даръ пребогатій на земли явился,
Врачъ бо духовній всюду прославился,

дѣмо. 59. славу дадѣмо. 68. к тебѣ. 74. Кролю (імярекъ). 79. Вѣрному царю скиптра. 80. С высокости.

¹⁾ Др. Ів. Франко, Карпаторуське письменство, ст. 111.

²⁾ № 3 (566—576).

Темнихъ, хромихъ влѣчаетъ,
Демоновъ проганяетъ
Отъ чловѣкъ.

Земле, отъ нынѣ трепетна вся буди,
Понеже насыщена еси блюди;
Кончина приближися,
Чистая Панна прослезися
За весь миръ.

Истинно токи слези изливаєтъ,
Цара распята за грѣшнихъ благаетъ,
Чудесно свяюще,
Ко Сину взирающе
Распяху.

Царяце, вѣрнимъ еси заступнице,
Славою почтенна отъ Бога Отца,
Просимъ тя, чистая Панно,
Не дай насъ Агаряномъ
Во область.

Когда приспѣетъ смертная тривога,
Будь и в день судный причина до Бога,
Не забудь ты молящихъ,
Имя твое славящихъ
Въ Зарванци.

Избави насъ, Панно, отъ лѣвья странни,
Да не поперуть демони ногами,
Даждь одесную стати,
Поклонь тебѣ отдати
Въ Сионѣ.

4. Пѣснь Зарванцка на подобенъ Источ.¹⁾

Кто яко Богъ Избавитель,
Царь царемъ, всѣхъ Спаситель,
Со Отцемъ и Духомъ сущемъ и владѣющимъ по предвѣчному
С преспѣвшему уже лѣту смиривъ преиде к сему свѣту, [совѣту
Преклонивъ небеса насъ ради.

¹⁾ Б. Н. Т. Ш. 370, 56а—57а.

О сладчайший, предражайший,
Над вся вѣки височайший
Всѣхъ силъ Творецъ воплотися и родися, бистъ человекъ совер-
Да миръ отъ ада пожренній пакы будетъ избавленій [шений,
Кровью твоею, Цару.

Милостивій, незлобивій
Агнецъ Божій крестъ носивій,
Отъ юдей Богъ попрося и распяся, что зра слонце помрачися,
Луна во кровь спреложися и миръ зѣлнѣ измѣнися,
Ридая: уви мнѣ, мой свѣте.

Но вечеръ плачь вод(во)рися,
Завтра радость явися.
Воскрѣ(ъ)с, взыде во славу на небеса явѣ, остави здѣ вмя
Вся царствія изобилно, да знаемъ ей неомилно, [силно,
Поюще: свят, свят, святъ Богъ наш.

Возмѣтъ врата, роди свѣта,
Стрѣчайте входъ здѣ Распята.
Трубнымъ гласомъ восхваляйте, вси градѣте на Голгофту в сем
Лобзати Христа на тронѣ, на Аврамло(ло)м лону. [Сионѣ
Устроить по смерти всѣхъ нас.

Святыхъ лики в Зарваници
И домъ пресвѣтлой Царици.
Здѣ и Синъ Божій царствуетъ, ся болѣзнуеть, во вѣрѣ нас
Да пребудемъ уповаю, прияхъ в небѣ вся благая, [утверждая,
Во вѣки хваляще Бога.

5. Пѣснь Пресвятой Богородици Буцневской.¹⁾

1 Со горныхъ высотъ предста долнымъ
Благодать изобилна болнымъ,
Являема в Буцневѣ
Отъ Пресвѣтлой Маріи
5 Царици.

Приемлетъ богатые дары
Человѣческій родъ и всякія твари;

¹⁾ Текстъ в № 1 (19а—20б), заголовокъ і відміни в № 25 (12а—13а): 2. изобилно. 4. Отъ Пречистой. 6. богатія. 11. Очевѣ

Вредни здрави зостають,
Чест и хвалу воздають
10 Дѣвци.
Очесь вси лишини зрять нынѣ,
Во нуждахъ и смертной годянѣ.
Суще, радость приємлють,
Сердцемъ и усты глаголють:
15 Радуйся.
Дѣво, всѣмъ скоро помощнице,
Зовущимъ тепла заступнице,
Яко в горнемъ Сионѣ
Сѣдящая на тронѣ
20 Красуйся.
Гладь тяжкій, супостать мечь острый
Отврати, Сына гнѣвъ укроти,
Призри на христiяны,
Низложи бесурманы
25 Гордыя.
Агаряномъ сокрушати главы,
Вѣрнымъ даждь скиптро во державы,
Всѣмъ бо можешь владѣти,
Даждь побѣды видѣти
30 Новыя.
Елика хоцемъ получитьи,
У Бога можешь упросити.
Хваляще имя твое
Паче солнца свѣтлое
35 В Буцневѣ.
Царце, радостне вираемъ
На образъ и слезне волаем:
Пути наша исправи,
В рай сладости призови
40 К себѣ.

вси лишени зрат. 16. скорая. 17. теплая. 19. Сидящая. 21. тяж-
кий... мечь страшній. 22. гнѣвъ ужасній. 25. Гордія. 26. Агараном.
27. скиптра во держави. 31. Елико хоцет. 32. испросити.

33—35. Приими наша обѣти,
Злих разори совѣти
Собою.

Всяка власт, о Госпоже, тебѣ
Ест дана на земли и в небѣ;
Немоцных исцѣляешъ,
Аггеловъ превышшаешъ
45 Славою.
Егда Богъ восхоцет судити,
Рачъ насъ всѣхъ тогда избавити;
Прійми наша отвѣты,
Злыхъ разори совѣты
50 Собою.
Ликують окрестныя страны,
Видячи от Бога даны
В чудотворной іконѣ
Съдящаго на лонѣ
55 Царя всѣхъ.
Истинну тя зримъ Дѣву суще,
Творца всѣхъ на рукахъ имуще;
Рачъ твоей благодати
Здѣ пришедшимъ подати
60 Вѣзмъ новой.
Како днес воспоемъ Марію,
Видячи нам радост велію,
Прежде вѣкъ утаенну,
В послѣдній час явленну
65 В Буцневѣ?
Идеже бѣсы знемагаютъ,
Во бездну далече вбѣгаютъ,
Зряще славна чудеса,
Яже нѣ суть небеса
70 Зреци тѣхъ.

36. волаем. 37. твой и. . взираемъ. 38. направи. 40. Ко себѣ. 42. данна. 44. превышаеш.

48—50. Хвалящихъ имя твое
Щаче солнца свѣтлое
В Буцневѣ.

51. окрестія. 52. Видяще миръ от Бога данній. 54. Имѣюще на лонѣ. Стрѣчки 56—60 і 66—70 переставлені. 56. сущи. 57. имуще. 59. Здѣ пришедше воздати. 62. Видяще. 64. В остатній час. 67. Во безну... бѣгають. 68. славная. 70. Зряще тѣхъ. 74. вихвалати.

Хвалу ти воздаемъ, Царице,
Прозяще слезне, о Дѣвице,
Даждь одесную стати,
Тя в небѣ оглядати

75 На вѣки.

6. Пісня Богородиці в Лѣнковій.¹⁾

Чудная Помощнице, Пречистая Мати,
Изобилно повсюду твоей благодати.
У Лѣнковой, малой веси, чуд всѣмъ изявляеш,
В Новгородскомъ повѣтѣ як солнце сіяешъ.
Просвѣти насъ, Владычице, от нашей темности,
Отжени от насъ грѣшныхъ всякою лѣности.
Небесная Владычице, царская полато,
Ты естесь дражайшая над щирое злато.
От востока до запада имя твое славно,
От юга до сѣвера усѣмъ вѣрнымъ явно.
Процвѣла еси у сѣверн, прекрасная Роже,
Болящихъ исцѣляешъ, Маріе Госпоже.
Велможн ты, Пречистая, златомъ украшаютьъ,
Священници, пѣнословци молебн спѣваютьъ.
Должни есмы, Владычице, имя твое знати,
От нынѣ и до вѣка тебе выхваляти.

7. Пісня Тивривській Богородиці.²⁾

1 Пречистая Дѣво Мати, словесныхъ раю,
А у веси у Тивровѣ, краинскомъ краю,
Чуда своя показала,
Гды в палацахъ плакати стала
5 Чистая Певна.

Егомось панъ Кальтинскій того дознаеть,
Видячи ты в палацахъ своихъ, главу скланяеть.

¹⁾ № 1 (10аб).

²⁾ Текст в № 1 (12б, 13а). Відміни в № 12 (21аб): 1. Сло-
венского раю. 2. Антымъровѣ (sic) у мѣстечку во краинском краю.
5. Czystaia Panna. 6. Egomość pan Kalystyyskiy. 7. A wcho-

- Жиди стали заразъ кричати,
Крещенія потребовати
10 В палацахъ его.
Потомъ казаль священниковъ к себѣ созвати,
Пречистую Дѣву Марію до церкви взяти
И тамъ чуда (чуда) показала,
Темныхъ, хромыхъ нецѣляла
15 Чистая Панна.
И тамъ стоить на престолѣ в храмѣ святаго
Николая чудотворца мирликійскаго.
Людіе к ней прибѣгають,
Исцѣленія пріймаютъ
20 В потребахъ своихъ.
Нескверная, неблазная Панно едина,
Упроси намъ Бога нашего, твоего Сына,
Бы намъ рачиль животь даровати,
Лице его в небѣ оглядати
25 На вѣки вѣковъ.

8. Пѣснь вторая.¹⁾

Тивровъ град, гоине веселяся, Ікона чудесно сіяет,
Благодать во тебѣ явися, Врачество болящимъ подаеть.
Препосланна з высоты Вредни здрави зостають,
От Маріи чистоты Честь и хвалу воздають
Мирови. Царици.

diaczy do pałacu, gławu. 9. Kreszczenia. 10. W pałacu eho. 11. Zaraz... k sebi prywesty. 12. diewu Maryiu. 13. czuda swoia. 14. iscielala. 16. I dneś stoit na prestolie. 18. Ludyi k ney prychozdaiu(t). 19. Iscielenyia pryymaiut. 21. Matko iedyna. 22. Ubłahay... swoho Syna. 23. racył darowaty. 25. Na wieki wiekow.

Відміни текету співаника „Національного Музею“ № 41 Q такі: стр. 1—5 vacant. стр. 6. Егомощь пан Калитин'скій того довнае. 7. А входячи до палацу, главу скланяе. 8. Жидове заразъ стали волати. 11. заразъ... къ себѣ волати. 12. церкве. 13. тамъ заразъ. 14. Хромихъ, хорихъ. 16. И днесъ стоить. 19. пріймовають. 21. Матко едина. 22. Ублагай намъ Христа Бога, своего Сына. 25. вѣкомъ.

¹⁾ № 1 (846—856).

Велможност ласки доступна, Слезы очій ваших утолит,
Первіе палаць просвітила. Скорбъ и болѣзн, вражды отда-
Вторымъ раемъ называет, Умных, темных просвѣтит, [лит,
Всѣхъ вѣрныхъ впроважаетъ Сердце, мысли обратит
До неба. Ко Богу.

Радуйся, роде христіянскій, Короны увѣнчает главы,
В Тивровѣ видимъ трон спон- Со Сыномъ провадит до славы
Дражайшій паче злата, [скій, Чистост в свѣтѣ хранящих,
Христова чест в полата Ен вѣрно служащих
Марія. И Богу.

Органы Дѣвъ принесѣте, О Дѣво, всѣхъ найдостойнѣйша,
Устнами и сердцемъ славѣте Глаголет, херувимъ честнѣйша,
Ченстоховску лелѣю Будь нам в небѣ спасеніе,
Днес в Тивровѣ Марію Вѣчно душам веселіе
Во церкви. На вѣки.

Вѣрніи страны, торжествуйте, Изведи грѣшниковъ из рова,
Во џалмахъ в пут шествуйте. Пришедшихъ к тебѣ до Тиврова,
Священници со лики Молимъ ти ся от сердца
И мвръ дары велики Твоя рабы младенца
Пріймають. Маріи.

9. Пісня Тиврівеській Богородиці.¹⁾

Hojne dnes kryknite, usia strany, so tympany
Hradite, poiuszczę, wsia chrystyjany.
Ihrayte, spiwayte, zraszczę w hori, ze w Tywrowi
Z nebesy zesłanna czystaia Panna
Dnes błahodat podaiet, Slipi iszczut dorohy,
Na prestoli syiaiet, Zrity czaiut w Tywrowi
I doznaty, ześ ty Maty Bożaja iestes.
Od Boha izbranna dla nas wirnych czysta Panna
Prywodyt myr uwwes pred swoy obraz dneś.
Caryie i kniazy, zraszczę tia w tom obrazi,
Ne mohut izreszczы czudes czudesy.
Skoro ku nam iawy sia, Trepeszczuszczę rydaiet
Zaraz bis posramy sia, I tak w bezdnu bihaiet,
Slipych, chromych i ułomnych zdrowych puskaiet.

¹⁾ Відміна тексту, надрукованого на стор. 457—8, з приватної рукописи.

Lucyfer trętwiżet, ze tey mocy ne mijet,
Swoju włast utaił, kohda Mychail
Z nebesy predstaiet, wysźnych chorow obytaiet,
Horaszczy mecz pryimaiet, bisow ustraszaiet.
Skoro welyt Caryca, I pod nozi powerże,
Spiszyt, dobyłszy mecza, Aki zsochl lyst istorże
Pred obrazom kazdom razom, o Monarchini.
Wimy tia wsy, Diwo, prybihaiem w Tywrowi żywo,
Zraszče tia na prestoli, aki na troni.
Tyś Matko iedyna, nechay budet naša wyna,
Uprosy molbamy w swoieho Syna,
Sydiaszče tia na troni. W pokoju wsim prozylu,
Day cesarskoy koroni Tia Bohomater chwałyty,
Jako Diwu czystuju wsehda slawyty. Finis.

10. Пісня Теробовельській Богородиці.¹⁾

Кія страшныя пѣсни ужасныя
Пречистой Дѣвѣ воспоемъ красныя?
Радуйся, Панно, архаггелъ волает,
Радост повѣдаетъ.

Кое духовно принесемъ пѣніе
Кролевой неба, земли хваленіе?
Радуйся, Дѣво, аггеломъ Царице,
Наша заступнице.

Преславно чудо в тебѣ показася,
Милости жродло всѣмъ вѣрнымъ подася,
О Пресвятая Дѣво святѣйшая,
Аггелъ славнѣйшая.

Тебе племена славятъ, вси языци,
Низко падаемъ скорой Помощници.
Радуйся, Матко предвѣчнаго Бога,
Тыє наша к нему дорога.

Предивна Матя, горо скалистая,
Свѣтло сіяешъ, Дѣво Пречистая,
Якоже солнце луча простяраешъ,
Вѣрныхъ озаряешъ.

¹⁾ № 1 (52a—54a).

Кто притѣкаетъ к тебѣ, дивная горо,
Прійметъ исцѣленіе от тебе скоро.

Дѣво чистая, твой образ сіяетъ,
Струя подаваетъ

Источникъ цѣлбы, о горы святыя,
Паче синайскія горы дивныя

Тамо купина огненна горяше,
Мойсей ю выдаше.

Трембвелская дивнѣйшая горо,
Мати и Дѣва помощница скоро.

Давилъ видѣвъ гору несѣкому
В твоємъ святомъ дому.

Патріархъ видѣвъ лѣствицу високу,
Богъ Слово прошед от твоего боку.

Яко лелѣя в терню проквитаешь,
Болныхъ исцѣляешь.

Роцко Аарона, нынѣ квітущая
И яко рожа слѣчне пахнущая ;

Гедеонъ видѣ руно орошенно,
Со небесъ пущенно.

Чертоже славный, Богу зготованный,
Маріе Дѣво, от звѣзд згаѣованный,

Пространнѣйшая и небесъ ширшая,
Дѣво найчистшая.

Домъ твой пресвятый нехай проквитаеть,
Во благодати всякой пребываетъ,

Преизобилна струя презорчиста,
Мати Дѣво чиста.

Возри своимъ окомъ на всѣхъ правовѣрныхъ
Ратуй насъ, Панно, от бѣдъ многозѣльныхъ.

Сохрани вцѣлѣ благовѣрныхъ пановъ
И всѣхъ христіановъ.

Прійми моленіе и поклоненіе,

Во дни и в ноци от насъ хваленіе,

Тыс Молебница ко своему Сыну
В каждую годнну.

Да постыдятъ ся, образъ твой хуляще,
Вси еретици, на тя рыкающе.
Мы похваляемъ, тебе величаемъ,
Поклонъ отдаваемъ.

11. Пісня Панковецькій Богородиці.¹⁾

Цвѣтъ мысленный	Бѣсовъ темныхъ проганяет.
И кринъ полный,	Бѣсы от нея утѣкают
Во Панковецкой малой веси	И во бездни забѣгають.
Чудо баше от небеси.	От солнца солнце...
От солнца солнце, от луны луна,	Клейнот драгій, дарованный
Слъчна Діянно, Пречистая Пан-	И молитвы услышанный.
	[но, Панно, Пастырская деснице,
Чудомъ славна здавна	За фундаментъ Дѣвице,
Богородице.	Не отврати лица.
Панковецкая	От солнца солнце...
Весь славная	Не предаждъ насъ ямѣ темной
Чудо веліе показуетъ,	И гееннѣ пекелной,
Царствіе вѣрнымъ всѣмъ го-	Просимо тя со слезами,
От солнца... [туеть.	Змилуйся, Панно, над нами.
Осанна ти вопіемъ,	От солнца солнце.
Святъ, свят, свят, вси глаго-	Не предаждъ насъ Вавилону
Архаггели, херувими, [лемъ.	И на вѣчную неволю.
Серафими и вся силы с нами.	Рай правды утверди
От солнца солнце...	И до царствія всѣхъ насъ воведи.
Страшит громомъ, устрашает,	От солнца солнце...

12. Пісня Львівському Онуфрієви.²⁾

Пойте вси согласно, дающе пѣнь красну Онуфріє днес во хвалу,
Которій з младости стяжа душу ясну, славним будучи от малу ;
Во огни преславно и(с)крушеній,
От неба израднѣ прославленій,
Гди в лѣтах дитяти
Начат звитяжати
Гордост Люциперови.

¹⁾ № 1 (836—846). ²⁾ № 3 (536—546).

6887

Занедбавши завітъ, свѣтліе гонорі, царскаго названъ сынъ дому,
Возненавидѣвши служащее двори боку отца пресвѣтлому,
Побѣди вся пекелнихъ темности,
Укrotи уставичніе злости,
Всприемши свѣлу,
Богу цноту милу
И веѣмъ аггеломъ его.

Возлюбн Христа, слиша во отца зсобоу гласъ влекущъ на бого-
[мисленномъ
И прывизающн во манастир ко себѣ на ползу. И пилности ми-
Сподобался. Хлѣбъ даю ти, [доставъ вшедши в онъ,
Взаемъ тежъ пищу, даръ пріймати
Отъ Христа десниці,
Матки на правиці,
Будущи на образѣ.

Десятъ дос(т)конале жилъ лѣтъ в манастирѣ, потомъ шестидесятъ
[во пустяни,
По сихъ Пафнугіе восхваленъ во мирѣ, погребаній во яскнвѣ,
Отъ Троиці до неба принесеній,
Отъ аггелъ зацне возвеличенній
Свѣту патронъ новій,
Во бѣдахъ готовій
Святѣйшій защититель.

Дальшого документъ веси Львовѣ образѣ, будущъ бо Базилянѣ,
Гди всѣхъ утѣшаеть в натарчивомъ разѣ скорбнихъ, смутнихъ хри-
Богъ всяку скорбъ, болѣзнь погублетъ, [етяновъ.
Отъ людей бѣсенъ самъ проганяеть,
Фебры¹⁾ ускромляетъ,
Завше притѣкаетъ
На прозбу челоувѣкомъ.

Справляй непрестане таковые дари, Онуфріе пре(д)взрадне,
Защищай отъ скорбей и вѣчной кары, да врагъ надъ нами не
Испроси здравіе души и тѣлу, [владнетъ.
Соблюди душу²⁾ в чистотѣ цѣлу,
Би ты вихваляти,
Бога оглядати
В небѣ на вѣки вѣкомъ. Амвнѣ. Finis bonus.

¹⁾ В рукоп. фрбри. ²⁾ В рукоп. души.

17. Пѣнь Крилоска Пресвятой Богородици.¹⁾

Нескверная, неблазная	Все то Царици тое признати,
Дѣво Мати Пресвятая,	Бось ти Мати благодати,
Тронь себѣ тамъ уліоковала,	Же ти хорихъ вздоровляешь,
Радость покутскимъ краемъ	Наветъ смутнихъ потѣшаешь.
	[дала. Подай и намъ руку твою
А в Крилоской малой веси	Во утрапленю пресвятую.
Недавно билъ чудъ с небеси.	Скорбящий нехъ дозволяетъ,
Чудишася сему людіе вси,	Же ся презъ тебе избавляетъ
Ижъ видѣли искорченнихъ,	Вшелякихъ бѣдъ, так тежъ скор-
Щасливе зась раздрѣшенныхъ,	Бос ти Матка есть свободи, [би,
Же повстали раздрѣшенни,	Вселяешь сердца от жалоби.
От шатановъ уволненни,	Сама всѣхъ нас потѣшаетъ,
Ко здравію приврученни	Сину своему залѣцаетъ.
На горѣ веси Крилоской	Ктожъ невдяченъ ласки такои,
От чудотворной Матки Бозкой. ²⁾	Скажи Матко, твоеи пресвятой?
Запевнес сщаслива веси,	Прийми от насъ сие пѣніе,
В тебѣ слинетъ чудъ со небеси,	Даждь оглядати твое зрѣніе.
Образъ Матки чудотворний,	А гди придемъ на судъ страшъ-
Людъ гди стаеть здрави боль-	[ній,
	[нимъ. Даждь услышати гласъ твой
Искорченни гди повстають,	[вдячній
На тварь свою припадають,	З Синомъ твоимъ намъ люби-
Слези гойне вливають	[нимъ,
К тебѣ, Мати благодати,	Во щедротахъ неи(з)слѣдимимъ,
Ижесь дала здравствовать,	Во милости непостижимимъ :
Мольби завше протирають,	Прийдѣте ко мнѣ днес, вси звани,
Чуда твои вихваляють.	От Матере моеи избрани,
Ктожъ твоихъ чудовъ не при-	Жесте ей величали
	[знаеть, И чудеса вихваляли.
Же зде больный здравъ стаеть?	Буди тебѣ вѣчна хвала,
Искорченный право стаеть,	Жесь обвтель зде си обибрала
Тебе, Матко, вихваляетъ,	В патрїярхи чину святого
Же с Крилоса прокаженный	Василія, Матко, Великаго.
Отходит южъ свободенный,	И сияешь зде чудеси,
На здравію улѣченный.	Првзнають то людіе вси,

¹⁾ Національний Музей, інвент. ч. 15189.

²⁾ Два останні рядки повторюють ся по кожній строфі.

Патрiярховъ Царице с небеси, Хвалажъ тебѣ вѣчна буди,
Же ти хорихъ вздоровляешъ, Матко, завше от всѣхъ людий
Наветь смутнихъ потѣшаешъ. На вѣки вѣчнiе, на вѣки вѣчнiе.

14. Пѣснь Пресвятой Богородици (в Луцку).¹⁾

1 Пречистая Мати Дѣво в польской коронѣ,
От повѣтра, голоду, войны насъ²⁾ оборони.

Ти грѣшниковъ покриваешъ

И отъ гнѣва ихъ уганяешъ

5

Сна своего.

Тебѣ служить вси святии, Богородице,

Ми грѣшныи славимъ тебе, чистая Дѣвице,

На небесехъ во вишнниа

И на земли, ласкавая,

10

И въ образахъ твоихъ.

Кто взиваетъ ласки твоей въ людскомъ (sic) образѣ,

Отбираетъ, о що просить, в каждомъ своемъ разѣ.

Тамъ умерлихъ воскрешаешъ

И всѣмъ прочимъ помощь даешъ,

15

Павно чудовна.

Вложи твоихъ чудовнихъ кропель води, обливаше

И людъ (sic, Луцкъ) мило, свѣдчатъ народи, тамо прихо-

Бо ти у волинской столици

[дяще,

Молишь Бога по правици

20

Яко у небѣ.

Слѣвихъ, хромихъ и уломънихъ чинишь здоровихъ,

Умечаше мукъ и огнiовъ душамъ чистовимъ.

¹⁾ Національний Музей, инвент. число 15189.

²⁾ Відміни тексту співаника „Національного Музею“ ч. 61 Q такі: 2. глада и войны всѣхъ насъ. 4. от гнѣву утоляєшъ. 6. Бога Родице. 7. И ми грѣшнии... чудна Дѣвице. 8. во вишня. 10. В образахъ своихъ. 11. в луцкомъ. 12. в каждом. 14. Всѣмъ просящимъ. 16—20. Болше твоихъ чудовъ лѣчимъ нѣжъ кропель води,

Обливающе Луцкъ мѣсто, свѣдчатъ народи,

Бо ти в волинской столици

Молишь Бога по правици

Въ небѣ за насъ.

22. Умѣншаешъ мукъ и гнѣву. 24. одганяешъ. 26. Зчарованиихъ,

- Неволннковъ уволюяешъ,
Разбойниковъ отганяешъ,
25 Отдаешъ шькоду.
- Щарованнихъ, ту згиненихъ уздоровляешъ,
Навѣженихъ от шатановъ ту уволюяешъ,
Утонувшихъ, зануренихъ
И (е)под леду видобуваннихъ
30 Ставишь на берегъ.
- У пожарахъ огнистихъ людіе тебе звивають,
З риштованя испаденни здрави зостають,
Тилко: ратуй, заволати,
Помощь твою одобрати,
35 Ласкава Дѣво.
- А у ночи позволплась твое лице видѣти
И твой образ чудовний мертвимъ носити,
Поздняя стори¹⁾ спѣвающе,
На помощь ты звивающимъ
40 Усѣмъ вѣрнимъ.
- Хтожь наконецъ чудовъ твоихъ злѣчити може,
О которыхъ тилко знаешъ, предвѣчний Боже.
Правда, що день, що година
Оглашаетъ с(и)я новина .
45 О ласкахъ твоихъ.
- Вшакъже кажетъ во всѣхъ бѣдахъ себе призввати,
Комуколвекъ що потреба, усюди благати,
Бос ти въ образѣ чудовна
И ласкисъ Божои повна,
50 Сама признаешъ.

ти зраненихъ. 27. Навѣженихъ от шатановъ ти. 28. И тонучи. 29. Спод леду видобуваешъ. 30. Ставишь на берегу. 31. Въ пожарахъ огнистихъ люде. 32. спаденіи здраво. 33. заволали. 34. одобрали. 35. Дѣво ласкава. 36. В ночи. 37. чудотворный образ. 38—40.

По кляшторѣ спѣваючи,
На помощь ты звиваючи
Всѣмъ вѣрнимъ людемъ.

41. чуда твои. 43. Праве. 45. О, ласка твоя. 46. кажешъ... звивати. 47. потреба, завше просити. 48. Босъ въ тмѣ образѣ. 49. И ласки Божія.

¹⁾ Sic, По кляшторѣ.

Допоможиж, Пречистая, слугамъ вѣрнимъ твоимъ,
Нехъ ты славимъ безпрестане зо всѣхъ силъ своихъ,
Нехай сердце уставичне
Тебе славить в день и в ноци
55 За ласки твоей.

51—55. Вспоможижъ насъ, Пречистая, слугъ вѣрнихъ твоихъ,
Нехъ ты славимъ безпрес(та)нни зо всѣхъ силъ своихъ.
Нехай сердце, уста, очи
Тебе славятъ въ день и в ноци
За ласки твоя.

Май въ бачности и милости папу римскаго
Венедикта слугу твого три(а)дцятаго,
Которій ти далъ корону,
Абись була в оборону
Корони полскаго.

Благослови и Францѣшка імператора,
Канцлѣра кроловой мосцѣ и сенатора,
Которій ти ствердилъ славу,
Укоровавши главу
В луцкомъ образѣ.

Твоей ся ласцѣ корона полска отдала,
Гди златою короною главу прибрала,
Во естесь паша Царица,
От неприятели лица
Насъ оборони.

Подай руку в тяжкой бѣдѣ и утрапленю,
Даруй ласку намъ просящим ко избавленю,
Буды всѣмъ намъ оборона,
Проситъ ты полска корона
Яко Царица.

Покажися ласкавая в оной годниѣ,
Коли станешъ по правци при своемъ Сынѣ;
Якъ всѣхъ засядеть судити,
Просимъ декретъ отмѣнити
Страшнои кари.

Покривай насъ, Пресвятая Богородице,
Просимъ ты цѣлимъ сердцемъ, Мати Дѣвице,
Бисмо ты всегда кохали,
З Синомъ твоимъ вихваляли
В небѣ на вѣки.

15. Пісня Віциньскій Богородиці.¹⁾

О всепѣтая Мати,	У Сына своего корону,
Кто тя может вихваляти,	Котрый сидит на трону;
По всем свѣтѣ естесь славна,	Тому служатъ херувими
От Бога Отца поволна,	Со святыми серафими,
О всепѣтая Мати.	О М.
О всепѣтая Мати,	О всепѣтая Мати,
Рач же нас ратовати,	Дай нам тоє оглядати.
До Свна ся причиняти,	Будемо тя вихваляти,
Бы(с) нас рачил боронити,	Поки жити будемъ,
О всепѣтая Мати.	О М.
От погань, людей злосливихъ,	О всепѣтая Мати,
Вѣри нашей нежичливыхъ,	В прозбѣ рач нас вислухати,
Котрин на нас воюютъ,	Не допуцай на нас войны,
На хрестиян наступуютъ,	Нехай будетъ люд спокойный,
О всепѣтая Мати.	(О всепѣтая Мати).
Молимо тя со слезами,	Панно Пречистая,
Покажи ласку свою над нами,	Чудотворна вициньская,
Рач намъ тоє даровати,	Подай руку, вси жадаемъ,
Бысмо могли отримати,	Подай обѣ, прийми к собѣ,
О М.	О М.

О всепѣтая Мати,
Со слезами²⁾ будемо волати,
Ратуй вициньская
Чудотворна Пречистая,
О всепѣтая Мати.

16. Чалмъ Богородици чудовной Лисовецкой.³⁾

Ликуйте нинѣ вси	Играймо, спѣваймо,
Во Лисовцех веси,	Марію витаймо,
Се бо Царнца,	С небес Дняну,
Мати Владичица,	Пречистую Павну
На престолѣ сняет нинѣ.	Вси согласно днесъ вихваляйте.

¹⁾ Національний Музей, 17 Q. ²⁾ В рукоп. слезами.

³⁾ № 5 (25а—26а).

С клонѣтесе вѣки Вси со челоуѣки В пол'ской державѣ В покровенцком храмѣ Сущей вѣрѣ во бла(го)стинѣ.	Ц арице пресвята, Умоли Распята И справѣ наша пути На всякъ час, мѣнути Твоему Сыну служити вину.
О то от востока Заразѣ без пророка Лисовецка Дѣва В с(б)разѣ жива На престолѣ слинет оттолѣ.	К то тебе не ублажит, Милости не узритъ, А Сина твоего, А Бога нашего (В) час смерти своя каждый.
В храмѣ покровенском На тронѣ сионском Нинѣшними вѣки С небесними лики Избра мѣсце святое себѣ.	А ми тя хвалимо. Во пѣснехъ славимо: Радуйся, Мати, Дѣво благод(а)ги, Невѣсто неневѣстная.
Е гда молится Сину В день и в ноци вину, Слѣпимъ дает зраки, Бѣсом гонитъ мраки, Темних, хромых творит свободни.	М ати благодати, Даждѣ намъ оглядати Сына твоего, А Бога нашего На вѣки вѣковъ. Аминь.

17. Пісня Бердичівській Богородиці.¹⁾

Wzywaiet tebe ciła Ukraina,
Diwo Caryce, nadziejo jedyna,
Abyś podała ruku y w przychodi,
W ogniu, powitru, wojni y hołodi
Ty nam czrez Syna zbawienie sprawyła,
Choć dusza z тілом mnoho sohriszyła.
Ne day propasty, maiesz do nas prawo,
Otżeny sylno wsiako zło łukawo.
K tebi ot wsich stran lud sia sobyraiет,
Bo wsich przyimuiesz, kto tia przyywaiет.
Tu w Berdyczowi kto tia o szczo prosit,
Ciło radostno błahodat²⁾ odnosyt,

¹⁾ З книжечки „Obrona Polskiej Korony od granic Ukrain skich“ 1760 р.

²⁾ Хібно: Błochadat.

Slip, ch(o)ry, chromy buwaiet zdrowy,
W smutku ratunek odbyraiet nowy,
Syła bisowska y ta odstupaiet,
Pomocz Maryi syiu prohaniaiet.
Ymze słuczyl sia w wodach potopaty,
Zywot darujesz, prebłahaia Maty.
Buduczy uze słozenny na mary,
Chwałat tia, Diwo, y prynosiat dary;
Swieczat tablyci, ruk, noh połny stiny,
Mnoho łask wziały od łaskawoy siły.
Nech woiewodstwo kiiowske h(o)łosyt,
Jak mnoho darow z ruk twoich odnosyt.
Ty swawoľnyie kupy prohonyła,
Ot naszestwyi ych hrad tway chranyła,
Ty pokoy sładki dała Ukraini,
Za sezo tia chwałat od wika do nyny.
Pomahay, Matko, nam w kaźdoi potrebi
Zywuseżym na zemły y spodoby w niebi (sic)
Łycem ko łycu Boha ohladaty,
S nym y z toboiu wicne carstwowały.

18. Пісня Тартаківській Богородиці.¹⁾

Preczstaia, preczudnaia Diwo i Maty,
Żeś łaskawa na słuch (sic) twoich, wsim daiesz znaty.
Krwawy słyzy wyływaiesz,
Pered Synom zastupaiesz
Od hniwu hrysznych.
Wzywaiuszczym imia twoie skoro predstaiesz,
Utopaiuszczym wo wodi, ruku podaiesz,
Slipym oczy otwyrasz,
Chromym nohi iscilaiesz,
Diwo Czystaia.
Ktoż ne znaiet, żeś czudowna w twoim obrazi?
Ktoż ne doznau łaski twoiey wo wszem (sic) złom razi?
W Tartakowi i powsiudu
Połno twoiey łaski, czudu,
Diwo Czystaia.

¹⁾ З третього видання „Naboženstw-a do Matki Boskiej“.

Kto tia prosyt, kto tia sławyt, kto serce tebi
Poruczaiet i w nim maiet za Matku sebi,
Semu spomoszcz (sic) twoiu daiesz,
Od pryypadku zasłaniaiesz,
Diwo Czystaia.

Tebi dary ze wsich storon i pokłon daiut,
Pred toboiu łaski twoiey iawne wyznaiut.
K(o)toryi tia wzywaly,
Czudow twoich tu doznały,
Diwo Czystaia.

Sam Tartakow nech przyznaiet, w iakoy potrebi¹⁾
Doznau łaski czudnoy twoiey, nech pomnet sebi.
Kto w nem żyiet, nech przyznaiet,
Że od tebe żytyie maiet,
Diwo Czystaia.

Ty hniw Syna umolyła w powitra czasi,
Ty płacz ludey²⁾ utolyła w tom tiazkom strasi:
Ty od smerty boronyła,
Ty powitre oddalyła,
Diwo Czystaia.

Za szczo Bohu nehay (sic) budet wiecznaia sława,
Tebi honor, cześć i pokłon, Maty łaskawa,
Wo wik wikow ne prestanet,
Poki secho (sic) świta stanet,
Diwo Czystaia.

Czuda twoi kto zrachuiet, Rodyce Boha,
Myłość twoia, kto zmirkuiet, iak iest preminoħa.
Ratuy, Diwo, wopyiuszczych,
Spasay hrysnych, zde zywuszczych,
Diwo Czystaia.

Daway pomoszcz w tiaszkoy bidy i utrapieniu,
Daruy łasku rabom twoim dusz ku zbawieniu.
My tia budem wełyczaty,
Czuda twoi wysławiaty,
Diwo Czystaia.

Moły Syna o nas hrysnych, Maty Chrystowa,
I w czas smerty ratowaty budy hotowa.

¹⁾ Хібно: petrebi. ²⁾ Хібно: ludoy.

K¹⁾ tebi nuni prybihaiem,
Pred toboiu²⁾ upadaiem,
Diwo Czystaia.

19. Пѣснь Матцѣ Божой Тартаковской.³⁾

Пѣсми похвалимъ Матеръ Божую
В чудовномъ образѣ Тартаковскую.
К ней прибѣгаемъ яко Царицы,
Матери Божой и Владичицы.

Аще ты будемъ на помощь вивати,
Ратуй насъ, Дѣво, Божая Мати,
Захочай повѣтра и войны кривой,
Покрый насъ, Дѣво, своими чудами.

И ми грѣшнѣв, елико можешь,
Сына своего за насъ умолиши,
Аби на судѣ по правой сторонѣ
Сподоби(лъ) вѣрнихъ в небесномъ тронѣ.

О Монархине, небесна Царице,
Сподоби вѣрнихъ и, Владичице,
Ты знаешь скорбь нашу, же погибаемъ,
Токмо на тебе, Дѣво, уповаемъ.

Ивнѣи дознали подѣ часъ повѣтра,
Главу сотерла люта Голоферна.
Гди Богъ за грѣхи людей караетъ,
А Матка Сына к себѣ умоляетъ.

У Тартаковѣ стоишъ во олтаря,
Божая Мати, во великой славѣ.
А хто хочеть чуда дознати,
Нехай же знаетъ, що Божая Мати.

Людіе волають при твоємъ образѣ:
Ратуй насъ въ бѣдахъ и в тяжкомъ разѣ,
Ты знаешь скорбь нашу, же погибаемъ,
Токмо на тебе цѣло уповаемъ.

Родъ правовѣрнихъ возвишаешъ горѣ,
Же естесь чудовна Мати въ Тартаковѣ.

¹⁾ Хибно: Н. ²⁾ Хибно: teboiu. ³⁾ Національний Музей, 61 О.

А хто хочеть чуда дознати,
Нехай же знаєть, що Божая Мати.

Огнемъ палимимъ доми ратуешъ,
Хромимъ ходити, слѣпимъ взрокъ даешъ.
Изъ опинтавихъ духи вигонишъ
И отъ подручнихъ насъ бѣдъ боронишъ.

Змій под ногами, стерши свою главу;
Прійми отъ насъ пѣснь сію въ похвалу,
Дабисмо били вскорѣ вислухання,
Прійми отъ насъ, Сыну укоханный.

У Тартаковѣ стоишъ во олтари,
Божая Мати, во великой сла(в)ѣ.
Отець предвѣчный над главою стоишь,
Руцѣ простираєть над дочерью свою.

Милосердная Божая Мати,
Не дай намъ вѣрнимъ в свѣтѣ загибати.
Три дубки вѣтромъ били урванни,
Еднакъ през тебе были затриманни.

Вийшла Нѣмкиня, не вмѣла чвтати,
Заразъ научила Божая Мати.
А хто до нея со вѣрою прійдетъ,
То неомилно помощь заразъ прійметъ.

Сива умерлаго несла невѣста,
Даровала житіє, гди внишла до мѣста,
Же от перона зѣло зараженна,
Еднакъ прес тебе была уздоровленна.

Котрѣи приходять, не имуть вѣри,
Огбѣрають ласку, не дають оффѣри.
Една невѣста вѣри не имѣла,
Же естєсь чудовна, заразъ онѣмѣла.

И ми твоей ласки будемъ оглядати,
Же естєсь чудовна, Божая Мати.
Будемъ вихваляти купно со лвки,
Ратуї дочесне, а в небѣ на вѣки.

20. Пісня Туринецькому Ісусови.¹⁾

1 Myłoserdny Isuse sładczayszy²⁾,
Zbawytelu nasz naukochańszy,
Hrisznych zowesz do pokuty,
By wsy w nebi mohły buty
5 Yz toboju.

Ty na kresti za hrisznych wmyrales
Y w bolesty ko Otcu wołales:
Prosty, Otcze, dolhy hrisznym,
By ne były ohnem wicznym
10 Skaranyi.

Ktoż ty toie możet odslużyty,
Ześ na kresti za wsich był zabyty?
Byś ożywył duszu naszuz,
Ieszcze daiesz pyty czaszuz
15 Spasenyaz.

O dobroto wiczne neprebranna,
Z kotroho krow za wsich iest wylana,
Daiesz sia wo snid dla hrisznych,
Byś ich wczynył synow wicznych
20 Zyzny wicznoy.

O Isuse, w Turynco syjajesz,
Wirnych k sebi wsich nas przywaiesz:
Prydyt ko mni wsy, żelajesz,
Łasku swoju wsim rozdaiesz
25 Proszaszczym tiaz.

Człowecze, iak ześ zapamiataly,
Gdy Zbawytel źdet tiaz czas ne mały,
Dneś sokruszy serce szczyre,
Spowiday sia sprawedywe
30 So slezamy.

¹⁾ З згаданого вище на стор. 344 летучого листка.

²⁾ Відміна тексту співаника „Національного Музею“ ч. 61 О
отсі: 1. Милосердний Ісусе сла́дчайшій. 2. нау́коханшій. 5. Ис.
6. умрале́сь. 11. отслужити. 12. забитій. 15. спасенія. 16. вѣчна.
17. С котраго... вяляна. 18. снѣдь. 20. Жизни вѣчнія. 22. вѣхъ
насъ к себѣ. 23. вѣхъ желаю. 24. Плоть .. роздаю. 25. мя. 26. за-

Myłoserdny o Hospody Boże,
Nech mni łaska twoia dopomoże,
Pred oltarem chwały twoiey
Pozbuty sia zlosty moiey
35 W sey swiatyny.

Szczo dla duszy moiey gdy sia stane,
Wozlublu tia, myłostywy Pane,
Z ufnostyju budu k tebi
Prybihaty, bym y w nebi
40 Ohladał tia.

21. Пієня Туринецькому Ісусови.¹⁾

Myrskia dneś zyzidite łyki
Pred obrazom blahahto Władyki,
Na kolina upadayte, Ze nowaja darow rika
Sercem, usły wychwalayte, Na potichu czelowika
Jest otwerzta.

Płynet syja na wsia wraz storony
Z czudotwornoy Isusa ikony,
Kotraja dnes wozsyjala, Za meszkanie, hde by sławno
Turynecki chram obrała Udilala łask wsim rawno
Wirnym ludem.

Hradyż tamo, człowecze mizerny,
Znaydesz pomoszcz, bo Pan myłoserdny

пам'яталій. 27. немалій. 28. сердце. 31. Милосердный. 32. Нехъ
намъ. 37. милостивій. 38. Зъ уфностію. 39. бимъ могль в... 40.
Оглядати тя. Дальші дві строфи такі:

Кто ся з вѣрнихъ сему не удивить,
Въ (на)дѣи жадень ся не утолить;
Би за грѣхи сплакаль ревне,
Южъ у небѣ будетъ певне
Ис тобою.

А гди кому плачу нестане,
Право далесь в тимъ сакрамен(то)талне:
Би учинилъ сповѣдь щиру,
А поправу справедливу,
Будеть збавленимъ.

¹⁾ З сього самого летучого листка.

Y łaskawy w tom obrazi Mocnu tokmo tu miy wiru,
Potiszyt tia w nahłom razi, Serdce odday na ofiru
Sokruszenno.

Ne lakay sia tohda zloy pryhody,
Ani boy sia w domu twoiem szkody;
Choćby na tia swoja syły Ne dopustyt niczo zloho
Samy pekła poruszyle, Na tia imia sładczayszaho
Spasytela.

Nechay skażut neduhom złożenny,
Iak od smertnoy bity swoboždenny,
Nechay skażet bidna maty, Wydaty sył ne ymıla
Kotra na świt otroczaty Y ko smerty sia zblżyła
Wydocznoy.

W takom smutku muž jey so słuhamy,
Gdy wzywiał tia wirno so slezamy:
Ach, Isuse, w utrapieniu Iawne pomoszcz odbyraiet,
Prybud twomu sotworeniu, Bo w poł wmerła płod raždajet
Tak czudesno.

Switłość nebes toy skarb objawyła,
W Turyneckoy sey cerkwi zložyla,
Aby wirnym newozbranno Tak na duszu, iak na tילו
Udilał sia neprestanno, Wyznaiszczym wsiudy śmילו
Łask obfitość.

Ach, Isuse, wyźdu iuż na oko,
Że strumeń twych łask plynet szyroko.
Ja nebaczny traczu lita W hrichach tonu okajanny,
Na marnosty seho świta, Od tak spasenny fontanny
Odbihaju.

Lecz (sic), w dobroty neprebranny Pane,
Póki ducha w tili moiem stane,
Poty hłas moy žaloslywy Budu zawsze wozwyszaty,
K tebi, Boże dobrotlywy, Bym mohł hrichow odebraty
Proszczyeny.

Błahosłowenye wirnym daiesz,
Gdy z obraza ruku prostyraiesz,
Prahnesz wsich k sebi pryniaty, Prymyż mene marnotrawna
W nebi wieczne lokowaty; Z zuchwałosty syna jawna,
Nadeždo moja.

22. Пісня Перемиській Богородиці.¹⁾

Wylay, swiata i zaczata czysta Diwyce,
W Peremysły, hradi naszym, krasna Caryce.

Tu, zaczawszy carstwowaty,
Ne prestaiesz łask dawaty
Wsim trebuiuszczym.

Tebe iehda czelowicy wsim sercem prosiat,
(W) wsiakich nuždach, bidach, skorbech łasku odnosiat,
Hład, powitre, smert' uticze;
Tu uday sia, czolowicze,
Do Diwy czystoy.

Ne boymo sia hrada, mecza, ohnia i wody,
Jehda maiem zastupnycu od wsiakoy szkody
W sem obrazi Franciszkańskim,
Dwery ludem chrystyjańskim
W každyj potrebi.

Syn na rukach diwyczeskych sidyt odwraszczen
Aky²⁾ od łyca maternia, ko nam obraszczen.
Adwratyw (sic) sia, to ne dywo,
Bo na nas zryt myłostywo
Iako Spasytel.

Toiey myłosty pokazaw iuż neraz dowod,
Bo z Peremyśla oddaływ powitra, hołod
Czrez przyczynu osoblywe
Matki swoiey, nam szczasływe
Hospodstwujuszczoy.

Prypomnimo Chmelnickaho owyi woyny,
W kotoryi Peremyśl hynów iak bezborony,
No ne dała tuteyszaia
Zahynuty Preczystaia
Panna łaskawa.

¹⁾ Н. М. 15592, стор. 232 – 234. Збірка має заголовок: „Pieśni nabożne rozmaite, litanii, godzinki i modlitwy przepisane w Kulczycach od dnia 25-o lutego r. b. do dnia 18-o kwietnia roku Pańskiego 1832. Antoni Baraniecki“. Пісня співається ся на тон пісні Підкамінецькій Богородиці.

²⁾ В рукоп. аки.

Za ktoroy my łasky, Preczysta Maty,
Ne prestanemo tebe tu wychwalaty :
Raduy sia, Maty Diwyce,
Prekrasnaia Holubyce,
Panno czudowna.

Z Synom twoim nam lubymym chwałyma budy,
Od wsih wirnych, Zastupnyce chrystyian, ludy,
Doday łaski dobre żyty,
Posem w nebi tia chwałyty
Wo wiku wikow. Amiin.

23. Пѣснь святителю Николаю в Олеѣин(ци).¹⁾

Что се ново градуть на всѣ	Все потъ ллялся, хотъ стирался
Русь, Поляки, [шляхи	Под часъ разу.
Вота дають, упадають	В седмдесятомъ року изявлен-
Предъ святою іконою	Возлюбленній [ній
Въ Олеѣинцы?	Богу мігра; в часъ повѣтра
Тѣшитя Подоля, же в том краю	Кроплѣ трвали, ажъ залляли
Съ небесъ раю	Той гвѣвъ Божій.
Сладкій патронъ улюбилъ трон.	Николае, чудесъ источниче,
О, як чуда слинуть всюда	Чудотворче,
Нікслая!	Скажи, чие путешествіе
Не иннаго кого дѣло тое,	Билъ крокъ едень безнадеждень
Тилко твое,	Зауфанній.
Чудотворче, міроточче.	С той причины ми тя звизаемъ,
Тись причина, же кончина	Пѣсн спѣваемъ :
Воннъ седмѣлѣтних.	Ти, владыко, насъ въ опѣку
Страхъ видѣти било образъ съ	Прійми, входи, вся исходи
В церковь взяти, [хати	Благослови.
С которого время много	

24. Пѣснь Іисусу Христу распятому въ Зборовѣ.²⁾

Под: вселенная вся.

Ахъ, якъ чудъ великій в Зборовѣ нынѣ
Видимъ на распятомъ Божомъ Сынѣ.
От предивнаго дѣла
В день святаго Міхаила

¹⁾ № 21 (1336—134а). ²⁾ № 21 (546—556).

Образъ покрвавленій
Дѣтемъ явленій.

Грѣхъ то ради нашихъ сталося дѣло;
Взявши Богъ на себе людское тѣло,
Терпѣлъ муки, страсти, раны
И розги, крестъ, в смерть сказанній
В тридцать в три лѣта
Панъ всего свѣта.

А в тысяща в стѣмсотъ пятьдесятъ пятій
Кривавіе краплѣ Христось распятій
З рамене, з колѣнъ, з рукъ, з ножныхъ ранъ,
Почилъ на крестѣ Христось Панъ,
Бокъ окрвавляетъ,
Дари зліваесть.

Прибѣгайте вси днесъ ко граду Зборову,
Скланяйте главы к Божію слову,
Простеръ руцѣ васъ приймати,
Тѣломъ, кровію ветати,
Приклонивши главу
Исусъ ласкаву.

Ласкавій Богъ во дны, ласкавій в ношы,
Маеъ хромимъ ноги и слѣпимъ очи,
От бѣдъ, от врага темна
Боронитъ человека земна,
От грѣха, злости,
Врага, лютоисти.

Немоцнымъ здравіе даеъ на тѣлѣ,
Грѣшнимъ спасеніе даруетъ вцѣлѣ,
Даеъ помощь въ всякой требѣ,
Готуетъ корону в небѣ
Сынъ Бога живаго
И предвѣчнаго.

О Пане ласкавій, якъ на Логіна
Излій и на мене блуднаго сына
Кровъ и воду благодати,
Не имѣю бо що дати,
Панъ на крестѣ вознесенъ,
Гвоздми пригвозденъ.

О Боже чудовній, тутъ на престолѣ
Не даждь намъ (в) плачевномъ бити удолѣ.
От повѣтра, труса, града
Бороши Зборова града,
От огня и войны
Всѣхъ насъ сохрани.

25. Чалма распятому Христу (в Зборові).¹⁾

Зборе вѣрнихъ, соберѣтеся,	Пробиша сквозѣ.
Чудомъ велѣмъ приемо(трѣ)-	Весь страждаше,
У Зборовѣ з Божой волѣ [теся.	Бо хотяше
В церквѣ святой на престолѣ	Грѣшника спасти.
Панъ надъ пани	Рядай, мире оплаканий,
Вкрижованій	Же для тебе Богъ коханий
Бокъ открываеъ,	Потѣ кровавій испуцаеъ
Кровъ проливаеъ.	И кровъ свою проливаеъ.
Даеъ знати,	Даеъ знати,
Же карати	Же карати
Хоцеъ грѣшника.	Войною, гладомъ,
Боже ласкавій и Творче свѣта,	Тучею, градомъ
Аггеловъ великаго свѣта,	И в неволю
Иже миръ свой возлюбилеъ,	За сваволю
Гди на землю и(з)ступалеъ	Отдаеъ на вѣки.
Для грѣшника	От вѣка се слышанна,
Человѣка.	Ижъ в Зборовѣ содѣланна.
Такъ улюбилеъ,	Тамъ бѣсове трепещуце,
Би уволяплесеъ	Утѣкати не могуце,
От пропасти,	Бо не стерпѣги ²⁾
Хотяи спасти	Анѣ зрѣти
Злѣ падшагося.	Икони Бога,
Охъ, якъ тяжко утерпѣлесеъ,	Иже чуда многа
Розніе муки имѣлесеъ,	Открываеъ
От ногъ до главы иѣеъ цѣло-	И раждаеъ
Изочтени бѣша вся кости [сте,	Всѣмъ вѣрующимъ.
Моего Пана.	Весь еси желаніе и весь сладость,
З боку рана,	Ісусе сладчайшій, и радость,
Руцѣ и носѣ	Исцѣли сокрушенихъ,

¹⁾ Н. М. 15046. ²⁾ В рукоп. шестрѣти.

Оцѣсти ни прокаженныхъ	Ангели, архангели,
От грѣховной злости	Херувими и серафими
И с темноты,	Поклонъ дають
Тя призываемъ	И припадаютъ,
И припадаемъ,	Всѣхъ святыхъ лики
Тя хваляще	Со челоуѣки
И просяще	Торжествуютъ,
Ласки твоея.	Тру(м)фуютъ,
Самъ ты вѣси, что намъ треба	Всегда славаще.
Ласки твоея из неба.	Ахъ , я грѣшникъ мѣзерній,
Дажь во мирѣ мирне жити,	Мой Ісусе милосердвій,
Чуда твоя... славити,	Сердце, главу прикланяю ²⁾ ,
Бись(мо) во мирѣ	Рани твоя лобизаю,
Всеи во вѣрѣ	Нозѣ цѣ(лу)ю
Мирно прожилъ ¹⁾	И обшцу
И возложили	До самой смерти
Уѣность нашу	З...ши умерти,
В Месияшу,	Тя славити
Сладкомъ Ісусѣ.	И хвалити
Кто ты достойно возможе	На вѣки вѣкомъ.
Хвалити въ чудахъ, ахъ, Боже?	

26. Пѣснь пресвятѣй Богородицѣ Почаевской.³⁾

Пасли пастире овци на горѣ,
 Видѣли Матерь Божу на скалѣ.
 На той скалѣ стопку знати, Тамъ воду берутъ,
 Где стояла Божя Мати. Всѣмъ вѣрнымъ дають.

О Пречистая Дѣво Маріа,
 Где въ Почаевѣ ікона твоя,
 Чуда твои над чудами Бо твоя сила
 Показалас над Туркамъ, Всѣхъ побѣдила.

З града Збаража въ Почаевъ прійшли,
 Много народу христіанъ знайшли.
 Зачалися уганяти, Раду складаютъ,
 Якъ бы могли всѣхъ достати, Всѣ ся змовляють.

Въ вѣвторокъ рано браму облягли,
 Законниковъ главу изтяли.

¹⁾ В рук. прожити. ²⁾ В рук. прикланію. ³⁾ № 21 (1346—136а).

Онъ взявъ, несе свою главу, Пред образ паде,
Матцѣ Божой даетъ славу, Духъ свой предаде.

А въ монастырѣ плачуть, рыдаютъ,
Руцѣ подносятъ, крижемъ падаютъ :
Змилуй же ся, Дѣво Мати, В нещасной долѣ,
Не дай же намъ погибати Турковъ неволь.

За еденъ бо день з турецкой землѣ
Сталъ в Почаевѣ чернецъ з неволь
Матерь Божую благати, Злихъ бѣсурмановъ,
Жебѣ схотѣла розогнати Махометановъ.

Божая Мати всемъ ся явила
И омофоромъ вѣрнихъ повила¹⁾ :
Не бойтеся, христіане, Во свои руки
Не возмутъ васъ бѣсурмане В тяжкой мукѣ.

Іовъ Желѣзо предъ Марією
Сталъ на повѣтру всемъ видимую.
Проситъ Панѣ монархинѣ : Яко Царица
Не опускай той святинѣ И Владычица.

Турки, Татары смѣло ступаютъ,
На гору стрѣлби якъ дощъ пускаютъ,
Уганяются з мечами, Ихже все стрѣли
Мають стрѣлби за плечами. Назадъ летѣли.

Крикнувъ на войско турецкій баша :
Все ми погѣбли, недоле наша.
Стрѣли назадъ ся вертаютъ Що я такого
И насъ самихъ забиваютъ. Бачу дивного ?

С того ся Турки все двували,
Такого чуда нѣтъ ни видали.
Знати, съ небесъ божѣ сили Насъ проганяють
Полки войска наступили, И убиваютъ.

Вы христіане, Турокъ питають,
Що то за павѣ в горѣ сіяють ?
З нею войско из мечами Не идетъ землею,
Поступае все за нами, Но облаками.

¹⁾ В рукопъ помира.

А хрвстіане такъ имъ сказали:
То Матерь Божя стовтъ съ аггелъ.
Еи образъ в монастырѣ Котору масть
Славенъ, чуден в Божой силѣ, И всеѣмъ являеть.

Страхомъ великимъ всеѣмъ закривчали,
Божую Матерь божкомъ назвали:
На повѣтру стовтъ божка, Недоле наша,
С нею прійшло много войсва, Забитій баша.

Все бѣсурмане з мѣся рушаютъ,
С коней падаютъ, карки ламаютъ,
С Почаева утѣкаютъ, Маріи сила
Неволикковъ оставляють. Страшна емъ била.

О Мати Бога, можна Царице,
Ми пред тобою падемъ на лице:
Пребуди в помощь въ часъ Предстательнице,
[смерти, Всеѣхъ заступнице.
Не дай въ грѣхахъ намъ умерти,

27. Пѣснь Матцѣ Божой Почаевской.¹⁾

Пречистая Дѣво Мати, в волинскомъ краю
Презъ свой образъ прославляешь, поклонъ ти даю.
В Почаевѣ пребываешь,
От всеѣхъ скорбей избавляешь
Прибѣгшихъ к тебѣ.

Ис камня вода тече нѣби в пустыни
Исранлю жаждущему не безъ причины.
Новій Изранль жаждеть пить,
Жажда наша утолти
(3) ласки глубини.

Стопа твоя пресвятая в скалѣ врита
Кривница есть ласки твоей намъ незакрита.
Всеякой немощи всецѣляешь
И демони проганяешь
Огнемъ паляща.

¹⁾ Н. М. 61 О.

Возвишена на вся хори въ небѣ Емпіръ
Ту на скалѣ на висоцѣ нѣби во мирѣ
Престоль себѣ виставила,
Чудесами освѣтила
Аки звѣздами.

Освѣт же насъ, о Царице, в нашей немощи,
Ослѣпленными марностями отрв намъ очи,
Бисмо свѣтъ твой оглядали,
Чуда твоя прославляли
В небѣ на вѣки.

Главу стерла Люциперу, свѣдчимъ стопою,
Которого повидѣлъ Богъ стерти ногою.
К Почаеву приведенній
От моци братъ освобожденній,
Всѣ то признаемъ.

Свѣтъ твой великъ съ Почаева всюду сияеть,
Которій слѣвъ сталъ билъ с Турками, видитъ и знаетъ.
Гди глумили бѣсурмане,
Боронили христіане,
Припомни.

Кто бо к тебѣ прибѣгаетъ (в) всякой потребѣ,
Прибѣжище невозбранно вмѣеть себѣ.
Вси ми к тебѣ прибѣгаемъ,
В рудѣ твоя поручаемъ
Душу и тѣло.

Возми, возми, о Царице, в свою опеку,
Гди розкажутъ на судъ Божій стати человеку,
Тогда душу, так тежъ тѣло,
Хочъ от страху удо млѣло,
Не дай на вѣки.

28. Пѣснь пресвятой Богородицы Гошовской.¹⁾

Обновися днесъ, гора, Гошовомъ названна,
Гди на тебѣ о Марія чудами преславна.

¹⁾ Національний Музей, 41 Q.

В мѣстѣ Дунаю варѣли ты чуждыми з'явленну;
В палацу арцибѣскупскомъ слезну вси узнанну.

Гды увидятъ слезы твоя з очій источенны,
На колѣна упадають, вси стають змѣненни.

Плачевна пребывши днѣй четиридесять,
Хорѣ, хромѣ, утрапленнѣ о ратунокъ просятъ.

Не еденъ смертелне на одрѣ лежацій
Отдалъ уклонѣ, чудомъ твоимъ сталъ онъ нѣбѣ спячій.

Истинно узнають рождество ты славно,
Утрапленнѣ отходятъ вси уразумленно.

Мы к тебѣ едине подъ ноги впадаемъ:
Ратуй, Панно, ратуй, Матко, к тебѣ прибѣгаемъ.

Гору Гошовскую рачъ привозобляти,
Чуднымъ своимъ омофоромъ всѣхъ насъ покривати.

И коронѣ пол'ской даруй звитьжати;
На Агарянь в бѣсурманѣ рачъ имъ помощь дати.

Упроси намъ Сына, бось Матка едина,
Борони насъ наглої смерти, а ты будь намъ причина.

Чуднымъ си образомъ рачъ насъ боронити;
У Сына своего ласки даждь намъ упросити.

Мы недостойни подъ ноги впадаемъ,
Слезнымъ воздыханіемъ усердно волаемъ.

И тебѣ, о Маріе, Сынови твоему,
Буди слава Богу Отцу, Духови святому.

Просимо ты вси усердно, змилуйся надъ нами,
Уволни насъ от вѣчныхъ мукъ, пекелниї ями.

Ахъ, ахъ, ахъ, ахъ, абисмо ты на вѣки хвалили
И с тобою Створителем в небѣ вѣчне жили.

29. Пѣснь Пресвятой Богородици Самборской.¹⁾

1 Чистая Панно, Матко утѣшенныхъ,
Потѣшителко людей утрапленныхъ,

¹⁾ Текст в № 1 (86, 9а), заголовок і відміни тексту співа-
ника „Національного Музею“ ч. 12454: 1. утѣшенна. 2. утрапле-

Чистая Панно, до тебе волаемъ,
Сердечне с плачемъ слезы выливаемъ.

5 Рачъ на насъ возрѣти оком своимъ ласкавымъ,
Додай помощи грѣшникомъ неправымъ.

Смутная новина южъ по свѣтѣ слынетъ,
Не единъ терасъ безъ сповѣди гинетъ.

Розказалъ Господь Богъ, Сынъ твой, ангелови,
10 Бы не фолговаль ани грѣшникови.

Даль му мечъ острый, стрѣлы ядовиты,
Бы людско племя было пречъ выбито.

Лежать аки снопы брата и сестры,
Бо ихъ убиваетъ той мечъ барзо острый.

15 Зоганъ ми ся, Панно, прозбою до Сына,
Бы мя не караль грѣшника едина,

Гды бы мя не караль изъ запалчивости,
Бы мнѣ отпустилъ з ласки своей злости.

Иусе сладчайшій, Пане укривованный,
20 Кролю надъ кролми, а Пане надъ паны,

Оборони насъ, Панно, отъ повѣтра злаго,
Отъ наглої смерти, огня пекельнаго.

30. Пісня Самбірській Богородиці.¹⁾

Возиграйте, дубровы,	Да отвѣщаетъ нимфа морска,
Яви бо ся Самборови	Що естъ катедра самборска.
Источникъ воды живия,	Естъ оцянъ благодати
Мати Христова Марія,	Плачущая Дѣва Мати,
Приносаще здравіе.	Изливающе дари.

нихъ. 5. узрѣти. 6. Додай намъ ласки. 8. терасъ... згинетъ. 9. Розказуеъ, Панно, Сынъ. 10. Аби не фолговаль ани. 11. ему мечъ острый... ядовити. 12. люцкое... вибити (!). 13. яко снопки брата, такъ и... 14. Гди... барздо острый. Між стр. 14 і 15:

А еще до того погребовъ не мають,
Яко бидлята в полю ся ховають.

15. Застався за нами, уприси намъ Сина. 16. Би віе(и)ди не... 17. Би его не. 18. Би ему отпустилъ з ласки его злости. 19. слачайшій... крижованій. 21. Борони... повѣтра. 22. пекельнаго.

¹⁾ В. Н. Т. 367, стор. 207—208.

Гербовный елень жаждаше,	Аще кто жаждет, да прійдет,
Ко источнику вхождаше,	Ко источнику да ввійдет
Нынѣ скачет, выгравает,	Во святыи дом чистой Дѣвы,
Егда воды много мает	Дом чудесы исполнивый,
В новосамборской церкви.	Той получит здравіе.

31. Пісня Рогозенській Богородиці.¹⁾

Побудила до скрухы сердечной, кто ты видѣвъ болесну
В рогозен'скомъ образѣ Царицу чудотворну, небесну.

Слугою не можется звати,
Который бы(м) слез изліати
С тобою, Панно, не хтѣлъ.

Очи твои вад муками Сына ще не усли слезныи,
Обмываютъ нечистыи души з грѣховъ слезныи, любезныи,
Точащихъ на насъ призираютъ,
В потребахъ всяку помощь даютъ
Слѣшымъ, хромымъ, страуленнымъ.

Серце седмъ мечовъ прониваетъ болесную утробу,
Страпили безсѣмной Дѣвѣ, когда Сынъ ей ко гробу
Положень; очи закаменѣлы,
Чловецъ, грѣшно твое тѣло,
Же мечъ жало не пройдетъ.

А на тое есть сила доводо(въ), же безъ змазы зачата
Первородной, Пречистая Дѣво, злости, тежъ и грѣху проклята.
Учинку Маріинамъ (?) нѣста
Не маетъ, а за що невѣста
Со Сыномъ же состраждеть?

Затягненный на насъ первородный грѣхъ праотець Адама
Учинковый, который приводятъ тѣло, свѣтъ и злост сама
Шатан'ска, абы былъ змазанныи,
На смерть Сынъ Маріи сказанныи,
Мати же с нимъ состраждеть.

Крижуетъ в грѣхахъ затвердѣлыхъ каждый Божого Сына,
Пофторне над кровію его плаче Матка едина.

¹⁾ Б. Н. Т. 367, стор. 162—164.

Ей, хоч' бы сердце з скалы было,
Юж бы ся от слез вскрушило;
Мы в грѣхахъ твердѣмо.

Прійми слезы мои, Дѣвице, и сподоби угодно
Пріймати ми тѣло Христово со страхомъ достойно.
Справъ, прошу, абы Христосъ во мнѣ,
А я в немъ щасливѣ жилъ згоднѣ
По глаголу Господню.

32. Пѣснь святому Іоану Сочавскому.¹⁾

Граде, ветани,	Адамъ зараженній.
Воспой на вся страни,	Обаче мужъ здравъ на тѣло,
Коего имѣеть,	Отвѣтъ даетъ Переу смѣло,
В себѣ нинѣ крнеть	Поцра кумирѣ его.
Свята Іоана,	Пребиваетъ,
Сочавскаго званна.	В мукахъ не устаетъ
Не довлѣет	Тиранъ злобствовать,
Бѣльгород, что пѣеть	До коня вязати
В мартирекой порфирѣ,	Велитъ главу свята
Окиянскомъ мирѣ,	От Жида оттята.
Коль умереть сей явна чудеси	На коемъ мѣстѣ
Для Христовой храбъ мужъ	В ноци отвѣтнѣ
[вѣри	Жидовъ тамо било,
Мучень, дая самъ прѣмѣр(ѣ)и	Егда ся явило,
Во отвѣтѣ своемъ.	Сталъ столпъ огненній
Фрагъ коварствомъ,	От облакъ до землѣ.
А демонъ тиранствомъ	Ангели округъ стояще,
Предаетъ на муки	Согласно восиѣвающе
Пересяномъ в руки,	При мощехъ святыхъ.
Даби били зѣло	Древле к Сочавѣ
Всесвятое тѣло	Взять билъ к болшой славѣ,
Пусть аж до кости.	Потомъ Іоаномъ
Бють тиранамъ злости,	Королемъ вѣнчаномъ
Тѣло отлѣтаеть,	Зде пренесивий,
Персѣ ожесточаетъ	В церквѣ сохранный.
Гнѣвомъ распаленній,	Кто о що проситъ,

¹⁾ Б. Н. Т. Ш. 370 (57а—58а).

Помощи отнесиъ,	Ходатай презѣлнн ²⁾ ,
Здравія болящамъ,	Ужаснимъ врагомъ бѣваетъ,
Зракъ невидящимъ,	Прокаженныхъ нещѣляетъ.
Во всѣхъ нуждахъ дѣлнн ¹⁾	Богу чести, слава.

33. ³⁾

Архангеловъ всѣхъ радости,	Се Дѣва Богомати
Херувимовъ всѣхъ сладости,	Исполненна благодати.
Моли за ны Иисусе Христа,	Свѣтишь красно, о зорнице,
Спасителя, Бога уста.	Небесныхъ ликъ о деннице,
Ласку твою ожидаемъ,	Вышнихъ жилищъ селеніе,
Сердцемъ бодро воспѣваемъ:	Грѣшныхъ рабовъ веселіе.
Покрый же насъ, Дѣво чиста,	Славно Христа породила,
Отъ всѣхъ враговъ и злодѣйства.	Безъ скверны и нерушена,
Егда къ тебѣ приобѣгаемъ,	Гавріиломъ возвѣщенна,
На колѣна упадаемъ,	Духомъ святымъ исполненна.
Велегласно вси воспоемъ,	Нынѣ насъ, Дѣво Мати,
Сердцемъ, усты възхваляемъ.	Не остави благодати,
Квѣтомъ краснымъ украшенна,	Не лиши насъ и милости,
Ко небеснымъ возглашенна,	Сохрани насъ до вѣчности.

34. Пѣснь на воскресеніе Христова.⁴⁾

Агнецъ Божій, Сынъ отчъ, от гроба воскресъ,	
Иже з Дѣви родился, жизнь намъ принесъ.	
Весело крѣкнѣмо,	Христось воскресъ,
Исуса славимо:	Жизнь намъ принесъ,
	Воскресе от гроба. ⁵⁾

Новый Иерусалиме, нынѣ свѣтися,
Торжествуй, Стоне, демоне, смутися.

Да будетъ и тебѣ, Дѣво всепѣтая,
Родице Бога, честь и слава вѣчная.

Радость велня вселенная празнуеть,
Воставъ з гроба, Адамъ и Ева ликуеть.

¹⁾ В рукоп. дѣлннхъ. ²⁾ В рукоп. презѣлннхъ.

³⁾ № 20 (23аб). ⁴⁾ Н. М. 14937. ⁵⁾ Рефрен.

Еси побѣдитель, Ісусе, крипосте,
Надеждо наша, душевная свѣтлосте.

Имущи людве Спасителя в небѣ,
Ахъ, к нему прибѣгаемъ въ каждой потребѣ.

35.²⁾

1 Буди возхваленна от всѣх родовъ земныхъ
И возвелчченна от хоров аггелскихъ,
Богородице, небесъ Царице,
Чистая Панно, ласкавая горлице.¹⁾

5 Архангелом сладость, херувимомъ радость,
Безъ сѣмена красото, выше всѣхъ славима.
Чистотою, дѣвствомъ выше всѣхъ славнѣйша.
Избѣрала от грѣховъ Адама и Еву,
От первородныхъ избавила клятвы.

10 Надъ солнце и луну выше всѣхъ славнѣйша,
Пресвѣтлый гласъ... будетъ надъ нами.
Силою святаго Духа была осѣненна,
Престоль Царицевъ, на тронѣ посажденна.

Которого во своемъ животѣ зачала,
15 Просящимъ намъ буди ласкава.
И испроси по смерти блаженну годину,
Уготовай намъ в небѣ корону.

¹⁾ Рефрен.

²⁾ Текст в № 16 (21а6); відміни в № 20 (38а6) такі: 1. восхвалена. 2. хоровъ земныхъ. 5. сладосте... радосте. 6. Всесвятая красото, всѣмъ грѣшникомъ жалость. 7. Чисто(то)ю дѣвства вышше всѣхъ славима. Межи 7 і 8. Богу предвѣчному прежде вѣкъ любимая.

8—9. Изъ боку своего Христа породила,
Адама и Еву дѣ(в)ствомъ свободила.

10—11. Надъ сонце(мъ) и луну красота избранна,
Близъ пресвѣтлой Тройци во трону посажденна.

12—13. vasant. 14. Котораго у... почала. 15. Проси ихъ, намъ
будеть ласка(ва) его данна. 16—17. vasant. За то є ще така
строфа: Смертнюю не дай намъ лихую годину,
Але дай намъ во небѣ вѣчную коруну.

36. Пѣнь святому Николаю.¹⁾

Велкий чудотворче	Сили тебе усѣ хвалятъ,
Николае, святителю отче,	Небесніи превозносятъ,
Радуйся, Николае,	Сироти волають,
Скорій помощниче,	Помощи желяють,
Теплый заступниче	Би око святое
И молитвенниче	Глянуло на тое
О душахъ нашихъ.	Во печали ихъ.
Ария ²⁾ ти посрамивій,	Ликуетъ мирскій (?) весь,
Аки бѣси облачввій,	Тру(м)фуетъ и миръ увесь
Во Никіи преславномъ	Же
На соборѣ седмомъ
Вѣру утвердилесь	Же ся о то стараль,
И всѣхъ научилесь	Би ся человекъ досталь
Пѣти Троицу святую.	До вѣчности святой.

И Мирликіи градъ бѣлъ явній,
Где Николай чудотворецъ славній,
Якъ онъ в немъ zostаваль,
Усѣмъ сладость даваль,
Би ся всѣ собрали,
Богу хвалу давали
На вѣки вѣчніе.

37. Пѣнь страстемъ Христовымъ.³⁾

Древо пресвятое,	Три древа возлюби,
Бѣсомъ ужасное	Кров и воду испусти
Предивно.	Из боку святаго,
И демони прогонитъ,	От Ирода проклятаго,
Християни боронитъ,	Умилно.
Самъ Панъ Избавитель,	Мойсея пророка
Простеръ руцѣ Откупитель	Послав для вирока
На тебѣ.	Ко Израілю,
Исусе любвмвій,	Котораго возлюби,
Тожеє милостивій	Манну з неба испусти.
Усердно.	Они то отдавали,

¹⁾ Н. М. Співаник Коропатницького-Навичинського.

²⁾ В рукоп. Азия. ³⁾ Н. М. 15189 (16а—176).

Желцемъ, оцтомъ наповали
За манну.

Иуда ильстивий,
Ученикъ любимый
Найперший
И той ся усумнѣ,
Продав Христа без цѣни,
Самъ ся об(в)ѣснвй
И небо опустивй
На вѣки.

Терновъ вѣнецъ, Цару,
Склали на твою главу
Еврси.
И земля ся потрасла,
Луна, слонце изгасла (sic),
Тьма бнеть по всемъ свѣтѣ,

Павъ на крестѣ прибитий
Окрутне.

Реторъ и Богословъ,
Наперсникъ и другъ Христовъ
Стояше.

При крестѣ стоячи,
На Марію глядячи,
Слези изливаєтъ,
Матерь свою потѣшаетъ.

И ми мѣзернѣи,
В свѣтѣ облуднѣи

Окрутне,
Ми к тебѣ прибѣгаемъ,
Поклон кресту отдаемъ,
Бо (sic, Бы) онъ нас заступилъ
От сатановъ округнихъ
На судѣ.

38.¹⁾

Истинній трнумфъ южъ на свѣ-
[тѣ наставъ,
Же Исусъ Христосъ от гроба
Южъ адъ плѣнися, [воставъ.
А смерть умертвися.
Пречистая Панно, возвеселися
О воскресенію.
Ты, Адаме, днесъ не сумнися,
Южъ со Евою возвеселися,
Христосъ ти примаеъ,
Рай (ихъ) не отвергаеъ
В радость первую.
О веселіе,
Где ти миліе
Нинѣ согласно
Спѣвайте прекрасно
Творца всего свѣта.

На многіе лѣта
Трнумфъ не престане,
Поки свѣта стане,
О воскресеніе (!).
Нинѣ вси старци
Со младенци
І вси старици
Со дѣвнці,
Христу воспѣвайте,
Честь Богу воздайте,
Христосъ воскресъ, заспѣвайте.
Адъ днесъ ридаеъ,
Вся душа отдаеъ
С темници подземно(но)й,
Зѣ отхлани пекелной,
Оразъ пророци
Со святими отци

¹⁾ Н. М. Співаник Навичивського-Коропатницького.

В темности видѣли,	Всѣмъ человѣкомъ грѣхи отпу-
Бога не видѣли	[щаетъ.
О воскресеніи.	Нехай же будетъ Богъ нашъ
Ти Давиде, днесъ у гусли вда-	[похваленій
	[рай І от вс(ѣ)хъ родовъ всегда про-
І что прекрасно на трну(м)ѣ	На вѣки буди.
Сотворителеви,	[славленный
Откупителеви:	[заграй Христе воскресій, даждь до-
Христось воскресъ, заспѣвай.	[ждати,
На страшномъ судѣ одесну ста-	На страшномъ судѣ одесну ста-
Во Троици зрѣти	[ти,
Нанѣ союжъ (sic) весь Хри-	І всегда хвалити
[стось растирзаетъ,	На вѣки вѣком. Амин

39. Пѣснь святому Георгію.¹⁾

Непрестанно Господа о насъ моли,
 Призывающихъ тя всѣхъ насъ сохрани,
 Воине Христовъ, мучениче²⁾,
 Вънѣземъ славимъ вънѣченосѣче
 Георгіе, скорій помощьниче.

Избавляй насъ всякихъ напастей,
 Не даждь всѣмъ вѣрным в грѣхи впасти.

Ко храму твоему вси прибѣгаемъ
 И усердно тя вси прославляемъ³⁾.

О семъ идоли смятошася
 И падоша, сокрушишася.

Любовнью горящую владичнею
 Упраздниви прелесть идольскую.

А з гроба мертвѣя воскресывый
 И многих ко вѣрѣ прыгласывий.

И ми Георгія вси хвалѣмо
 И со слезамы к нему припадѣмо.

¹⁾ Співаник „Національного Музею“ ч. 15189.

²⁾ Рефрен. ³⁾ В рукоп. прославляемъ.

40. Пѣсн на рождество Христово.¹⁾

Херовими святъ, архаггели зрятъ
Чудъ невидимій, вельми славимій.
Ахъ, ахъ, зѣло вельми цѣло удивншася.
Прійдѣмъ, прійдѣмъ до шопи,
Узримъ Бога во плоти
И Матеръ его святу
Дѣву Марію чисту,
Которая Сына Матка едина в ясла вкладаеть.
Иже невимѣстимій вельми вмѣстися,
З утроби Дѣвичой Христось родися.
О глубнна вѣмъ разумна недовѣднна.
Витай, Пане и Кролю,
Витай, нашъ Спасителю,
Витай, скарбе предрагій,
Никогда же пребраній.
О радости и сладости, явилъ ся вѣмъ намъ днесъ.
Предвѣчній Монархо, щожесъ то вчвнилъ,
Же в яслахъ скотняхъ ниско ся зложилъ?
Ахъ, ахъ, Пане, нехъ ся стане воля твоя.
Чемъ аггели не служатъ,
Чемъ волъ з ослом там држжать?
Познали Бога в плоти,
Хочяжъ вѣміе скоти,
На колѣна упадають, Творцу своему хвалу воздают.
Шукаеть Иродъ, якъ написался²⁾,
В которой страны Христось родился,
Воспрашаеть и взиваеть книжники своя.
Они же ему рѣша:
(В) Вифлеемъ родися.
В той часъ зѣло заричаль,
Власи своя потаргалъ,
Убити Христа рожденна барзо ся рихло готовальъ.

¹⁾ Н. М. 12454.

²⁾ Ся строфа має йти щойно по найблищій. В уривку співанка „Національного Музею“ під ч. 15290 є текст в яким захований здогаданий порядок (по А — III).

А може звѣзда идетъ предъ цари,
Котріе несуть велики дари:
Злато и смирно и ливанъ предивно Пану своему.
Барзо ниско кланяше,
Подарунки даяше,
Познали найвишаго
Спаса, Цара своего,
И тако во страни своя со веселіемъ возвратишася.

Кушается царъ Іродъ без ума,
Шлегъ войско свое до Вифлеема:
Идѣте, бійте, кровь пролевайте всѣхъ дѣтей малихъ.
Десять тысящъ четири
Дѣтей малихъ побили,
Безневнихъ нев(инн)ятокъ,
Ревне плачущихъ матокъ
Кровъ невину пролевали аки воду во Вифлеомѣ.

О Вифлееме, азъ днесъ не драхлюй
И ти, Рахиле, благодумствуй,
Не плачте, мати, ваши дѣти взяти есть до неба.
Кролевати тамъ будутъ,
Васъ матокъ не забудутъ
И ублагаетъ Христа
Рожденнаго Пречиста,
Бисьте слезы своя ревне утолили и в небѣ били.

Волх то Валаамъ все пророковаль,
Лечъ вбити Христа нѣхто не досталь;
Южъ кролюеть, обѣцуетъ в небѣ бити.
Тилько ми ся агаджаймо,
Щири его кохаймо,
Би намъ грѣхи отпустилъ,
Муѣ пекельнихъ уволнилъ,
Удароваль вся благая, в небѣ всѣмъ кролевати.

Скиптре во руцѣ кесару даруй,
Звитяжати всюди враговъ поборствуй,
Просимъ ты, Пане, всѣ непрестанне: допоможи намъ.
Даруй в мирѣ прожити,
Тя Рожденна хвалити,

Где на зе(мно)мъ падолѣ,
Потомъ в небѣ на тронѣ,
Со аггели, архаггели даждь намъ всемъ тя оглядати.

41. Пѣснь святой Тройцы.¹⁾

Прійдите днесъ,	Утѣшителя ученикомъ дати,
Новій Ісраиль весь,	Гдѣ совокуплени
(В) церковь украшенну,	Язика огненни
Духомъ просвѣщенну,	Раздѣлени стали
Воспой пѣсны красно,	И проглаголали
Да узриши ясно.	Бога в Тройцы биты,
Слава Творца Бога,	Научиша пѣти
Се бо милость многа	Отца, Сына равна
Будеть тебѣ данна,	И Духа исходна,
С висоти посланна	Апостоломъ строителя,
От Духа пресвята,	Всего міра Створителя
Діядіма злата.	И невидимо зиждителя.
Имѣяше щедроты Богъ,	Три поють лица
Да вознесеть горѣ свой рогъ,	Предвѣчнаго Отца,
Подаетъ міру толикъ даръ	Рожденнаго Сына,
[многъ.	Прежде вѣкъ одина,
Очистивше крещеніе славно	Духа исходяща,
Духа исходяща со небесе явно	Намъ вѣрнимъ свѣтѣща,
И от паракліта	Сынъ бо есть во Отцы,
Тайна есть открыта,	А Духъ святъ во Тройцы
Да потекутъ воды	В существѣ единомъ,
Во вся земна роди.	Во вѣкъ нераздѣломъ,
Пія усладимся	Да подасть всемъ славу
И возвеселимся.	И грѣховъ избаву.
Огненнія духа рѣки	Не остави насъ, Владыко,
Текутъ злати во вся вѣка	Пѣние тебѣ велико:
Просвѣтиты вся человеки.	Святъ еси во вѣкъ, буди, буди.
Егда обѣща Богъ Духа послати,	

42. Пѣснь на рождество Ісус Христово.²⁾

Безконечной благодѣтели	Богъ днес во плоти явіся.
И неизмѣрной милостивы	Послѣдних вѣков

¹⁾ № 21, 87а—88а.

²⁾ Колекція А. Петрушевича, 233, стор. 15—17.

Стал человекъ.	Вся содержащу,
Всѣ ся угѣшайте,	Во яслех лежащу.
Его витайте	От Перейды трие цари
Пожаданнаго,	Тамо прійдоша со дѣры,
З неба нам даннаго.	Где Богъ во плоти явился.
Ангели вдѣчне спѣвають,	Поклон отдаютъ,
Хвалу ему́ воздаваютъ,	Христа вытѣютъ,
Яко́ своему Пану и Богу.	Лаван и злато,
Слава во вышнихъ,	Абы принято,
А мир на нижнихъ,	Мы тежъ кадѣло,
Воспѣваютъ,	Бы Богъ привѣтъ мѣло.
Возвѣщаютъ	Христе Цару нарощенный
Вдѣчну новину,	И во яслех положенный,
Пѣснь Божию Сыну.	Тебѣ Богу и Творцу молимся:
Пастырие услы пали,	Укрѣпѣ царей,
Же то ангелы спѣвали	Соблуди людей,
Над вертепомъ на повѣтру.	Агарянескую,
Вся повергоша,	Всю поганскую
За то прійдоша,	Дерзост их сотры,
Удвѣшас(я),	А вѣрнымъ покоры.
Поклонившася	

43. Пѣснь на рождество Христово.¹⁾

Новый трюмфъ явился,	Емѣремъ вертепъ сталъ ся,
Спасъ миру народнея.	Богъ бо в немъ показался.
Во пѣснехъ, вси вѣрнии, лѣкуйте,	Южъ земля небеснымъ есть
Днесъ духовно торжествуйте	Держитъ неодожима [видима,
О рождествѣ его.	На себѣ Христа.
Миръ во мирѣ слышати	Царие, ся зблжайте,
О Божой благодати,	Царю дары давайте,
Горная со земными начала	Пастырие, крикните, возыграйте,
Божая мудрость собрала	Велегласно воспѣвайте
Во единой мысли.	Цару рожденному.

Все ангеловъ множество,
 Составѣте торжество,
 Слава во вышнихъ Богу, крикните.
 Рожденнаго славѣте
 Днесъ на земли Христа.

¹⁾ № 1, 866—87а.

44. Пѣснь на недѣлю Крестопоклонную.¹⁾

Владыка твари и Господь славы
На крест пригвожденъ, Панъ вшелякой хвалы
Въицемъ от терня укоронованный,
Оцтомъ напоенный.

На крестъ висить Христось пригвожденный,
Копіемъ з ребра своя прободенный,
Заушенія приѣмлет и раны,
Молить ся за намъ.

Дѣвая Мати, на крестъ тя зрящи,
Увы мнѣ, чадо, вопіет, стѣнящи,
Оружіе сердце мое проходитъ
И утроба горить.

Радуйся, кресте, намъ похваленіе,
Бѣсомъ побѣда и прогнаніе,
Днесъ кланяемъ ся
Вси, похваляюще
И лобзающе.

Прійдѣмъ, вѣрніи, Христу поклонѣмъ ся
И чистымъ сердцемъ вси приготовѣмъ ся,
Абысмо его всегда выхваляли
И з нимъ царствовали.

Поклонъ отдаймо днесъ кресту Христову,
Бысмо оглядали вси благодать нову.
Умилно с плачемъ к кресту припадѣмо,
Слезы принесѣмо.

О Христе Царю, змилуйся над нами,
Не даждь воевати невѣрнымъ над нами,
Сохранай вѣру и всѣхъ христіановъ
От рукъ бесурмяновъ.

А мы ты будемъ всегда выхваляти,
Воскресшаго ты всѣмъ проповѣдати.
Даруй здравіе и всѣмъ пожитіе
И спасеніе.

¹⁾ № 1 (856—86а).

45.¹⁾

Радость на свѣтѣ пануеть,	Нехай будет осужденный,
Кды Пилать декретъ феруеть	На смерть цѣле поданный,
Срогій на Сына Божего,	Вкрижуй Маріина Сына
Творца всего свѣта того.	Христа Назарянина.
Дисциплѣны зготовано,	Потом с крестом поднесенный,
Крест и гвозды поковано,	Желчи з оцтом напоенный.
Жиди на того совѣтуютъ,	Тое Матка кды узрѣла,
Христа, бы умеръ, воуюють.	Падши на землю, умлѣла.
Веѣ ся на то уложили,	Лзы з очій выливаючи,
Бы Христа на крест прибили,	Же южъ умеръ, волаючи,
Прето Пилату отдають,	(Зѣ) жалю такъ ляментовала,
Злые свѣтки поставляютъ.	За нимъ умерти жадала.
Терновъ вѣнецъ уплетенно	Матку учневи злѣцает,
И в препруду облеченно	А в томъ духъ Отцу отдает.
Христа, Агнца невиннаго,	Тростію бокъ ему пробито,
Царя Емпѣру горняго.	Текла кровь з водою обфито.
Идет с крестом Панъ смутне,	Мы тежъ вси днес поклонѣмъ ся
Збитый от Жидовъ округне,	И смвренно помолѣмся:
Змѣнилъ всю свою доброту.	Христе Іасусе преблагій,
Жиди волають к Пилату:	Веѣхъ насъ помилуй, всемогій.

46. Пѣснь кресту.²⁾

Древо райское ново процвѣтаеть,
Во мѣсто смерти юность намъ раждаетъ.
Адамъ от древа вкуси овоць смерти,
Сынъ Божій дровомъ рачилъ врага стерти.

Оружіемъ крестнимъ спасеть человѣка,
Порази Мойсей Ада амалика.
Константин, царь великъ, а в томъ знаменитій,
Идоли враговъ порази на вѣки.

Макарій Спаситель крестъ воздвизаетъ,
Радостію сердца вѣрнихъ наполняетъ.

¹⁾ № 1 (356—366). ²⁾ № 15 (6а6).

Господи, помилуй, согласно волають,
Распятого Пана усѣ прославляють.

Гди судія прійдетъ судити вселенну,
Добрихъ до неба, а злихъ во геенну,
Крестъ прокаженнимъ есть знакъ триумфалній,
Посрами Жидов и всѣхъ безсурманов.

Устрашатся слави креста пресвятаго,
Уствдятся Пана, на немъ распятаго.
Будуть волати: падѣтъ на насъ, гори,
Не стерпим муки, строгой Бозкой кари.

Крестомъ спасетса, зійдетъ изъ гроба тѣло,
А душам дарует оздобу цѣло.

На томъ падолѣ и на вѣки вѣковъ
Крестъ христіаномъ завше гербнимъ знакомъ.

Презъ крестъ твой, Христе, и невинніи страсти
Дайся намъ вѣрнимъ по смерти спасти;
Посрами враги креста пресвятаго,
Вѣрнихъ сподоби житія вѣчнаго.

47. Пѣснь на воскресеніе Христова.¹⁾

Христосъ Панъ зъ мертвихъ	Кто слѣпци просвѣти
И звитязство отрималъ [всталъ]	И прокаженнїя очисти?
И житіе намъ направилъ	Христосъ нинѣ зъ мертвихъ
И грѣховъ ²⁾ насъ избавилъ.	[всталъ,
Кирие, кирие, кирие, елейсонъ.	Мертвимъ живот даровалъ.
	[Аллилуя. ³⁾

Истлѣвшее естество	Ангели ся думѣють,
Обнови своимъ божествомъ	На Творца зрѣти не смѣють,
Новій Адамъ Христосъ Панъ,	Престоль сили двятыся
Которій умеръ для насъ самъ.	И херувими чудятыся.

Кто Лазаря воскресъ,	Архаггели спѣвають,
Верия вѣчныя сокруши?	Кто сей красень, волають,
Сокруши ада Вавилонъ,	Котрій зъ Емпѣру зійшоуль,
Соборъ его во Сіонъ.	А отъ востока ⁴⁾ днесъ прійшоуль.

¹⁾ № 15 (156—16а). ²⁾ В рукоп. хрѣховъ.

³⁾ Повторяють ся по кождій строфі. ⁴⁾ В рукоп. восора.

Князи, врата отверзѣтъ	Воспѣем ти устнами
И, херувими, воззовѣтъ,	И радуемся душами.
Возопійте: святъ, святъ, святъ,	Вси согласно воспоемъ,
Человѣческимъ умомъ не пой-	Единѣмъ гласомъ глаголемъ:
[нятъ.	Слава Отцу и Сину,
О воскресшій Отче нашъ,	Воскрешшему днесъ вину,
Возвишаемъ къ тебѣ гласъ,	Такъ тежъ в Духу святому,
Живому Богу воспоемъ,	Во Троицѣ святой единому.
Единѣмъ гласомъ глаголемъ.	

48. Пѣснь на вознесеніе Господне.¹⁾

Вси языци, купно с лица	Ангели трепещуще.
Вострубѣте и воскликнѣте,	Возмѣте врата, глаголюще.
Царю Богу принесѣте:	Апостоли вопіяху,
Вознесися, Боже,	Со слезами глас испущаху,
Возмѣте врата, князи ваша,	Не остави нас, глаголаху.
Возыде Царъ славы. ²⁾	
Услышите и внушите,	Отвѣща Царъ, глагола самъ:
Восплещайте руками	Пребудѣте время мало сами,
И возглаголюте устнами.	Азъ параклита пошлю на вы.

Вознесися, воцарися
На престолѣ Бога Отца.
Царствію его не будетъ конца.

49. Пѣснь рождеству Пречистѣй Дѣвѣ Маріи
Богородици.³⁾

На седми дарѣхъ Духа свята основанна
Царская дщи Марія, Пречистая Панна,
Родися, явися во кончину вѣкомъ
И спасе, принесе радость человѣкомъ.

Она с тѣломъ, з душею велце оболченна,
Без тмы грѣха во миръ сей от Анны рожденна.

¹⁾ № 1 (386—39а).

²⁾ Остатніи три рядки повторяютъ ся.

³⁾ № 1 (13а—14а).

Величай и витай, душе моя, Дѣву,
Царскую златую сего свѣта ниву.

На нейже сѣмя Богъ Царь хощеть ся всѣяти,
Егда с Пречистой крове будетъ ся раждати.
И тогда от ада свободитъ Адама,
Егоже смерть ложе и пекелна яма.

Слезами ся омыю, Дѣво чиста, нинѣ,
Бымъ у водѣ грѣховной не втонулъ (в) семъ мирѣ.
Подаждъ ми на воли будущаго вѣка,
Созижди приплести якъ быстрая рѣка.

Во градъ нашемъ храмъ твой, Дѣво, маешь,
Егда к нему на молбу всегда приобѣгаешь.
Где мелимъ и просимъ: рачь насъ заховати
От муки и руки адскаго княжати.

А кто ти услужуетъ, той и книторствуетъ,
Нехай с нами во мирѣ долго жителствуетъ.
Дай намъ, Дѣво, премирно веѣмъ многая лѣта,
А в небѣ при тебѣ зрѣти Бога свѣта.

50. Пѣснь вторая.¹⁾

Достойно есть Дѣву величати,	Со страхом аггели спѣвають,
От небесъ хвалу возвѣщаги.	Превышше хоровъ возвѣщают.
Гди аггелъ вѣсть првнесе,	Днес бо о насъ умоли,
Успенію взрече	На земли всѣхъ соблюди
Гавріиль,	В покою.

Готова буди, Богоматъ,	Нескверна Дѣво Голубице,
Сынови душу днес воздати.	Уснула в Гепсугманстей (sic) сто-
Потом с тѣломъ злученна,	Апостоли вси бяху, [лицъ.
До неба вознесенна	Тридневно пѣснь пояху
Будеши.	Согласно.

Возмѣте врата небесная,	Блажимъ тя послѣдняя ²⁾ роди,
Воходит Дѣва Пречистая.	Даруй нам со небесе плод(в).
Одесную престола	Запад врагомъ принеси,
Сѣдит Дѣва почтенна	Христіановъ возгласи,
От Тройци.	О Дѣво.

¹⁾ М 1 (166—176). ²⁾ В рукоп. послѣдняя.

На всякъ день храни своя птенца,
Моли намъ своего Первенца.
Посли покровъ на миръ свой,
Воведи насъ во дворъ свой
На вѣки.

51. Пѣси на рождество Пресвятой Богородици.¹⁾

Под: О Пресвятая Дѣво, пом.

1 О любимая Дѣво от царьскаго рода,
Величаемъ ти родины от чистаго плода.

Тисъ виноградъ преслѣчный на горѣ Ливанской,
Прощитаешъ рождествомъ си во полатѣ царьской.

5 Ты лелѣя пахнучая в смердящемъ юдолѣ,
Даси запаху душамъ нашимъ вознестися горѣ.

Ты солнце пресвѣтлое з Анниного неба,
Во темности вѣка свѣтишь, чого было треба.

Ты звѣзда пресвѣтлая на востоцѣ свѣта,
10 Восходишь рано пред сим солнцемъ, что сотвори лѣта.

О сладкая ластовице, зготованна Богу,
Якоже твои родины славити возмогу?

Небо и земля из аггелы страхомъ упадають,
Новорождѣшую тя, Дѣво, пѣсньми величаютъ.

15 Езекія царь тебе нарече стѣною
Для крѣпости всѣхъ вѣрныхъ и обороною.

Давидъ засъ праотець твой гды восхотѣ пити,
З выфлеомской кирницѣ жажду си утолити,

Теды тебе видѣ в рунѣ окропленномъ
20 И росую Духа святаго в Сіонѣ змоченномъ.

¹⁾ Колекція А. П. 233, стор. 70—72.

²⁾ Відміни тексту в сім самім співанику на стор. 53—55 такі: 2. родины от чистаго. 5. Ты лѣлѣя пахнуча. 6. запах. 7. з Анниного. 9. звѣзда преслѣчная. 12. Якоже азъ... славит. 13. Небо, земля з аггелы. 18. З выфлеемьской. 19. тебе предвидѣ.

Дай же и нам тую росу на своих роинах
И напои нас вином свѣта в земних сих краинах.

Мы же тебѣ воспоем, воспоемъ на земли пѣснь нову,
Быс нам дала чути в небѣ глас аггелского трону.

52. Пѣснь покрову Пресвятѣй Богородици.¹⁾

О Пресвятая Царице, миру покрове,
Избавляй насъ от вѣчных мукъ пекелна рова.
Покрове, миру святѣйшій,
Над всѣхъ аггеловъ честнѣйшій,
Всегда славнѣйшій.

Царице небесная, покрове миру,
От еретиковъ невѣрныхъ сохраняй вѣру.
Сохраняй насъ отъ напасти,
Не дай же намъ в грѣхѣ власти
Во адской власти.

Андрей видѣ на воздухѣ ты стоящую,
За христіанъ Христа Бога всѣхъ молящую.
Сохраняй насъ, соблюдай насъ,
Защищай насъ, не давай насъ
В руки грѣшникомъ.

Святителіе во церкви поклоняють ся,
Апостоли со пророки вси радуютъ ся,
Гды молиши Христа Пана,
Бы намъ была жизнь подана
На семъ падолѣ.

Бысмо тебе, Панно чиста, на вѣки хвалили,
Поки стане всего свѣта, во царствѣ жили,
Просвиъ тебе, о Царице,
Моли Бога, Владычице,
Всѣхъ Помощнице.

20. свята. 23. тебѣ воспоемъ на земли. 24. в небѣ чути глас аггелска тону.

¹⁾ № 1 (176—18а).

53.¹⁾

Устомъ мовѣмъ, Матко, твоимъ чудомъ хвалу не лѣтъ воздати,
Гды доцѣро дражу зѣло языкъ пѣнїямъ утверждати.

Но кролева сія нора внемли глаголи, понуди, возбуди болша-
[ковъ себѣ.

Правда, же той Панвы святой годне вѣкт не выславилъ, о ве-
[лебна и хвалебна,

Створеня найзацнѣйша, твоя цюта даръ живота, боє выбран-
[на и вызванна,

Спокори, водвори святыхъ многихъ, серафимъ славнѣйша.

Намъ Евина першая ввна райскїя врата затворила,

В²⁾ иншой мѣрѣ, слушной вѣрѣ тые нам небо отворила;

С першой матки вся отроки в одхлани во длани предани бы-
[ша в руцѣ демономъ.

А с той второй Матки драгой народ взялся збавленя,

Хвалу дати, не устати, то всѣмъ бы нам належало,

С которой Богъ нашъ взялъ на себе тѣло.

Воламъ к тебѣ (в) всякой требѣ: позволи, бымъ волилъ,

Сына едина твоего пвлиоваль.

Барзо прошу, нехъ отношу, даждъ памяти таковой,

Бымъ ты годне и пристойне славилъ сердцемъ и словеси.

А змазаня и связаня вижду, тверджу быти збудити устомъ
[мовѣмъ.

Еднакъ требѣ, бы ко небѣ, зносѣмъ хвалу ко тебѣ.

Хвалы вшелкой, цти великой годна речъ быти весола,

Чти Дѣвица и Родица, призри на насъ, помилуй насъ,

Даждъ помощь Вышнему на сїхъ людехъ и пребуди воскорѣ
[всецѣло.

54. (Піеня) Богородици.³⁾

О пресвятая Дѣвице, к тебѣ прибѣгаю,

А на помощ тебѣ всегда к себѣ призываю,

До ног ти впадаю, слезы проливваю,

Спамятавши грѣхї свой, сердечне вздыхаю.

¹⁾ М 1 (18а—19а).

²⁾ В рукоп. З.

³⁾ Колекція А. П. 233, стор. 45—46.

Майстат Божій образілем, распустне живучи,
Грѣхї свой безчисленны ув себѣ чуючи,
Былем злости склонный, а грѣху повольный,
Бо мя на то побужает умысль мой свавольный.

Причвнися, Дѣво Мати, до Сына своего,
Бы мнѣ даровал поправу житія моего,
Бым мыслил о небѣ, а прѣбѣгаль к тебѣ,
А по смерти рачь мя прняти до царства к себѣ.

А я всегда аллилуя тебѣ воспѣваю,
Бога в Троици единого бѣги визнаваю
И тебѣ Царыцу и Богородицу
Со всеми святыми поемъ Владычицу. Finis.

55. Пѣснь Пресвятой Богородици.¹⁾

Усыхающимъ с прагнаеня От чистцоваго сваленя, Маріе,	Вшитких вѣрныхъ з вѣзерунку Додай душам ратунку, Маріе.
И терпящим тяжку муку Подай лѣтостиву руку, М.	Ты в небѣ волност мают, Нехай помощи дознают, Маріе.
Тыс на жажду криницею, Возри ока зриницею, Мар.	Черезъ твою причвну Грѣшных людей всяку выну, Маріе,
А з твоего злѣтованя Выбавъ грѣшных от караня, Мар.	Богъ отпустит из геенны, Нехай будут свободженны, Маріе.
Ключу Давидовъ до неба, Помочи душамъ потреба, Мар.	Подай добра человѣкомъ, Не гордышь грѣшникомъ, Маріе,
Нехъ будут з муки вырваны И на волност отдани, Маріе.	Выври ихъ судїи руки, Нех не терпят тяжкой муки, М.

¹⁾ № 1 (77аб).

Тыс для ока Предвѣчнаго, Которому нѣсть равнаго, Маріе,	Да будет твоя причина До твоего, Панно, Сына, Маріе.
Май нас в своей оборонѣ При остатнем вѣка згонѣ, Маріе.	Мати Исуса ласкава, Котрого повсюду хвала, Маріе,
Когда будет Богъ судити, Рачь ся, Панно, причинити, Мар.	Вси прибѣгаемъ ко тебѣ, Бысмо были с тобою в небѣ, Маріе.

56. Пѣснь Пресвятѣй Богородици.¹⁾

Днесь хочь вмираеть Исусова Мати,
Радость являеть, не треба плакати.
Бо и, умерши, по смерти естъ жива,
Тая заченши породила Сына.
Слѣчная Панна смерти не причастна,
Зоря заранна по заходѣ ясна.
Престоль щирокій и облакъ без хмуры
Беруть облаки сіонскими цари.
Служать аггели и главы скланяють
И ликъ весело апостоль сѣввають.
Внїйди, Царице, внїйди до Сіону,
Осядь, Дѣвице, на сыновескомъ трону.
Роже слѣчная небеснаго поля,
Завше красная неоранна роля,
Котрая стерла и змієви главу,
В грѣсехъ не умерла, мѣй же вѣчне славу.
Справъ такъ намъ земнымъ в грѣхахъ не умврати,
В небо от земля преставленна Мати.

57. Пѣснь преподобному отцу Онуфрію.²⁾

Онуфрій святой в старости рожденный,
От него шатанъ з млада посрамленный.

¹⁾ № 1 (92аб). ²⁾ № 1 (69б—70а).

Гды зрадилъ огонь, оттоль го вмѣтаеть,
Невредим зостаеть.

Стондъ слуга Бозскій Онуфрій названный,
Гды былъ во огни цѣлый захованный,
Прето го родичъ не собѣ ховаеть,
Но Богу отдаеть.

Провадитъ сына яко царъ достойный,
Даеть в монастырь убогій, пристойный:
Пріймѣте чадо, речеть царъ, не мое,
Але южъ Боское.

Королю перскій, что чинишь такого,
Мѣвши дѣдича токмо единого,
Дашь на службу в Троица единому
Богу предвѣчному?

Тамъ в монастыру ланя го питаеть,
Опатрность Боска о немъ памятаеть.
Самъ Христос Господь дает в свимъ образѣ
Хлѣбъ ему в злом разѣ.

Давшися святой в Боску оборону,
Мечеть южъ берло и перску корону,
Не хцет достатковъ на том свѣтѣ мѣти,
Но Богу служити.

Провадитъ аггелъ дитя збытъ малое
На пуцу, тилко шест лѣтъ маючое.
Аггелскимъ хлѣбомъ тамъ его питаеть,
Аггеломъ го знаеть.

Такъ лѣтъ шестдесятъ поносилъ тѣсноту,
Упаль солнечный, зиму и наготу,
А Богъ одѣваеть явъ слугу своего
Патрона нашего.

В лѣтъ го шестдесятъ на пуци знайдуеть
Пафнутій святой и з нимъ бесѣдуеть:
Яко ту живешъ, хошу цѣле знати,
Веъмъ проповѣдати.

Онуфрій святой иннымъ для прикладу
Житіе свое повѣдати по ряду,

Ижъ былъ кролевичъ, на пуцу зась младый
Шоль з Боскон рады.

Онуфрій святой рекъ Пафнугіевъ:
Южъ мвѣ часъ смерти приходитъ при тебѣ.
Отдаетъ душу в руцѣ Бога жива,
Гды южъ справедлива.

Душу самъ Хрвстос провадитъ до неба,
Старцеви тѣло кдыжъ погребсти треба,
Лвы теды сами гробъ ему копаютъ,
Честно погрѣбаютъ.

О всемъ Онуфрій и ту памятаеть,
При смерти вшиткнхъ Богу залѣцаеть,
Кто бы ся ему в опѣку поручиль,
Бы вшитко получилъ.

Естес в нещастю, естес в утрапленю,
Естес в хоробѣ, естес у вязаеню,
Удайся заразы до того патрона,
Оттоль оборона.

Ратуй насъ завше, теразы и на вѣки,
А кды по смерти замкнуть ся повѣки,
Справъ, бысмо Бога в небѣ оглядали
И з нимъ кролевали.

58. Пѣснь священному Савѣ.¹⁾

Возвеселися, пустыня, цвѣтущи,
Играй, Іорданъ, струями текущи.
Мужа святаго житіе сіяеть,
Вѣрныхъ озаряеть.

Ливуй радостно, преподобне отче,
Святыя Тройци великій угодниче,
О преблаженне, о священный Саво,
Ангелская славо.

Мужу желанный, пустынный жителю,
Слуго Господень, вѣрный служителю,
Прійми малое от насъ хваленіе,
Дай отпущеніе.

¹⁾ № 1 (706--716).

Тебе согласно вси днесь восхваляемъ,
Красныя пѣсни, отче, воспѣваемъ.
Всесвятый отче, молися за нами,
Своими слугами.

Ангеле земный, человѣче небесный,
Пастырю стада паствы своя словесный,
Умножил еси собранная стада,
Духовная чада.

Церкви Христовы учителю красныи
И всемъ безплотнымъ дѣмономъ ужасный,
В подвизѣ своемъ пчела трудолюбна,
Словесныхъ премудра.

Чистымъ житіемъ преподобнымъ слава,
Ангель во плоти, постыникомъ похвала,
Нектар небесный, ангелская сладость,
Кашиадокомъ радость.

Саво блаженне, великій чудотворче,
О насъ молися, преподобне отче;
Ясное солнце, пресвѣтло сіяешь,
Вѣрныхъ озаряешь.

Церковъ ликуетъ праздественну память,
Твой день пресвѣтлый вси вѣрныи славятъ.
Рач умолати, Царя упросити
Со святыми жити.

Пѣснь ти приносимъ, ратунку жадаемъ,
Твою святую память почитаемъ.
Саво прехвалне, тебе величаемъ,
Псклонъ отдаваемъ.

59. Пѣснь тремъ святителемъ.¹⁾

Восхвалямъ пѣснми днесь торжественно
И воскликнѣмо купно пѣсенно
Трехъ свѣтилъ толкнхъ,
Пастырей великнхъ,
Согласно.

¹⁾ № 1 (81a—82a).

Иже во мирѣ ясно свѣтяше,
Егда на земли тѣломъ живяше,
А днесь на лонѣ
Видят южъ в Сионѣ
Сидяща

Во тріехъ лицехъ единаго Бога;
Тамъ имъ есть радостъ велми премнога,
Где аггелъ хоръ в лицѣ
Покуще Владыцѣ:
Святъ, святъ, святъ.

Василій бѣше на земли стоящъ,
Отъ земля главою небеси досягащъ,
Во столпѣ огненнѣ
Видящъ южъ явленнѣ
Чудесе.

Григорій риторъ бѣ предвизрающъ
В словесехъ рѣчи и преиспращающъ,
Догмата храняше
И вѣру утверждаше
Дерзостно.

Златымъ языкомъ вѣща Іоанъ,
Когда умоленъ преити отъ Команъ,
На престолъ возвращенъ
И на немъ посаженъ
Рекъ: мвръ всѣмъ.

Сія же вна праздника бѣше,
Егда велику распру имяше
В тыхъ тріехъ велицѣхъ
Пастырехъ толицѣхъ
Неравни.

Внезаапу же явѣ предсташа,
Мужу премудру се глаголаша,
Да распру укротитъ,
В единъ день сочинитъ
Праздникъ ихъ.

Мы равни есмы у Бога, рекшихъ,
По семъ до неба видящъ ихъ вшедшихъ,

Ужасен зѣло бѣ,
Помысли во себѣ,
Чудъ зрящи.

Тогда отверзе умъ разумѣти,
Щалмы и пѣснми днесь обновити;
Когда се видяше
И распу имяше,
Предстануть.

И мы тожде днесь вси воззовѣмо,
В тройци святыхъ купно почтѣмо,
О помощь просящимъ
И всемъ намъ славящимъ
Память ихъ.

60. Пѣснь святому апостолу и еваггелисту
Христову Луцѣ.¹⁾

Что ты нареку, апостоле святой,
Служителю тайнъ, босъ ты ест пречестный
Сосуд святаго Духа божественна,
В сей церкви славна.

Луко блаженне, столпе премудрости,
Свѣте пресвѣтлый Божіей свѣтлости,
Просвѣти сердца людей ту стоящихъ,
Тя днесь славящихъ.

Ей, причнися до всехъ Зиждителя
И упроси намъ своего Створителя,
Ижъ бы насъ вѣчне за грѣхи не караль,
Ласкою дароваль.

Еваггелисте, душамъ нашимъ врачу,
Днесь ся мнѣ покажь, нехъ ты южъ обачу
Во помощь себѣ и всемъ христіаномъ
В храмѣ твоємъ славномъ.

Прійдижъ в тріумфѣ, свѣтозарный Луко,
Прійми молбу от насъ твоихъ слуговъ
И донеси я небесному Отцу,
Нашему Творцу,

¹⁾ № 1 (79a—80a).

Ижъ бы насъ грѣшныхъ в ласцѣ своей заховалъ,
По смерти нашей царство намъ даровалъ,
Котрого, святой, рачъ намъ упрости
Со аггели жити.

61. Пѣсн' великомученици святой Варварѣ.¹⁾

Плачися, душе, жалю неизмѣрна,
Зрѣщи на дщер гнѣв отца невѣрна,
Како Диоскор дщер власну,
Видай еи зѣло красну,
Поневѣрствія сѣльно навращаетъ,
Поклѣнь ідоломъ дати принушает.
Страждетъ Варварѣ святая
От Диоскора вся злая.
Отца и Сына и Духа святого,
Вѣруетъ быти в Тройцѣ единого
И Сына з Дѣвы рожденна,
Христа Бога воплощенна.
За то от отцѣ на гѣлѣ мучима,
От Диоскора за власы влачѣма,
А за власную Христа славу
Усѣченна бысть во главу.
Горе ти, отче, убивши дщеръ, горе,
О какѣвъ еси дерзокъ, Диоскоре,
Убивши дщеръ свою власну,
Невѣсту, Богу прекрасну.
Лечъ милосердный всея видец справы
Вѣнчал Варварѣ вѣчным вѣнцем славы.
Мзда твоѣ, Варварѣ, многа,
Моли за нас Христа Бога.

62. Пѣснѣ о блудномъ сыну.²⁾

Нѣсм' достоинъ карещися сыномъ твоимъ,
Сотвори мя хоч еднаго рабомъ своимъ.

¹⁾ Колекція А. П. 233, стор. 3—5.

²⁾ *ibid.* стор. 96—99.

Егда поверзаю себѣ,
Прóшу, прóшу пилно тебе:
Пощадѣ менѣ.

Злѣ расточих богатство, жиючи блудно,
А вишого собирати юж бързо трѣдно.
Но азъ поверзаю себѣ,
Прóшу, прошу пилно тебе:
Пощадѣ мене.

Поки в глѣдѣ спрѣсных грѣхов гнѣнути буду,
Поки в тяжкой вѣмоци, поки пребуду?
Но азъ поверзаю себе,
Прошу, прошу пилно тебѣ:
Пощади менѣ.

Наемником колико хлѣба избиваетъ,
А мнѣ крупиць падающихъ столу недостает.
Но азъ поверзаю себѣ,
Прошу, прошу пилно тебе:
Пощадѣ менѣ.

Охъ мнѣ, лютѣ временными прелщенну сластми
И отвсюду уязвленну плотскими страстми.
Но азъ поверзаю себѣ,
Прошу, прошу пилно тебе:
Пощади (мене).

Кáмо пойду, что сотворю треокаянный,
Стрѣтивши дар крещѣнія, от Бога данный.
Но азъ поверзаю себѣ,
Прошу, прошу пилно тебе:
Пощадѣ менѣ.

И обѣти юж преступих невоздержаніемъ
Побуджаем плотскихъ страстей желаніемъ.
Но азъ поверзаю себѣ,
Прошу, прошу пилно тебе:
Пощадѣ мене.

Южъ не имашъ в моихъ скорбехъ, ахъ, несчастливій,
Тылко звати к тебѣ уже, мой добротливій.
Егда поверзаю себе,
Прошу пилно тебе:
Пощади мене.

63. Дума тѣла.¹⁾

Знаю, ижъ я естемъ яко паучина,
Порох, земля и пепел и сластна глина.
Знаю, ижъ все мой лета сут яко цвѣтъ
И прудко мивяют як в полю п'енкный квѣт.
Предч'я само себе и своего пана,
То ест душу неволю, своего гетмана,
Ведучи до грѣхов и иншой злости,
Що не ест анѣ будет без тяжкой жалости.
Бо так я, як душа, в купѣ ся тѣшимо,
Во купѣ теж вѣчной муки ся боимо.
И хочъ я, умерши, в зѣмлю ся оберну,
Лечъ по судѣ мушу взяти трвалост нескажен(ну).
То мя барзо трапит и без стрѣгой муки,
Ижъ юж трудно умерти на вѣчній вѣки.
Не будет там конця анѣ в тысячу лѣтъ,
Поки Богъ будет Богом и его твари свѣтъ.
Поти я з душою буду вѣковати,
Во пламени огнистом согаряти,
Если не престанем Бога ображати,
А за грѣхи брідкіе сердѣчне плакати.
Теразь, теразь, душе, Бога повзнаймо,
А себе роскошами болше не прелщаймо.
Додай нам ратунку, Христе, Божій Сыне,
Бысмо ты препросили слезами умилне.
И ты, чиста Панно, додай ми чистости,
Скрѣпности, тихости и встremeзливости.
Не допускай ми ся спрѣсне раствлати,
Нечистоты злым огнем душу поджегати.
Але мое сердце возбужай до покути,
Би для грѣховъ не впадо в пекелнів нуртн.

¹⁾ Колекція А. П. 233, стор. 93—95.

64. Пѣснь покаянная.¹⁾

З болестію сердца вошю до Бога,
Наступуетъ на мя нынѣ смертная тривога.
Обачидемъ, жемъ учиненъ из земнаго гною,
Кровь, кости и все тѣло Божскою рукою.
И знову тежъ нендзный в землю обернуса,
Не хотячи, мушу умерти, а суда боюся.
Ровно бо вѣзмъ треба пред суд страшный стати,
Трудно наймудрѣйшему тамъ ся вымавлияти.
Ангели кди во трубы страшливе затрубятъ
И вѣхъ мертвыхъ голосом от гробовъ возбудятъ,
Судія справедливый сядетъ на престоль
И осудитъ вѣхъ насъ бывших на земном падолѣ.
Ахъ, якъ же мнѣ грѣшному пред судъ страшный стати,
Поневажъ мя во грѣсехъ породвила мати.
А щожъ менѣ за утѣха, жемъ уживаль свѣта,
Роскошне мешкаючи, утратилемъ лѣта.
Фолговалемъ тѣлу у марностей земныхъ,
Южъ естемъ негоденъ роскошей небесныхъ.
Надью тилко имѣю на Бога и Творца,
Онъ Богъ мой, живот мой и вѣчный обронца.
Владичествію его слава нескончона,
На вѣки вѣковъ нехай будет хвала розмножона
Архаггелскому Цареви на вѣчные лѣта,
Слава церквамъ строителеви широкого свѣта.

65. Пѣснь о страшномъ судѣ Христовомъ.²⁾

Испомни, не спи, сердцемъ затвердѣлый,
Еще не плачешъ, такъ закаменѣлый.
Рад бымъ плакати за грѣхъ, слезъ не маю,
Омыти грѣхъ мой не знаю, якъ маю.
Мешкаю въ грѣхахъ и смерти боюся,
Ахъ, слезъ не маю, не вѣмъ, якъ спасуся.

¹⁾ № 1 (80аб). ²⁾ № 1 (75аб).

Недзанны азъ не вѣмъ, якъ умерти маю,
О страшномъ судѣ бынамнѣи не дбаю.
Ктожъ такъ согрѣшилъ язъ (я) на семь свѣтѣ,
Моему Творцу, не вѣмъ, якъ ся явити.
Естемъ грѣхамъ бездна, не можъ изчитати,
Рад бымъ слезы мѣль, бы ихъ сполокати.
Кроль, павъ и ницій в купѣ мусяць умирати;
В чомъ смерть застанеть, в томъ пред Богомъ стати.
Рѣки от очій треба источити,
Кто хочеть с Христомъ в небѣ вѣчне жити.

66. Пѣнь Сладчайшему Іисусу.¹⁾

Ты еси, Іисусе, ты моя радости,
Ты ми веселіе, ты моя сладости.
Іисусе, радости твоихъ насыти мя,
Одеждо веселія, тлѣннаго покрый мя.
Богатство земное нѣвощо вомѣняю,
Егда, зря на небо, Бога ты всѣхъ знаю.
Аще бы вся моя погубилъ во мирѣ,
Тя паче, Боже мой, имамъ все во вѣрѣ.
Аще бы людіе ты Христа познали,
Никогда бы гнѣвомъ тебе прогнѣвали,
Іисусе, Боже мой, Владыко владѣющихъ,
Іисусе, надеждо моя, утѣхо плачущихъ.
Хвалю тя, Боже мой, над всѣхъ святѣйшаго,
Славлю тя, Царю мой, над всѣхъ достойнѣйшаго.
Дверь сердца нашего сокруши каменю,
Положи любовь в насъ к себѣ пламеню.
Ты сердцу моему подаждь веселіе,
По смерти животь и утвержденіе.
Ты, хлѣбе животный, насыти мя алчущаго,
Разума источниче, напои мя жаждущаго.
Нищимъ одѣяніе, сиротамъ защитниче,
Іисусе, утѣхо моя и мнѣ помощниче.

¹⁾ № 1 (81а6).

Иасусе, теплото, грѣшнаго огрѣй мя,
Солнце праведное, свѣтомъ освѣти мя.
Аще ты познаемъ в молвѣ херувимской,
Тогда ты прославимъ в славѣ серафимскоѣ.
Хощемъ тя вси, Христе, усердно познати,
Лицемъ насъ ко лицу сподоби взирати.

67. Пѣснь о Адамѣ и о Евѣ, коли в раю были.¹⁾

Пожен же, Ево, было	Мовиль Адамъ: Ево, Ево,
До бору ²⁾ на кадило.	Щоже есь учинила,
Не пожену я сама,	Жес мя з раю збавила?
Бо ся бою Адама.	Добре намъ было в раю,
Не бойся мене, Ево,	В томъ зеленомъ гаю.
Я естемъ Божое древо.	Пгашкове намъ спѣвали,
Указалъ Адамъ Евѣ	Звѣрятка насъ слухали.
Пару яблोकъ на древѣ.	Адамъ рекъ: Ево, Ево,
Ева его питала,	Минути было то древо.
Если ихъ исти мала.	Не слухати было венжа,
Мовиль Адамъ: ой, Ево, Ево.	Малась Адама мужа.
Заказано то древо.	Вандруючи Адамъ з раю,
Ева то не слухала,	Стануль си ⁴⁾ в земномъ краю.
Овоцу заживала,	Сидѣль потомъ на древѣ
Адамови давала.	Та шылъ бочкоры Евѣ.
З раю, слѣчнаго мѣста,	Ох, ту бѣда на свѣтѣ
Вигнана естъ невѣста	Якъ в змѣ, такъ и в лѣтѣ.
За япко вкушеное,	Пусты краввы оралъ,
През венжа поданное.	На волы гейкаль, волалъ.
Вандруй же ³⁾ , Ево, з раю,	Охъ, ту бѣда невзному
Южъ ты ту добре знаю.	Чловеку страпленому.

Трафиць до рая не могу⁵⁾,
Стратилъ емъ безъ грѣхъ дорогу.
Слава Богу вишнему,
Во Тройци единому. Конецъ.

¹⁾ № 7 (16а—176). ²⁾ В рукоп. вору.

³⁾ В рукоп. вандруежь. ⁴⁾ В рукоп. ся. ⁵⁾ В рукоп. могутъ.

68. Пѣснь рождеству Христову.¹⁾

Внелеме граде, гойне веселися,
Цару славы миле своему поклонися:

Витай, Цару народжений,
И въ яслехъ положений.²⁾

Сказуй царемъ земнимъ скоро поспѣшати,
Берла и корони Кралеви воздати.

Прійми, Цару...

Сказуй потентатомъ и звиязцомъ свѣта
Лаври приносити звиязкаго квѣта.

Гурмовъ привжджайте, вожди воевъ славы,
Новому Гетману даруйте булави.

(3) златими лѣсками, маршалки, спѣшѣте,
Маршалкови вѣковъ лѣски отдадѣте.

Звивайте хоронѣви, бо южъ не до бою
Хоронжій приходитъ, але до покою.

Витай, Цару...

Зо всѣхъ сторонъ свѣта, вон, ся зижджайте,
Небеснаго Вожда себѣ обврайте.

Зносѣте богатства, скарбы золотіе,
Цурпури и шати Пану дорогіе.

Прійми...

И ви, пастиріе, с пастирми спѣшѣте,
Агнца Агнцу Христу новому дадѣте.

Пѣвци, гучно, вдячне пѣсни зачинайте,
Височайшимъ гласомъ Пана привитайте.

Витай...

Оразъ все створеня до Творца спѣшися,
Единому Пану слушне поклонися.

69.³⁾

Возвеселѣмся вси купно ниѣ,
Христосъ родися в подлой яскниѣ,

¹⁾ Співаник „Націон. Музею“, 41 Q.

²⁾ Повторюеть ся по кожій дальшій строфі з початком „Витай“ або „Прійми“, доки не вазначена зміна.

³⁾ Співаник Ів. Пашковського. Надрукована з змінами в львівськїм „Богогласнику“ з 1850 р.

В побѣднихъ вѣковъ
Сталь (сталь) человѣкомъ,
Вси ся на земли вѣшаймо.

Вси ся вѣшайте на земли гойне,

Хвалу воздати ему пристойне,
Пожданному,
З неба даному,
Которий ввс свѣтъ откупилъ.

Котори вес свѣтъ откупилъ з аду,
Учинилъ вѣчне всѣмъ вѣрнимъ раду.

За тое ему,
Пану своему,
Пѣсни спѣвають согласно.

Пѣсни спѣвайте согласно миле,
Соторжествуйте абѣ шире.

Слава во вишнихъ
И миръ на нвжнихъ,
Веселя свѣту гласѣте.

Веселя свѣту гласѣте явно.

Но прочъ еще пр(о)роки давно

Пророковали
И повѣдали,
Же ся народилъ Царъ вѣковъ,

Же ся народилъ Царъ вѣка слави
И сотраслъ многимъ на земљи глави,

Которому царь
Прийшли со дари,
Поклонъ отдали валечне.

Поклонъ отдали валечне ныиѣ

Яко малому Христу дитятку,

Ливанъ и злато,

Аби принято,

Так тежъ кадило со страхомъ.

Со страхомъ ему пастирне спѣвають,

Где волъ і осель Пана загрѣвають.

Ан(г)гели в небѣ

В его потребѣ

Умилне пѣсни спѣвають.

Спѣвають пѣсни нарожде(в)нному,
Во яслехъ нынѣ положенному.

И ми спѣваймо

И вихваляймо,

Его на вѣки величаймо,

Аби насъ здарилъ здѣ долго жити,
Цар(ст)вѣя его всемъ доступити.

Покори враги

Всеми намъ под ноги,

Даждь намъ в покою прожити,

Прожити в мирѣ долгоденствѣя
Служащимъ ему восхваления.

Чистая Панно,

Тя непрестанно

Хвалим со Сяном на вѣки.

70. Пѣснь на рождество Христово.¹⁾

Соберѣтесе, вси человекѣци,

На триумфъ нынѣ, аггели лики,

Спѣвающе весело,

Вискакуйте навколо :

Гоц, гоц, гоц, гоц, гоц, гоц, гоц, гоц, гоц.

Бо намъ Марія Дѣва Пречиста

В убогой шопѣ зродила Христа,

Которому хоть (в) будѣ

Граетъ Грицко на дудѣ :

Гу, гу, гу, гу, гу, гу, гу, гу, гу.

Зобачевши то пастухъ Данило,

Скочивъ до шопи, бо му не мило

При вовечка(х) застати,

На пѣщалку заграти :

Фю, фю, фю, фю, фю, фю, фю, фю.

Гаврило старій зловилъ барана,

Взявше на плечѣ, завѣсь до Пана,

На коляду даруетъ

И в ноги цѣлуеъ :

Цмок, цмок, цмок, цмок, цмок, цмок, цмок, цмок.

¹⁾ Н. М. ч. инв. 12454.

Стахъ порвалъ за лобъ брата Бориса
И питається, где овца лиса.
Встань, ходѣмо, пѣймаймо
И Дитятку отдаймо:
На, на, на, на, на, на, на, на.
Фетько Маѣйма ственувъ за ногу:
Вставай, втѣкаймо, видишь тривогу,
Бачишь, щосьмо¹⁾ заспали,
Братя поутѣкали.²⁾
Охъ, ох, ох, ох, ох, ох, ох, ох.
Зійшовшися, въ порога вси стали,
Ведлугъ можности коляду дали,
Вигравали, спѣвали,
На колѣна вклякали:
Дя, дя, дя, дя, дя, дя, дя, дя.
Іосифъ старій вдячне пріймаєть,
Би оглядали, Дитя вкриваєть.
Оттуть лежить Спаситель,
Всего мира кормитель:
От, от, от, от, тут, тут, тут, тут.
Марія Дѣва ся притуляєть,
Аби не змерзло, Дитя вкриваєть,
Притискаєть, притуляєть,
Пилюшками обвиваєть:
Лю, лю, лю, лю, лю, лю, лю, лю.
(А у) бидлятокъ осел из воломъ
(Стояли) в яслехъ, хухали сполом,
Огрѣвали Дитятко,
Невинное Ягнятео:
Ху, ху, ху, ху, ху, ху, ху, ху.
Триє кролеве с перси(д)ской страни
Прійшли витати Пана над пани,
Дари офѣровали
И ниско ся кланяли:
Такъ, так, так, такъ, так, так, такъ.
Ангели з неба втомъ поспѣшають,
Слава во вшнихъ, пѣснь возглашають

¹⁾ В рукоп. щожмо. ²⁾ В рукоп. поутѣкали.

Нарожденному Пану,
Аггелскихъ войскъ гетману:
Святъ, свят, свят, святъ, свят, свят, святъ.
И ми до шопи днесъ прибѣгаймо,
Нарожденному хвалу отдаймо,
Спѣвающе: га, га, га,
Давающе: на, на, на.
Прійми го, Христе,
Намъ до користе.

71. Пѣнь рождеству Христову.¹⁾

Во яслехъ лежитъ,	Савка з Іакимомъ,
Квѣт в рукахъ держитъ,	З своимъ побратимомъ
Непостижимій	Скоро прибѣгали,
И недвижимій.	Заразъ заспѣвали.
Богъ намъ родился	Туш (?) из Хомою
И пеленами повился. ²⁾	Полониною,
Треба го знати,	А Стах з Борисомъ
Же из бидляти	Прибѣгли лѣсомъ.
Створителъ нынѣ	
Лежит на сѣнѣ.	Яремко доломъ
Въ полунощной нынѣ	Купно з Антономъ
Стало ся годинѣ.	У одной лудѣ
Туди пастирѣ	Заплили тудѣ.
Бѣгли як звѣрѣ.	
Аггели святіи	Іосифови
Днес дают знати,	По перогови
Бы ишли пастирѣ	З уклономъ дали,
Бога витати.	Бы оглядали.
Козма з Демяномъ	Крамарѣ стали
Пред Христомъ Паномъ	И продавали
Под однимъ дахомъ	Близен'ко дверецъ
Стали съ страхомъ.	Ладанъ и перецъ.
Туди Микита,	Богу ихъ доли,
Сам Бога вита,	Рѣзники з воли
При яслехъ ставши,	Рѣжуть телята
Шапочку знявши.	У сіе свята.

¹⁾ Нац. Музей, 41 Q. ²⁾ Повторяеться по кождей строфѣ.

Марѳа и Дося
Спекли поросѳа;
Нѳмъ Бога узрѳли,
Поросѳа з'зѳли.

Супругъ и Мина
Привезли вина
Тоей години
Ажъ до храмини.

Данило по морозѳ
(В) драбинчастом возѳ
Привѳз горѳлки
Чтири барилки.

А Марко ледом
Прибѳгль из медом,
Прудко ступает
И всѳхъ витаает.

А берегами
Касѳян ланями
Вѳзъ пива бочку
Тому Отрочку.

Всѳ или, пили,
Бога хвалили,
З святаго рождества
Весели били.

Граи же ти мило
В дутки, Курило,
А ти, Матвѳю,
Граи в жоломѳю.

Тебе, Кяриче,
Самъ тя Богъ квиче.
И ти, Сеню, здурми (?)
Та бери сурми.

Кость у холоду
Поддеръ бороду,
Макаръ же упрѳв,
Нѳмъ Бога узрѳв.

Петро съ Стефаном
Пред Христом Паном
Пили горѳвку,
Грали в ссиѳвку.

Сядъ же ти в ножок,
Заграи у рожокъ,
Климе, тихен'ко,
Тил'ко красенко.

Другихъ два гостей
Андрѳй из Костем,
Чого жадали,
И дочекали.

Илко из Грицем
Единим лвцем
Христу припали
И заспѳвали.

Через муравку
Вчинили лавку
Лазаръ з Карпоу
Под храминоу.

Гаврило в вѳчку
Ослови сѳчку,
Остап волови
Привѳс полови.

Маѳямъ из Стехом
А третим Лехом
Прудко бѳгали,
Аж полягали.

Усѳ Ивани
Яко подданѳ
Робят мосточок
Черезъ поточок.

Туди рыбаки
Бѳгли на раки
И по плотицѳ
Дали Владыцѳ.

Усѣ орачѣ
Несли колачѣ,
Мѣрку пшеницѣ
Дали Владыцѣ.

Остап и Мокрѣй
А третій Купрѣй
Козла вхопили .
И там носили.

Пилипъ з Макаром
Прійшол съ даром,
Пред Богом стали
И курку дали.

Павел изъ Стахом,
А третимъ Яцком
Несли барана
До Христа Пана.

Дмитеръ хитрен'ко
Прибѣгъ рихлен'ко;
Ставши в порога,
Обачивъ Бога.

А единъ Лучка,
Мудрая стучка,
Видѣвъ здалека
Бога человека.

Усѣ пекарѣ,
Молодѣ, старѣ,
Бѣжут з орачѣ,
Несут колачѣ.

Василь же, сѣвши,
Руками плеще,

Грайте, пастирѣ,
Пѣснь тую еще.

Там же Лях з луком
Привихал з фуком,
Там на залогу
Втисъ ся къ Богу.

Велможніе паны,
Греки з Римляны
Честно входили
И навѣдили.

Венгрии и Нѣмцѣ
Яко отмѣнцѣ
Здалека стали
И не довѣряли.

Тилко Волохи
Вѣрили грехи,
З Мултяви стали
И заспѣвали.

Серби з Болгари
И триє цари
Падают до ногъ,
Глаголют: то Богъ.

Москва з Калмуки
Принесли муки,
Пероги варили,
Бога хвалили.

И мы идѣмо
И отнесѣмо
Богу офѣру,
Любов и вѣру.

Дай же, о Боже, всѣм тебе знати
И на небеси близъ тебе стати,
Жеєсь намъ родился
И пеленами повилъ ся.

72.¹⁾

Збирал(и)ся, взивался, якъ би оглядати,
Христа твари, Царя слави, чим би привитати:
Ходѣм, озмѣм хочъ по козиняти.

А одному ся ни дало споймати козлятко;
Бѣгаючи, лапаючи, да споймал ягнятко.
Идет, несет, витаєт Дитятко.

Прийми, Цару народженій, и мое убозтво,
Которе ся пригодило²⁾, и мое хендоство;
Прийми, озми аки свое Бозтво.

На дарунках ни достало, стали пригравати
На пищалках и на дудкахъ, скочне зативати:
Трай нам, дай нам тебе оглядати.

Иосифе старесенкій, прошу, не лѣнуйся,
Поколясуй пахолятко, а болшъ не фрасуйся.
Гай, гай, люляй, от плачу гамуйся.

Нехай будет Богу слава в Троици единому,
Богу Отцу, его Сыну, Духови святому,
Во вѣкъ вѣка всегда славимому.

73.³⁾

1 Nuty⁶⁾, nuty, bratia susidy,
Poкуѣmo⁴⁾ lycha, zabud'mo bidy;
Nech sia pomnożyt nasza poticha,
Kłopot i bida prępaść do lycha.

5 Treba, treba, bratia kamraty.
Rożdszu sia Bohu pokłon otdaty.⁵⁾

Czy czułyście, Mysku, Wasylyi,
Iak na powitru anheły piły?

1) № 5 (1a6). Недостаете початку. 2) В рукоп. пришло.

3) Н. М. 15592, стор. 298—299. 4) В рукоп. Рокуѣmo.

5) По кождей строфи повторяеть ся.

6) Ся „пѣснь на Рождество Христово“ приходитъ у № 40 (32a—34b) в такиши видѣнами: 1. Нуте, нуте. 2. нужди. 4. и нужди агинеть. 5. камратя. 6. Нарожденому поклонъ. 7. Чи

- Sława wo wysznych Bohu nech bude,
10 A wam na zemly myr dobryi, lude.
A znaiesz że, Olexa, Hnatku,
De treba nesty pokłon Dytiatku?
Ot ieho Maty złożyła w iaslech,
Z kotorych osel i wol sia pasły.
- 15 Wse to wynna bidnaia Ewa,
Szczoz zyla iablka z rayskaho drewa;
W (w) newolu wweła wsi swoi dity,
Pryszow Spasytel oswobodyty¹⁾.
A znaiesz, Olexa, Hnatku
- 20 Iakyi to nesut pokłon Dytiatku?
Powidaw toie staryi Danyło,
Že iemu nesut zloto, kadyło.
Ływan, smyrnu, zlato try cary
Prynesły iemu ot sebe dary.
- 25 A my bidnyi wsi z sela chłopky.
Szczoz chatka maie, nesim do szopky.
Szczoz chto maie. z dobroy ochoty
Daymo. a pryime Pan nasz zolotyi,
A wrešti daymo Isusu Chrystu
- 30 Duszu i tilo i sowišt' czystu.
Pryimy, pryimy. nasz myły Pane,
Oto ty daiem, na szczoz nas stane. Amiin.

чулстві, паны Василій. 9. (буде). 10. Намъ миръ на земли, добръи
люди. Далі стр. 15—18. 15. Всежъ то намъ тоє зробила Ева. 16.
Вкусила ябка. 17. Ввела в неволю насъ своя дѣти. 18. Прийшовъ
Збавитель. хочеть збавити. Потім така строфа:

Казавъ намъ тоє нашъ мудръи Лука,
Же до ра(до)сти южъ естє прынуку;
Богъ ся народилъ. Спасъ во яскѣиѣ
Повить въ пеленахъ лежить на сѣлѣ.

Далі стр. 11—14. 11. Чи знаешъ ти, свати Игнати 12. Же. . Ди-
гяти. 13. Бо его Мати вложила в ясли. 14. В которихъ воць
в ослонъ ся пасли. Потім стр. 19—22. 19. Треба также и тоє
знати. 20. Якій то нести поклонъ Дигяти. 21. Казавъ намъ тоє.
22. дають злато и. 23. Злато, ливавъ и смирну цари. 24. от себи.
25. всѣ самѣ хлопци. 26. хата... шопи. 27. А хто що. 28. Нехъ
даеть, а прий(ме)тъ той нашъ Панъ влотій. 29. А врештѣ. 31. милій
Паны. 32. То ти даемо... стани. ¹⁾ В рупок. uswobodyty.

74.¹⁾

Запрягъ Юзефъ кобылу въ вѣзокъ
Тай похавъ подъ одеемъ до Вестлеемъ
До Дитяти малого утоляти плачь его.
Я(къ) ихавъ, тай упавъ
Въ велике багно.

Юзефъ бачитъ, мало не плаче,
Же кобыла не зблудила
Та упала у багно, застрягла по стегно;
Се стовтъ, се держитъ,
А далъ лягла.

Юзефъ иде и гроши несе,
Жебы веѣмъ подѣлити, попросити,
Щобъ готови веѣ були выгягати кобылу;
Хто за хвѣтъ, тому грѣшъ,
А тымъ веѣмъ по два.

Вѣ гукнули и кривнули:
Еще, еще выгягати кобылице,
Бо якъ нѣ, то въ багнѣ
Она пропаде.

Веѣ гукнули и рухнули:
Где кто знавъ, запонавъ;
Одень за хвѣтъ, тай дрвавъ.
Кобыла рушила
Сама на сух(i)е.

Юзефъ зраднѣвъ, кобылу запрягъ
Тай зобачивъ, що нема у кобыли огова.
Засвѣставъ, зарыдавъ:
Кротъ бы его мать.

Юзефъ гукнувъ, вѣзокъ завернулъ
Тай ставъ поганяти, доганяти
Шельму того мужика, що увѣрвавъ²⁾ хвѣсти са.
Якъ дѣнавъ, такъ злапавъ
Зъ заду за гиру.

¹⁾ З співаника в моїх руках. ²⁾ В рук.п. дрвавъ.

Що вы, дураѣ, изъробили?
Мою шацу такъ ошпитили,
Мою шацу молодую, я вамъ того не дарю.
Заплатѣтъ одного, бо якъ нѣ, то въ дарѣ
По сто возьмете.

75. Пѣснь страстемъ Христовимъ.¹⁾

Ахъ, якъ жаль тяжкій невинно умерти,
Тяжко терпѣти безъвинной смерти.
Если хочеть хто дознати, Въ тяжкой такъ муцѣ,
Царя Христа испитати Простерши руцѣ.

Ахъ, якъ спомнути о его муцѣ
Волею шедшого безъ жадной руцѣ.
Ахъ, Иродомъ поруганна, Ахъ, поруганна,
Злими людьми насмѣянна, И(а)смѣянна.

Терновій вѣнецъ кладуть на главу,
Укороновали предъвѣчну славу,
Честуючи горкостями По твари того
И плюючи чесноками Сына Божого.

Сами вложили ланцухъ на шию,
Каменемъ митали на его колю,
Зряще, сами мостомъ, У воду пхали
А Ісуса вели просто, И понурали.

А гди южъ прійшли на гору Гол(о)гоу,
Во шестомъ часѣ на крестъ вознесли,
Ризв ему раздираху, Бокъ прободоша
Оцомъ его наповаху, И отидоша.

А гди южъ прійдетъ (!) судити свѣта,
Не остави насъ во остатній лѣта,
Страсти твоя памятати На вѣки вѣковъ
И с тобою царетовати Всѣмъ человекомъ.

76. Пѣсн' о распятію Христовомъ.²⁾

Скажи мѣнѣ, соловѣю, правду,
Где я своего Збавителя знайду,

¹⁾ № 15 (106—116). ²⁾ № 2 (266—276).

Чи на горѣ, цѣль на долгнѣ,
Цѣль на крижовой висить деревинѣ?
С хоръ небеснихъ на землю и гору
Ступил Христосъ на нашу подпору.
Всѣ пташата жалосне сѣвають,
Божая Мати от жалю вмлѣваєтъ.
Петръ трикратне Христу послюбивѣти,
В домъ Каяфовъ поступивши.
Алекторъ скоро возгласивши,
Петръ спогнѣвъ, слезами ся вмивши.
Не вѣмъ, не вѣмъ того челоуѣка,
Не дам о немъ жаднаго отвѣта.
Жа(й)воронки в гору ся подносятъ,
Гробъ Творцу своему голосятъ.
Соловѣй цѣлюю ноцъ сѣваєтъ,
Же южъ Христос на крестѣ умираетъ.
Пречистая Панна под крестом стояла,
Глядячяся, от жалю умлѣвала.
Чемъ не спогнешъ на то, челоуѣче,
Же для тебе Пан(н)ъ вмирает велице?
И ми з плачем до Христа волаем,
Воскресшаго тя оглядаемъ,
Аби дал намъ на свѣтѣ бити,
В царствѣ своемъ на вѣки вѣковъ жити
Пор. В. Гнатюк, Угроруські духовні вірші, ст. 167—8.

77.¹⁾

1 Вшелка моя потѣха и цѣла²⁾ радости,
Ани я ся бою ляха, тилко з високоести.
Стурцажъ мой батко, мати,
На щож мѣ ся клопотати,
5 А щожъ по журбѣ?

¹⁾ № 1 (456—46а).

²⁾ У співанку колекції Пструшевича ч. 194 (76—9а) має вірша заголовок „Пѣснь старосвѣрка набожна“ й такі відміни:

- Лѣпшеи онъ то самъ знае, чого мнѣ потреба,
А онъ о мнѣ печаль мае з високого неба.
Людзка пріянь часомъ минет,
Спасителя з вѣка слынетъ
10 Истная правда.
Ещежъ бо той не зинуль, кто ся боить Бога,
И вѣ зрады погинули ляхого ворога.
Предвѣчная слава з вѣка
На своих власных человекъ
15 Рукахъ нѣстуетъ.
Богъ на крестѣ распятыи терѣвль за насъ раны,
Що о мене позыскаль Спаситель кохавый.
Черезъ твои, Христе, муки
Не выпускай з своей руки,
20 Крѣпко тя прошу.
А коли ся такъ дѣе, вы братя грѣшныи,
Вшелкажъ наша надѣя в словахъ кровавыхъ дне.
В руцѣ Спаса поручаю,
Под твою ся стражъ отдаю,
25 Душу и тѣло.

1. А вся(к)жъ моя погѣха цѣлои. 2. А нѣ ся я. 3. Творецъ Богъ мой отецъ. 4. На що ся мнѣ. 5. А що. 6. Лѣпше онъ тое знае. 7. Он бо о мнѣ... з високого. 8. Людзка пріянь оmine. 9. Сотворитель мой от вѣка слине. 10. Неомилна правда. Між стр. 10 і 11:

Нѣхтожъ бо такъ не виненъ, якъ я нещасливц,
Грѣшачи на семъ свѣтѣ, ахъ, Боже мой (милий).
Предвѣчное Слово, от вѣка
На своих власных человекъ
Рукахъ нѣстуетъ.

11—15. Ещежъ нѣхто не згинувъ, хто ся здавъ на Бога.
Враги погинули во свѣтѣ вороги.
Пречистая Дѣво Мати,
Не дай же мнѣ загнати,
Упроси Сива.

16. На крестѣ онъ распятыи поднесль смерть и рани. 17. Аби мене поткаль... 18. През твои то муки. 19. Не спускай мя. 20. Крѣпко. 21. Еслись поднесь смерть и рани для мене грѣшнаго. 22. Пр(о)шужъ тебе, ахъ, Боже мой, самого единаго. 23. В святых руцѣ поручаю. 24. Под твою опеку отдаю.

78. Пѣснь набожная.¹⁾

1 Не силужь я цѣлу¹⁾ ноцъ, да встану ранейко,
На Бога моего рабы погляву смутнейко.

Ручейки его, нозѣ прѣбили
И кровь святую з боку пустили.
5 Лѣйтеся, слезойки.

А якажъ то бѣда, лотра за сусѣда
Близко себе маеть, еще поглядаеть
Очейками милейкими,
Словейками щирейкими,
10 Рай му обѣцуетъ.

Возрѣвши болезно Мати Распятого
На Бога и Сына наукоханшаге,
Анѣ вспомнѣти от жалю може,
Якую болѣзавъ на крестѣ, Боже,
15 От Жидовъ терпѣлес.

Кто бы не заплакалъ на таку утрату?
Остатною кроплю вылялесъ Пилату,
Еще за тое за ними просишь,
До Бога Оца суплику вносишь:
20 Отпусти им, Отче.

Не знаютъ, что творять, безумне жидовство,
Выполнить ся в той часъ все мое Божество,
И пекло само все затрясетъ ся,
И народъ весь и зад вернетъ ся
25 До роскоши небесной.

Востань, грѣшна душе, рыданію, плача,
Пришоль Царь небесный из горныхъ палацовъ

¹⁾ № 1 (73а - 74а).

²⁾ Відмінн тексту співаника „Національного Музею“ ч. 12454
отсі: Не слав же я цѣлую. 3. ноги прѣбили. 4. И кровь з водою
з боку сточили. 6. О, якаж .. сосѣда. 7. Близко. 8. милими. 9. щирими.
11. Узрѣвши болести. 12. Тя Бога. 13. спомнѣти. 14. болезнь.
15. Ктож би не заплакавъ на такую втрату? 16. Тисъ
остатну кроплю крви вилялес(и). 17. за нами за тое. 18. суплѣку.
22. все мое пророцтво. 23. затрѣсется. 24. народъ Христовъ. 26.

И тебе з собою обицьяль взяти;
Тилко потреба грѣховъ престати,
30 Вѣчне з нимъ жити будешь.

79. Пѣснь набожная.¹⁾

Гвалтомъ знята	Нетерпимы
Земля свята,	Намъ новины
Кровію злита,	Днесь настали,
За роскошь свѣта.	Же неслиханны
Богъ ласкавій	Уся царства
Для поправки	И моцарства
Хрістіаномъ	Точать войны;
Даєть кары.	Дни неспокойны.
Збуриль царства все,	Здвигнувь ся ввесь свѣтъ,
Гради и веси,	Же милости нѣтъ,
Велможніе пани,	Шумяць дубравн,
Вся хрістіани.	Рѣки кривави
Остатная страта,	Текуть от народу :
Повсталь братъ на брата,	Лют, пют кров як воду,
Биець отецъ сына,	Не щадить и мати
Страшна руина.	Свого дитяти.
Въ всемъ мѣрѣ	Шедша брани,
Злость безъ мѣри	Движуть страны,
Разяренна.	Вся вселенна
Якъ люти звѣри,	Жалю сполненна.
Свѣтъ злосливый,	Мовиль Творецъ всѣхъ :
Сребролюбивъ,	Престан'те от грѣхъ,
Заздросливый,	Богъ градет до вас.
А немилостивъ,	(Въ) то время и час
Людь такъ зуфалый,	Будете гоними
Же церкви и хвалы	И ненавидими,
Божой руйнують	Оставьте дворы,
И не респектуют.	Пойдете въ горы.
Ахъ, страхъ, вянуть власи,	Вѣчный Царю,
Южъ время и часа,	Міръ намъ даруй,
Зближаются лѣта,	Втоли свой гнѣвъ,
Кончина свѣта.	

Устань... рѣданію, плачу. 27. Виіде Царь небесній до горнихъ палацу. 28. обицьяль. 29. грѣху. 30. будешь жити. ¹⁾ Н. М. 41 Q.

Боже милостивъ.	Рудъ под'носятъ,
Тисъ, Христе, самъ	О покой просятъ:
Реклъ еси намъ:	Даждь мѣръ вѣрным паномъ,
Толцѣте, просѣте	Пощади христіаномъ,
И дасть ся вамъ:	Покори вся враги
Христіани вси	Вѣрным под ноги.
Вразъ подъ небеси	

80. Пѣснь покаяню.¹⁾

Вострубѣте, судия градеть,	
Воскльчнѣте, при ²⁾ дверѣхъ идетъ.	
Безъ отвѣту вставайте,	Жнючи в мирѣ,
Рахунни отдавайте;	Грѣшили смѣле.
Царіе, князи, вразъ и калѣки,	
Со патрїархи днес и владки,	
Господь градеть судити	Вострубѣте,
И всѣхъ разлучити,	Насъ свободѣте.
Вел'ми кипящи, огвенна рѣка	
Идетъ отмстити днес сего вѣка;	
Которіи грѣшили,	Днес: спаси мя,
Покаяня не имѣли,	Уже не времня.
Священници со судіями,	
Мужіе, человекци всѣ со женами,	
С(в)ященници о людехъ,	Каждїи отвѣ(с)тъ
Человекци о чадахъ,	В новомъ завѣтѣ.
Воеводи, ридери, гетмани,	
Оставляй(те) своя булави,	
Войска кажуть ступати,	Гори возвращайте,
Пред судію ставати,	Насъ покривайте.
Отдаймося Дѣви Царци,	
Христіанской всѣхъ поручницѣ.	
Она Сына умолятъ	Предъ судомъ страшнымъ
И нас грѣшнихъ свободитъ	Голосомъ вдячнымъ.
Мѣймо безпечне в с(в)ятыхъ надѣю,	
А не согрѣшаймо в тую недѣлю ³⁾ ,	
Горе, горе, ридаймо,	Трубнымъ страхомъ вси пред ча-
Покаяніе ⁴⁾ прїймаймо	Жалоснымъ гласомъ. [сомъ

¹⁾ № 9 (436—446). ²⁾ В рукоп. пре.

³⁾ В рукоп. надѣю. ⁴⁾ В рукоп. покаянію.

81. Пѣснь свѣтовая.¹⁾

Возри всякъ на смерти²⁾ образъ сухой
И ти, человѣче, будешь такой.

Нѣтъ смерти не споминаешь,
Всегда в роскошахъ гуляешь
На семь свѣтъ.

Смотри, чел(о)вѣче, и ужасайся,
Каждой годины смерти сподѣвайся,
Ходить бо тайно, наглядаетъ
И дѣлъ твоихъ разсмотраетъ,
Какъ би еще жилъ.

Аще застанетъ (в) недобрыхъ дѣлехъ,
Не ра(э)суждаетъ, в каковыхъ лѣтелъ,
Велитъ ступати в дорогу,
Хочъ в богату, хочъ убогу
На той свѣтъ скоро.

Радъ би ти тогда хочай годну
Прожить на свѣтъ хоча едну.
Нема ласки и милости,
Годѣ, рече, до ситости
Грѣшнѣ на свѣтъ.

Не зреть на прозбу анѣ на дари,
Якъ ты, чел(о)вѣче, озмутъ на мари.
Минутъ мысли и роскоши,
Маеть носити многіе гроши,
Что еси збиралъ.

Простиге мнѣ, братіе и мвліе друзи,
Поля, холми и дубрави в зеленіе дуги;
Та вже мнѣ по васъ не гуляти,
Приходвтъ часъ умирати,
Прошу, простите и Бога молити.

82. Пѣснь о страшномъ судѣ.³⁾

Помышляю день и часъ страшный,
Егда услышу гласъ преужасній.

¹⁾ № 9 (32а—33а). ²⁾ В рукоп. смерть. ³⁾ № 9 (23а—24а).

Гди вострубятъ ангели в трубѣ, Ахъ, треба встати,
Отворатся мертвихъ гробѣ, Огвѣтъ воздати.

Ахъ, уви, уви, кий воздамъ отвѣтъ,
В маѣности жию през увесь вѣкъ,
Анѣ спомню о вѣчности, Вѣгаждаю тѣлу,
Завше жию во лѣности, Кождому дѣлу.

Путь зде широкѣй сласти творити,
Но горко будетъ треба сполнити;
Когда вийдетъ душа с тѣла, Вкупѣ н тѣло
Страхомъ будетъ одержима, За злое дѣло.

Соравняюся сину блудному,
Горе минѣ, горе, в студному битиу!
Грѣховъ тяжкихъ валяюся, Горе минѣ, горе,
Прелѣчныхъ блаѣ лишаюся, Ждетъ неке(н)се море.

И чтожъ я бѣдний чвнати буду,
Когда предстану к страшному суду?
Злая дѣла обличат мя, Вся сотворена
Скверна, нага таъ язлят мя, Будуъ явлена.

Ей, Боже, Отче святей, пресвятей,
Прошу тя, будь мнѣ премилостивѣй,
Вся опустн моя вини, З Маріѣ Пан(н)и
Для ейя пр(е)святой причини Будуъ ублагани.

83а. Пѣснь о смерти.¹⁾

1 Бѣдажъ мсей головойцѣ, гой, гой,
Що година коротится вѣкъ мой.
Що моментъ мине, вѣкъ ѣлине,
Смерт на бре у²⁾ ждеть мене.

5 Устану я с постелѣ ранейко,
Спомну я собѣ, ажъ мейѣ смутне(н)ко.
Сонъ мя зрадилъ, ошукаль³⁾,
Вї годивъ укравъ.

²⁾ В рукоп. брего. ³⁾ В рукоп. ушукаль.

¹⁾ Текст співаника „Національного Музею“ ч. 12454. Від-
мінн текету № 8 (76—8а) стей: 1. оу, оу. 2. Sezo. 3. мене. 6.
Spomnu sobi, az mini. 8. Dwaŋauciat... ukraŋ. Далі иде така строфа:

- Не знаю я, що тому чинити,
10 Ажеби ся вѣди не старѣти.
Нѣ докторъ, нѣ зѣля,
Не поможе мнѣ доля.
А хочай бѣмъ живль и сетнѣ лѣта,
Прійде той часъ, же пѣти с того свѣта.
15 Все ся кончитъ и псуе,
Смерть на брегу триоуфуетъ.
Такъ житіе на свѣтѣ не трвале;
Ах, змилуйся надо мноу, Панае,
Даруй безгрѣшне жити,
20 В доброй вѣчности бити.
Такъ житіе чловече на свѣтѣ;
Поки здоровъ, здаешся, якъ в кѣтѣ,
В нещастю схнетъ, убиваетъ,
А по смерти согниваетъ.
25 Пресвятая Госпоже една,
Упроси намъ ласки в свого Сина,
Бисмо¹⁾ жили, не грѣшили,
Бога в Троици прославили.

Czym sia dali w zylyie wprawlaiu,
Tym sia barzi ko smer(ty) zblyzaiu,
Czy lahu, czy wstanu,
Spolna lit ne zastanu.

Порім ідуть стр. 13 - 16. стр. 13 А (с)hoc bym zyl y sotnyie lit(a).
14. Prydet toy czas, ze treba yty. 15. Ws(z)e... psuet. 16. Sama
smert tryunfuiet. Далі знов нова строфа:

Reczeno e: czlowek iako trawa,
Net(r)walaia iak cwit ieho slawa.
Zrania rastet y cwytet,
O za(c)hodi iuz y s(c)hnet

стр. 23. zdaie sia. 23. W nesczasciu s(c)hnet, umyraiet. 3 черги
наступають стр. 9—12. стр. 9. sezo maiu c(z)unyty. 12. Ne po-
moze ni dola. Далі знов нова строфа:

A ponewaz zytyie ne trwale,
O(c)h, zmyluy sia nado mnoiu, Pane,
Daruy be(z)hrisne zyty,
Smert dobru zasluzyty.

стр. 25. Preswiata. 26. Upros(z)y... lasky swoho. 28. Smert
dobru zasluzyty.

¹⁾ В рукоп. Бизно.

836. Пѣснь свѣтова.¹⁾

Бѣдажъ моея головоуцѣ, гой, гой,
Що годна коротится вѣкъ мой.
Що моментъ минеть, вѣкъ (плине),
Смерть на брезѣ ждетъ мене.
Ой, кинуся с постелѣ равенько,
Спомну собѣ, ажъ мнѣ смутнейко.
Сон мя здрадилъ, ошукалъ,
Дванатцять годинъ укралъ.
Що я маю²⁾ бѣднїй чинныи,
Якъ бы ту на свѣтѣ прожити?
Отвсюду мя трвожить, зближаеть, гонить,
Ахъ, ктожъ оборонить?
Чым ся далѣй въ житїе въправляю,
Тым ся барзѣй во смерти зближаю;
И ляжу и встану
И сполна лѣтъ не достану.
Речеть виннїй: человекъ яко трава
Не трвал ес(т)ъ, якъ цвѣтъ его слава.
Зраня растеть и цвѣтеть,
О заходѣ южъ гинеть.
Такъ, чловече, житїе не трвале.
А змилуйся надо мною, Пане,
Даруй безгрѣшне прожити,
Бога въ Тройцѣ прославити.
Пресвятая Госпоже едина,
Упрося намъ ласки у своего Сина,
Бысмо жили, не грѣшали,
Бога въ Тройцѣ прославили.

84.³⁾

Свѣтліе в небѣ полати Тамо витати и блвзко Бога сѣ-
И трапези там богати. А грѣшници, не тужите, [дати.
Идѣте, дуѣи праведнїи. во⁴⁾ тѣ Но скоро тамо идѣте.
[полати Оставте грѣсв

¹⁾ Н. М. 15539. ²⁾ В рукоп. моя.

³⁾ Колекція А. Петр. 34, 6966—697а. ⁴⁾ В рукоп. до.

До утѣхи, радости.	И близько Бога сѣдати.
К милому Богу любо(в) вѣлю	Поють музци
	[стяжите. Рознвмн язици
Вкупѣ с богатъ веселіся,	Пѣвнь Богу Свну
А богатій насладвся	Презъ зѣло вину
Тоя трапези тамо витати	Во час веселую годиву.

85. 1)

Ach, ty wiecznoscы dol(c)ha, szeroka,
ach. dolha, szeroka.
Ktoż tia zgruntuie, kołys hlyboka,
ach, kołys hlyboka?
Do tey dnes no ty yty rozkażut,
ach. yty rozkażut,
Hde sia złyi діла okażut,
ach, діла okażut.
Stratywsze nebo, hde sia podiesz,
ach, hde sia podiesz?
Sudu sia ny boisz, хочай зле жыiesz,
ach, хочай зле жыiesz.
A зле жыіучыч smert зла czykaet,
ach, smert зла czykaet,
A t be, hrisznyku, nit ny lakaiet,
ach, nit ny lakaiet.
Nohoiu iednoiu nad pekłom stoisz
ach, nad pekłom stoisz,
A sudu Bożaho w umi ny maiesz,
ach, w umi ny maiesz.
Kudy ydesz, wyrny sia do nebá,
ach, wyrny sia do neba.
Wyrny sia, hrisznyku, wyrny sia do Boha,
ach. wyrny sia do Boha.
Hde twoie życie, tam twoia d(o)roha,
ach, tam twoia doroha.

1) H. M. 15594

86.¹⁾

Послухайте, грішні люди, о страшливім суді,
Як Бог сеньдзя злих і добрих судити нас буде.

Бо перед кончаніем світа страшні чуда будут,
Страшно гори і облаки розходитесь будут.

А в той час гора в гору разбиватесь будут,
Где найбільшая долина, всюда рівно буде.

Потім огонь спаде з неба та усе попалят,
Що Бог створил і що люди на світі встаралн.

Святіі Михаіл затрубит трубов гласу своего:
Встаньте, душі, о, ставтеся перед сеньдзя своего.

Ой, піде душа до гробу та по своє тіло,
А будет го ся питати, яке єго діло.

О, витай же, мое тіло, котре з гробу ідеш,
Як єсь си ту заслужило, нарікати будеш.

Бо там тіла справедливі будут очищені,
Грішних, чорнях і брудливих, як вугле смолені.²⁾

Вдасть Христос для праведних вирок справедливій
І вічне царствованє в небі со святими.

Ідїт, добрі, царствовати до Отца моего,
Угримайте хвалу Божу без конца жадного.

Утішатся праведници, як неба дістанут,
Тшавтєся і витати з собов не пр(е)станут.

А грішникам выдасть вирок і скаже до того:
Ідїт в пропастьє ви от мене, Господа вашого.

Не хотїлисьє слухати приказаня моего,
Чинилисьє в перекорѣ мене, Отца моего.

Горділисьє моїм домом, душпастирем моїм,
Надаремно клопотали до вас главы своѣ.

Законик з до(му) вашого з нічим отправлений,
Жебрак вбогні не првнятий, посміхом випхненний.

1) Ся вірша та найблизша з співаника в моїх руках.

2) В рукоп. смолених.

Ой, ідіт же ви од мене так Бога доброго,
Майте чорта в огни вічном за пана свого.
В той час лемент, рук ламане учинят грішниця,
Коли увідят сендзю свого на правой столице.
В т(ой) час лемент, рук ламане і лементоване,
На отца тиж і на матку страшне нарікане.
Нещаслива моя матко, котрас мя зродила,
І ти земле нещасная, котрась мя носила
Проклятіє усі річи, котрі ям уживавь,
Буду грішник я на віки в пеклі отпочивальь.
О, ми усі, храстіяне, гріхов ся хранімо,
На Ісуса Христа рани всегда спомянімо.
Як будемо ми Христові рани споминати,
То будем з ним на віки в небі царствовати.

87.

Ой, горе, горе, як на світі жити,
Брунь, Боже, хобоби, буде Бог судити.
Поки человек здоров, кождї его кохає,
Брунь, Боже, хобоби, род го (ся) цурає.
Поки человек здоров, его кождий любит,
В великім нещасцю родивна одступит.
Бо як тяшко, гірко камени вглодати,
Так ще гірше, тя(ж)ше діти згодувати.
Бо діти згдуєш, на тоє не дбают,
Свого отца і матку ні за що не мают.
Нещаслива мати слези проливала,
На тебе, мой сину, всю надію мала.
Яж тебе кормила своїма перстами,
Ти мя проклинаєш лихими словами.
Бо кого Бог любит, того навідзає,
За отца і матку син Божїй карає.
Сам Пан Бѣг првказав отца і матку читити,
Боже приказане на віки хранити.¹⁾

¹⁾ В рукоп. хвалити.

Бо котрая цурка матку зневажає,
С плачу умліває, дорібку не має.

Котрий син отца своего шанує,
Бог му дає щастє, коруну готує.

А хто отца і матку свого не шанує,
Щезає як слина, марне погибає.

Бо по горах, горах, є по горах скали,
Ой, ні села, зела, ані в полю трави.

Бо вдарут посухи так бардає сухії,
Так висхнут ріки хоць які бистріє.

Бо як вдарут дзвони о смерт(н)ой годині,
Поклонюся світу, всіі своєй родинє.

Бо зірвутся вітри і будут буяти,
Хоць де які мури, не будут ст(о)яти.

Бо зідет анцихрест і будет ходити,
А грішних людей пеклом голосити.

Рече Христос сам: не слухай(е) его,
Бо не он сам Господь, світ не земля его.

Бо зідет анцихрист на сей свѣт з смолою,
(В той) час не будет жадного напою.

Тільки сребло, злато буде ся блищати,
Неодная душа буде омлѣвати.

Бо на Іосафата долині там страшній¹⁾ суд буде,
Всяке пріятельство витати ся буде.

Там рідн(и)й брат брата буде пізнавати,
Шлюбний муж з женою будет ся витати.

Ой, Ісусе Христе, царю Назарейскій,
Умелосердиє на мир християнскій.

Ой, Ісусе Христе, царю крижованій²⁾,
Та не прогнівайся на мир православній.

О Матко Божа, о Матко єдина,
Ублагай ласкі у свого Сина!

¹⁾ В рукоп. страшній. ²⁾ В рукоп. крижованій.

Увага.

Надруковану оце частину XI т. «Архиву» до стор. 577 влючно вискладано в друкарні ще перед приходом російських військ до Галичини в 1914 р. Дальший скрипт, іще яких 20 аркушів друку, лишив я перед своїм виїздом зо Львова в канцелярії друкарні. Він містив головно пародії набожних пісень, сатири, дальші нові тексти різдвяних і великодніх вірш-орацій, збірку української світської лірики XVII—XVIII вв., головно любовної, й найдавніші записи традиційних пісень у давніх збірниках віршів. Частина з них подавала повніші або поправніші варіянти відомих текстів, а головна маса приносила нові, досі невідомі тексти. На жаль вислід моєї дволітньої сливе в цілости на це присвяченої праці змарнувала воєнна заверюха: увесь рукопис запропастився; досі не стверджено навіть, чи його спалено, чи вивезено. Ніякої копії зібраного матеріалу я не лишив собі. Для виготовлення згаданої збірки я переглянув усі доступні львівські збірки рукописів і записи на стародруках, а крім того мав можливість користати також із деяких приватних збірок чи поодиноких рукописів. Тому, що відбудова первісно приготованого тому в цілости належить до неможливостей, випускається надрукована в 1914 р. частина тому, а свіжо додається тільки орієнтаційний покажчик.

Покажчик.

акафістник збірки А. Петруше-
вича ч. 180, 174—176

акафістник стародубський 1571 р.,
176

акростих, пор. віршопищі акро-
стихові

Беринди Памви Вірші, 45

Богогласник, 86—163, 168, 173,
180, 194—197, 199—202,
203—205, 208—219, 221—223,
225, 227, 245—246, 249,
262—264, 269—271, 276—279,
289, 294—295, 298, 300,
302—303, 328—329, 338,
342—344, 346, 348—349,
364—480

Бонковський Іван, 87

Брікнер Ол. 2, 3, 5, 8—9

Вагілевич Іван, 368—369, 379

Варлаам і Йоасаф збірки Ан. Пе-
трушевича ч. 7, 185

Виноградь домовитий, 339—341

Вислоцький Діонісій, 381—382

вірші-орації різдвяні й великодні,
47—84; наголовки поодиноких

вірш: Ангел то показуєт во
своей оздобі, 80; Великий і не-

зносний плач во Вифлеємі
стался, 50; Веселись юж днесь,

пророче Іоане і Крестителю,
83—84; Веселится світ увес,

52; Витай, Адаме, отче всего
світа, 56—57; Витай, Хри-

сте і Пане, воскресший із
мертвих, 78; Витай, Христе

наш, витай, утіхо наша, 80—81;
Витай, Христе наш, нині на-

рожденний, 62—63; Во пре-
світлюю одеждо слонце: ся

убрало, 76; В пяток обмеш-
кал плач і жалость, 82;

Вшитко праве створення три-
умфує, 171; Глибокіє моря,

нині ся смирайте, 79; Гой,
гой, подпилем собі горілкою

нині добре, 72—73; Днесь ве-
седая нам радость наступила,

84; Звичаї тії з давних шко-
ляров бували, 50—51; Знач-

ное веселя днесь ся показало,
64; І я ту маленький до всіх

волаю, 63; Каміня з жалю
вчора ся роспадало, 75; Ко-

торіі смутніі, веселітєсь при-
стойне, 58—59; Кроль новий

на світ юж ся випроважаєт,
59; Любо то я мало що вмю,

51; Невимовная радость днесь
світу приходит, 64; Невимов-

ная радость світу ся зявила,
60—61; Нині нам радость ся

зявила, 171; Нині ся родит
Спаситель, 52; О витайтеж,

панове, вижу вас немало,
66—68; О світе наш прекрас-

ний, Кроль всего світа, 61;
Осей же я студент зе Львова,

65; Ось юж і я, студентик
маленький, 63; От юж і я, ван-

дровний пахолок, 69—70; От
юж і я, пан Івах, 47; От юж

і я, панове, щом ся бил заба-
вил, 48—49; О, як Бог день

неделний улюбил, 82—83;

Пане отче і пань-матусю, 51; Пане отче, родичу мой зацний, 52; Пасха священная — ми найбільше співали, 73—74; Помагай Бог вам, панове міщане, 68—69; Помагай Бог, вашмосці, албо вечер добрий, 47—48; Посполитіє вішкове великих панов, 61—62; Потежность вижу преславную, 50; При веселом дни гоине весело заживайте, 81—82; Радуйтеся, діти, в малих літах, 59—60; Ридер то я добрий, бо палаш маю, 65—66; Співаймо красную піснь: світися, світися, 81; Спод земних краев слонце виникаєт, 78—79; Тепер тиж і я витаю, пречистая Діво, 79; Христос воскрес, ба, правда, народився, 54—55; Христос воскрес, || Нам радость принес, 314; Христос воскрес, о том знайте, 74—75; Христос воскрес... чи то, правда, народився, 83; Христос воскрес, щаслива година, 55—56; Христос народився, ба, правда, воскрес, 70—72; Христос нині воскрес, до ада вступил, 77; Христос нині от гроба воскрес, 84; Христос раждається, 52; Христос раждається, я вам колядую, 52—54; Христос Спаситель, 165—166; Чоловеколюбец Господь умилосердися, 60; Що за монарха Вифлеом нині резидує, 64; Юж, діти маленькіє, юж ся собирайте, 172; Юж днес пророк Давид радостно іграєт, 76—77; Я естем пахолок небеснаго двору, 75—76; Я мали дячок, 313; Я малий пахолок, 171; Я отрок маленький, 63—64. віршописці акростихові: Adrian, 381, 475; Александер, 322,

524; Андрей, 322, 524—525; Андрієвський, 387, 479; Антоній, 329—330, 381, 387; Базилій, 239—240, 275—276, 381; Бардійський, 252, 293; Бардинський, 249, 252—253, 278, 394; Бачинський Ілля, 235—236, 255, 289, 318, 525; Боянський (?), 388; Буховецький Іван, 197—199; Василій, 239—240, 270—276, 380—381, 394, 401, 478, 526; Василій поп(ович), 319—321; Васіян Бро... 279—281; Венедикт, 297—298, 329, 395; Вислоцький, 445, 479; Вольський Іван, 89, 210—221, 249, 257, 278, 294, 399, 401, 414, 422; Гавриїл, 305—306, 310; Георгій, 290—293, 300; Герасим, 311—313; Герасим Парфенович еродіакон, 193—195, 416; Голубич (?), Голубич (?), 457; Григорій, 337—338; Ієшицький Іван, 249—252, 278, 289, 328, 413; Демян, 208—209; Димитрій, 195, 296—297, 328, 380—381, 410, 526—527; Димитрій еромонах, 295—296, 416; Длонський Лука, 246—248, 328, 427; Добросинський Антін, 203—204, 328, 381, 387; Достоевський, 406, 479; Дроздовський, 480; Дуйковський, 294; Дунаївський, 330—333; Дяченко Стефан, 209, 257, 294, 459—460; Евстапій, 289—290, 411; Запотоцький Павло, 206—208; Запотоцький Петро, 195—197, 447; Зукевич, 336—337; Іван (Іоан), 254, 328, 527—528; Івасенко, 306—307; Іліяш, 318—319; Ільницький Василь, 322; Іосиф, 210, 329, 423; Кастевич Хведір, 244; Корецький Роман, 239, 289, 300—304, 425; Кортенський

- Юстин, 325; Костецький, 279; Кривицький, 313—316; Кровицький Григорій, 316—317; Кульчицький Яків, 473, 479; Кучинський Теодор, 381, 463, 279; Левицький, 234—235, 279; Левковський Дмитро, 88, 202, 209, 221, 227, 239, 252, 274, 293—295, 380—381, 408—410, 428, 430; Любич Г. (?), 457; М...нський, 432; Малишевич Семен, 305; Маркевич, 432, 479; Мартинів Іван, 310—311; Матиборський Іван, 221—230, 294, 328, 412, 424, 431; Мед(з)ицький, 487—488; Миколай (Николай), 257—258, 528; Мишковський, 294, 298, 432; Моравський Іван, 276—278, 294, 329, 413, 415, 416; Муравський Іван, 277; Навичинський Іван, 328, 333—336; Падальський Олександр, 230—234, 289, 294; Пазій Гедеон, 257, 259—260; Пахомський, 307—309, 329; Пашковський Василь, 239—240, 270—276, 289, 294, 319, 328, 381, 399; Пашковський Іван, 262, 276, 281—289, 294, 328, 381, 416, 449; Плісовський Іван, 480; Прокопій, 255—257; Пясецький Семен, 199—202, 289, 294, 450; Ралецький, 322—324; Ревтський Йосиф, 209—210, 257, 289, 328, 424; Рійницький Дмитро, 197, 294; Роман, 303—305; Руденський, 309—310; Савчак, 325—328; Самуїл, 317—318; Серафим, 322; Сильвестер, 480; Симон, 310—311; Сопатицький, 455, 479; Тарнавський Василь, 294, 298—300, 304, 381, 403, 462; Твардіевич Дмитро, 199; Теодор, 262—269, 328, 381, 462, 465; Тимофій, 260—261; Толстий Потап, 321—322; Трофим, 257—259; Туровський Іван, 245, 415; Чурпеський (?), 325; Шубович, 480; Якимович, 294; Яков Я. (И. ?), 192—193.
- Вольський Іван єзуїт, 278, 329
Гнатюк В., 8, 228, 382
Гоголь Микола, 7
Головацький Яків, 7—8, 294
Гора Почаєвська, 342—343, 349
Гринецький Микола, 199, 208, 380
Грушевський М., 8, 190, 219, 289, 379—380, 435
Góra Poczajowska, 478
Дзвонівського Івана „Sejm“ (1625), 1—3, 5
Діонісій, 380—381, 406
Добриловський, 369
Драгоманів М., 8
Duma kozacka o Beresteckiem zwycięstwie, 9
Євангеліє бібл. Народного Дому ч. 71, 176—178
Євангеліє Учительне бібл. Народного Дому ч. 62, 176
Житецький П., 8, 379
Життя святих збірки Ан. Петрушевича ч. 2, 173—174
Залеський В., 7, 369
Zbiór pieśni czyli Lutnia, 6
збірник тухлянський бібл. Осолінських ч. 2189, 230—231
Івановський (Геленіюш) Євген, 5—6
Івашко Григорій, 475
Ількевич Гр., 7—8
Кантики или пѣсни — пор. співаники Національного Музею Карський Е., 4
Каспаровича Гаврила Андрія »Zródło ogrodów«, 349—350, 439—440
Каспрович, 475
Katechizm (1772), 364

- Клим Василь, 90
 Кониський Юрій, 380—381, 406
 Коропатницький Іван, 328
 Котляревський, 379, 481
 Котович І., 369
 Książka do nabożeństwa (1654),
 190
 Кудрик Іван, 325
 Левицький Дамян, 383
 Лонгинов А., 269
 Ледуховський Станислав, 450
 Lutnia zgodna (1740), 5—7
 Майхровича Шимона „Nauka zba-
 wienna“, 351
 Майхрович, 364
 Максимович Іван, 339
 Мастило Михайло, 89
 Мацейовський В., 2—3
 Метельський Антін, 381
 Miesopust, 2—3
 Милиневич Григорій, 195
 Мирович, 195, 210, 213, 278,
 369—375, 382, 395, 406—407,
 425, 431—432, 437, 444—445,
 448—449, 475—476, 478
 Мокрієвич Самійло, 339—341
 Молебное пѣніе при нашествіи
 татарь (1681), 190
 Моравського Івана »Ambona Du-
 cha świętego«, »Namowi Du-
 cha świętego«, 278
 Nabożeństwo do Matki Boskiej,
 345, 505—507
 Nabożny Affekt, 478—479
 Народовіщаніе (1768), 355—356
 Nauka z słowes Chrystusowych,
 361
 Науменко В., 8
 Начало съ Богомъ пѣсней, 202,
 221, 227, 239, 252, 274,
 293—294, 381
 Naczatki zytuia nebesnaho na
 zemly, 352—355, 391
 Нейман І., 8, 369
 Нероновича катихизм (1756),
 368—369
 Никити »псалми«, 87
 Nowe pieśni dworskie, 4
 Obrona Polskiey korony (1760),
 344, 504—505
 Огоновський Омелян, 369, 379
 Павлі Жегота, 7
 Павлович Олександр, 294
 Перетц В., 8—10, 163, 170, 180,
 338, 380—381, 416, 435
 Петров М., 387
 Петрушевич Антін, 202, 227,
 239—240, 252, 274, 294
 Piękna i wesola uciecha, 3—4
 Pieśni nabożne rozmaite, 512—513
 Pieśni o najświętszej Maryi Pannie
 (1752), 343—344
 Pieśni, tańce i radwany, 4—5
 Pieśń kozaka Płachty, 2
 Пѣсенникъ, 487
 Пѣсни благоговѣйныя, 391—392,
 480
 збірка місійних пісень, 351—361,
 инша, 361
 пісні українські з »Lutni zgod-
 nej«, 6
 пісні українські з »Nowych pieśni
 dworskich«, 4
 пісні українські з »Pięknej i we-
 solej uciechy«, 3—4
 збірка пісень почаївської Богоро-
 диці, 345—351
 пісні туринецькому Ісусові, 344—
 345
 пісні Богогласника в поазбучнім
 ладі, 383—479
 пісні чудотворним іконам Бого-
 родиці, Ісуса й святих: бер-
 дичівській 392—394, 504—505;
 буцнівській 203—206, 489—
 492; відинській 503; гошів-
 ській 519—520; дружкопіль-
 ській 311—313; зарваницьким
 226, 433—435, 482—489; збо-
 рівській 224—225, 513—516;
 крилоській 499—500; лисо-
 вецькій 503—504; лінківській
 492; луцькій 500—502; львів-
 ській 497—8; новосамбірській

406—407; олексинецькій 513; панковецькій 497; перемиській 512—513; підкаменецькій 450—451; повчанській 258—259; полянській 298; поповецькій 266—267; почаївській 342—349, 516—519; рогозенській 342, 522—523; руднянській 188; самбірській 520—522; струмиловокам'янецькій 211—212; тартаківській 505—508; тербовельській 495—497; тернопільській 423; тиврівській 267—269, 457—458, 492—495; туринецькій 299—300, 344—345, 509—511

пісні набожні, моралізуючі, сирітські, про бездольність і трагедії: А, а, а! Придет година, 474; Агнец Божий, Син Отч, от гроба воскресє, 524—525; А хто на світі без долі вродитєся, 231—234; Ангели, співайте, 170—171; Ангел хори воспівайте, 279; Ангельскі радости нині, 322; Архангелов всіх радостє, 524; Архирєє Захаріє, 383—385; Ах, мні тескно, жаль немалий, 235—236; Ах, ти вічності долга, широка, 574; А хтож ся на світі без долі уродит, 234—235; Ах, удивися, 203—206; Ах, юж час приходит, треба умирати, 329—330; Ах, як жаль тяжкий невинно умерти, 564; Ах, як чуд великий в Зборові нині, 513, 515; А що в світі за зрада великая стала, 237; Безконечної благостини, 531—532; Бідаж мині на чужині бідної сиротонці, 238—239; Бідаж моеї головоюці, гой, гой, 571—573; Благаго Царя Мати, 184—185; Благовістите днесь радость всему миру, 387—388; Благодарим тя, Создателю всего

світа, 275—276; Богом избранная Мати, Діво Отроковице, 389; Богородице Царице, 390; Боже, в добрости ніколи незбраний, 360—361; Боже, кохаю тя, цілим серцем кохаю тя, 357—359; Большаго ність на землі трона, 252—253; Буди восхваленна от всіх родов земних, 525; Велиім гласом і ужасом днесь, Давиде, викрикай, 280—281; Великий мой жалю, по что мя смущаеш, 240; Великий чудотворче, 526; Веселая світу новина, 394—395; Весело співайте, 342—343; Веселя нам всім настало, 179—180; Взивает тебе ціла Україна, 504—505; Взійде Бог ко небєси горі, 396; Виді Бог, виді Творец, же мир погибаєт, 396—397; Витаї, свята і зачата чиста Дівице, 512—513; Вифлеєме граде, гойне веселися, 554; Владика твари і Господь слави, 533; Во всю землю ізійде, 398—399; Возбранной Діво Мати, 297—298; Возвеселімся вси купно нині, 554—556; Возвеселися, пустині, цвітуци, 544—545; Возіграйте, дуброви, 521—522; Возри всяк на смерти образ сухой, 570; Воїнства небєсаго сили Михаїл святий воевода, 270—271; Во мученицєх славне Георгіє, 319—321; Воскрєєнїя день просвітимся нині, 219—220; Воскрєєс Христос днесь, 273—274; Воспойте вси днесь пісьню нову, 272—273; Воспойте согласно, 217—218; Вострубіте, воскликніте, 400; Вострубіте, судія градєт, 569; Восхвалим пісьнями днесь торжєственнє, 545—547; Во яслєх лежит, 558—560; Всемирнїя

радості церков ісполнися, 271—272; Все язици купно с лици, 402—403; Все язици, купно с лици вострубите, 536; Встань, Давиде, з гуслими, 459; Вшелка моя потіха і ціла радости, 565—566; Гей, доколї нещасливий во світі живу, 291; Глас Господень на водах вопіет, 403—405; Год пребогатий, 311—313 Гой, гой, сядьмо вколо, а весело, 57—58; Гой-не днесь крикните, 457—458, 494—495; Горі, горі, душе моя, ко Творцу своему, 259—260; Горі і холми, весело іграйте, 316—317; Горі, сладость іскапайте, 292—293; Готовися, Вифлееме, ти граде Ізраїля, 322—324; Граде, встани, 523—524; Граде славний Вифлееме, ликуй нині і веселися, 305—306; Гвалтом знята земля свята, 568—569; Да прийдет всему миру радость, 208—209; День пресвітлий приспі днесь, 332—333; Діва днесь Христа раждаєт, 166—167; Дивний во ділах святи-тель великий, 407—408; Дивни твоя тайни, Чистая, явися, 406—407; Днесь благодать явися, 165; Днесь грайте, царіє, на триумф Маріє, 412—413; Днесь созивают всю вселенную, 408—409; Днесь солнце правди з гробной яскині, 330—331; Днесь хоць вмираєт Ісусова Мати, 542; Доколї, уме пернати, 410; Достойно ест Діву величати, 537—538; Древо пресвятое, 526—527; Древо райское ново процвітаєт, 534—535; Духовно сполн днесь ликуймо, торжествующе, вся христїани, 331—332; Душе, не знаєш, кому ся достанеш 296—

297; Єгда душа от тіла разлучается, 410—411; Єлеон гора нині світїтся, 289—290; Єрусалиме, прими Христа, 197—199; Єрусалиме, світїтся нині над звїзди, 249—252; Запряг Юзеф кобилу в візок, 563—564; З болестію сердца воію до Бога, 551; Зборе вірних, соберітеся, 515—516; З емпіров горних Бог ся являєт, 484—487; Златоківаніє труби, днесь вострубите, 482—484; Златоківанную трубу, 411—412; Знаю, іж я естем яко паучина, 550; Іграй, новий Єрусалиме, 222—223; Ізбранная естєсь, Панно, от всіх родов земних, 192—193; Ізйдіте, ангелов лики, 414; Ізйдіте, архангелскіє хори, 214—215; Ізливаєши чудеса миру, 276—277; Ізлий мні, Боже, со небесе росу, 245; Ізлиясь от уст твоїх, отче прехвалне, 415—416; І ктож так запамяталий, 277—278; Іоана Богослова, 417—418; Іоан предитеча, пророком славний, 319; Іордан ріка течєт трепещуща, 306—307; Іордан ріко, уготовися, 419—420; Іскапайте, гори, днесь сладость, 420—421; Ісполнися небо і земля чудес твоїх, Царице, 211—213; Іспомни, не спи, сердцем затверділий, 551—552; Істинна радость крест Христов, 213—214; Істинная двоїце, во мїрі ізъявися, 254; Істинний триумф юж на світі настав, 527—528; Істинно Давид псалміста, 287—289; Істинное чудо явися, 423; Істочник духовний, 209—210; Істочнице благодати, о Іліє взятий, 422; Істочнице благодати, 225; Ісусе мой пре-

любезний, сердцу сладосте, 295—296; Ісусе мой пренайсладший і Творче світа, 193—195; Ісусе, Цару, распятий на кресті древяном, 220—221; Кажут люде, що я умру, а я хочу жити, 424; Кія страшня пісни ужасня, 495—497; Коханого їди втеряла matka сина, 424—425; Красная діво, кров тя украшаєт, 177—178; Крестним дровом Распятого от невірних єврей, 301—303; Крикніте радостно, всіх язиков роди, 314—316; Кроль з Емпіру к нам приходит, 164; Кто не хвалит, кто не славит рождества пречиста, 187; Кто тилко знаєт, же Господь на небі, 425—427; Кто яко Бог Ізбавитель, 488—489; Ликуйте нині вси, 503—504; Ликують вси на небеса, 428—429; Ликующе, возіграймо днесь, 429—430; Майте, чловеци, віру несумінну, 226; Мрамуровіє і камяніє опоки падутся, 227—228; Милосердний Ісусе сладчайший, 509—510; Милосерднійший Бог пресвятійший в едином слові, 224—225; Милостивий Бог і чловек, 228; Мире окрестніє страни, сія в собі внемли, 487—488; Мирликійский чудотворче, 311; Мирскія днесь ізийдіте лики, 510—511; Мисль і разум люцкій не достиже, 298; Михаїле, гетмане ужасний, 228—230; Мізерія на сем світі мене споганила, 237—238; Нас діля Распятого Марія видящи, 432—433; На седми даріх Духа свята основанна, 536—537; На торжество вси мирно сотетімся, 257—258; Неізглаголанна тайна во мирі познася,

433—435; Непрестанно Господа о нас моли, 528; Нескверная, неблазная, 499; Не сплуж я цілу ноц, да встану ранейко, 567—568; Нех ся научу мук бояти, 359—360; Нині, Адаме, возвеселися, 435—437; Нині весна благодати, 335—336; Нині вси днесь веселімся, роди вси вірні, же із гроба Христос вося, 334—335; Нієм достоїн нарецися сином твоім, 548—549; Нова радість стала яко в небі хвала, 437—438; Нова утрєнка в Россах восяла, 188; Новая радість світу ся заявила, 438; Новий триумф явися, 532; Нути, нути, братя сусіди, 561—562; Обновися днесь гора, Гошовом названна, 519—520; О Варваро мученице, 438—439; О всепітая Мати, 503; О всесуетнаго світа, 243; О горе мні грішнику суцу, 439—440; О горе мні грішному в юдол плачев предстати, 385—387; О Дівце пречистая, 440—441; О Діво преізбранная, 173; Ой, горе, горе, як на світі жити, 576—577; О любимая Діво от царскаго рода, 538—539; О Мати, Діво чистая, 172; О Николає чудотворче, 178—179; Онуфрій святій в старости рожденний, 542—544; О преподобне і триблаженне, 441—443; О пресвятая Дівце, к тебі прибігаю, 540—541; О пресвятая Діво, помощнице моя, 443; О пресвятая Царице, миру покрове, 539; О святійший отче, святителем славо, 444—445; От утробы дівия Бог проізде, 167; Память твоя праведная ест со похвалями, 446—447; Пасли на-

стире овци на горі, 516—518; Пастиріє в ночі гди пасли в темности, 168; Патріарси, триумфуйте, 195—197; Піс(н)ми похвалим Матер Божую, 507—508; Плачи, душе, і ридай горе, 447; Плачися, душе, жалю неізмїрна, 548; Побудила до скрухи сердечной, кто тя видів болесну, 522—523; Пожень же, Єво, бидло, 553; Пойте вси согласно, дающе піснь красну, 497—498; Показя над вертепом світлая денница, 256—257; Помисли, чоловіче, прегоркий час смерти, 448; Помисляю день і час страшний, 570—571; Послухайте, грїшні люди, о страшливім суді, 575—576; Постань, монархо, з високого трону, 321—322; Похвалу принесем кую, 175—176; Предвїчний родися пред літи, 169—170; Предстательницю о смертной годині Варвару святу восхвалим, 200—202; Предста Царица на високом троні, 183—184; Преподобная Маріє святая, 255—256; Пречистая Дїво Мати в волинском краю, 518—519; Пречистая Дїво Мати в польской короні, 500—502; Пречистая Дїво Мати з руского краю, 450—451; Пречистая Дїво Мати, словесних раю, 492—493; Пречистая, пречудная Дїво і Мати, 505—507; Прийдіте днесь, 531; Прийдіте, крикніте на триумф согласно, 206—208; Прийми, всеблагая Панно пречистая, 180—182; Пустильніє птици, 307—309; Радостним сердцем возвишаєм глас, 452—453; Радостно вси днесь воскликїте, 304—305; Радость велія нині явися, 452;

Радость на світі панует, 534; Радуйся, вєфлеємска страна, 322—323; Радуйся зіло, дщи сионя, 453—454; Радуйтєся, ангелов лики, 454—455; Рай прекрасний сотворений, 173—174; Ратуй, Маріє, ратуй, погибаєм, 182—183; Роди, вси днесь возгласите, 309—310; Розмисляйте, христїяне, 303—304; Розмисляю окаяний і униваю, 239; Світліє в небі полати, 573—574; Се бігая удалися, во пустиню водворися, 455—456; Сей день світлостен, 325—326; Се славное, предивное чудо днесь ісполнися, 318; Скажи міні, соловію, правду, 564—565; Слава буди во вишних Богу, 457; Снідїтєся, вси празднолюбци, восхвалим святую, 310; Соберїтєся, вси чоловіци, 556—558; Со горних висот предста долним, 489—492; Страданіє мученика Стефана прославляймо, 459—460; Страни всего світа, слишите, 460; Странное слишаніє, 326—328; Творче і Боже, Пане ласкавий, 189—190; Твоя честь хвала, наш вічний Пане, 461—462; Теціте, вси гради і веси, 267—269; Теціте, царіє і князи, патріарси со владики, 266—267; Тивров град, гоїне веселися, 493—494; Ти еси, Ісусе, ти моя радости, 552—553; Ти на кресті, Творче мой, барзо уранений, 260—261; Ти, Повче, гоїне веселися, 258—259; Тисоломска (sic) світоч украсяся, 265—266; Тройца Бог Отец, Бог Син, Бог Дух святий, 352—356; Тройце святая, Боже ласкавий, 175, 189, 462—463; Трон Бога вишняго, 299—300; Троне

вишний, днесь двигнися, 464—465; Труби глас подіймим, піснь нову воскликнім, 262—264; Тя піснями почтим, немолчними гласи, о неизреченна Діво Маріє, 265; Усихаючим с прагнення, 541—542; Устом моім, Матко, твоім чудом хвалу не літ воздати, 540; Утішителю миру, 468; Фалшивая юность, зрадлива фортуно, 244; Хвалу ти хочу воздати, 281—284; Херовими свят, архангели зрят, 529—531; Христос Пан з мертвих встал, 535—536; Христос ся з Пани рождаєт, 167—168; Хто патрона потребуєт, 284—287; Царица неба Сина предвічнаго, 185—187; Царице небу і землі Госпоже, 184; Царю Христе, Пане милий, 470—471; Царю Христе справедливий, 469—470; Цвіт мисленний днесь ся родит, 472; Цвіт мисленний і крин полний, 497; Чистая Діво, Царице, 190—192; Чистая Панно, Матко угісненних, 520—521; Что се ново грядут на всі шляхи, 513; Что ты нареку, апостоле святий, 547—548; Чудная помощнице, пречистая Мати, 492; Чудо преславно, 472—473; Щасливіє часи віков нині юж настали (без початку, від: Збиралися, звивалися, як би оглядати), 561; Юже декрет подписуєт, 466—467; Як бистро орел в гору вилітаєт, 356—357; пісні світські: Аннусю серденько, мое ти кохане, 16; Аннусю серденько, палиш мою душу, 35—36; А щож за жите, коли не люблю, 41; Булож мене сперва не любити, 17—18; Вспомажи, Боже, мое серденько,

12. 22—23, 38; Вчора була суботонька, 26—27; Гей, пасла дівка качку, 20; Да немаш мого хомута, 44; Дівча мое молодое, 25; Дівчинонько, голубонько, біле личко маєш, 42; Доленькож моя лихая, 19, 31—32; Же мій миленький, мій хорошенький коника сидлає, 40—41; Жовнір іде на Україну, дівчинонці поклоняєся, 27; Забудув біл молодєць у темненькім лісі, 32; Зора заходить, вечір близенько, 25—26; Казала мні дівчинонька до себе прийти, 37—38; Котиться криштал по сіножати, 26; Красна в пані урода, 41—42; Люби мене, дівчинонько, 14—15; На береженьку стояла, 42—43; Невольенькаж моя з вами, || З хорошенькими оченьками, 11; Невольенькаж моя з вами || Із людськими мовоньками, 11—12; Невольяж моя вельми тяженька, чом я долі не маю, 37; Ніхто мя не погадає, 13—14, 24—25; Ой, взялаж мене великая туга, 28; Ой, добраніч, тай чи чуєш, 40; Ой, еше кардаш не урадився, 19—20; Ой, ішов жовнір од обозонька, 18—19; Ой, ішов я мимо твій двір, тай дівчинонько моя, 39—40; Ой, коли я тобі да нелюба була, 29—30; Ой, летіла голубонька з України, 15—16; Ой, листоньком дороженька запала, 34—35; Ой, любив же я Марину дай і всю зиму, 28—29; Ой, люблю я хорошую дівоньку, 16—17; Ой, малаж бо я товаришенька, тепер його не маю, 37; Ой, на ріці на Самарох, 10; Ой, не кажиж ти, дівчино, на мене, 35; Ой, не стою під окном,

- 23—24; Ой, піду я у ліс тужачи між гори і долини, 14; Ой, розв'язався мій черевичок на носі, 33; Ой, стояла калинонька в лузі, 32—33; Ой, ти лісе, ой, ти лісе недоборе, 40; Ой, улиці, ой, студниці, мні по тобі не ходити, 30; Ой, учинила дівонька, учинила, 17; Ой, ходила дівчинонька по береженькови, 43; Ой, хожуж я над берегом, травонька ся зеленіє, 42; Ой, хтож буде в моім жалю тішити, 10—11; Ой, чоґож ти, дівчино, думаєш, 22; Ой, щож я маю бідная ділати, 33—34; Ой, я молодая, де розум поділа, 32; Ох, его ма. Не велика сума, та не зійде з ума, 13; Послухайте пильно, прошу, 37; Послухайте, що вас живо, 20—22; Постій, прошу, голубонько, розмовлю з тобою, 31; Прийшов до мене любий товариш, 39; Сам я не знаю, що ділати маю, що милої не вижу, 12—13; Сидить козак на конику дай в кобзеньку грає, 31; Текуть річєньки, шумлять дуброви, 39; Ходить дівчина по покойови, 18; Чи я тобі не казала, чи не говорила, 43; Чоґо мое серденько тяженько вздыхає, 28, 36; Чом, чом, чом, чому босо ходиш, 5; Щасливая доріженька, куди милий приїздає, 19, 36
- пісня про козака й Кулину, 1—2
пісня про попа-п'яницю, 9
пісня українська з »Pieśni, tańców i radwanów«, 4—5
Гражонка (1640), 2—3
Продан Василь, 88
Пролог збірки Ан. Петрушевича ч. 79, 307—308
Ріжнів Гриць, 89
- Руднів Петро, 88
Ружилович Хведір, 88—89
Рясновський Хведір, 164
Свентовський, 202, 294, 328, 382
Свенціцкий Іл. 172, 382
Свідзінський Павло, 174
Сковорода Гр., 387
Соколовський Данило, 397
Сперанський, 7
співаник бібл. Осолінських ч. 3586, 90, 161—163, 234—235, 279, 305—306, 405, 429—430
співаник бібліотеки Чарторийських ч. 2337, 9—44
співаник Домніка Рудницького, 10
співаник зарваницький в збірці Ан. Петрушевича
співаник кам'янський, 197, 383
співаник супрасльський, 199, 249, 383
співаники бібліотеки Наук. Товариства ім. Шевченка, 86—90, 98—102, 106—110, 112—126, 128—161, 200—202, 209—210, 213—214, 217, 221—225, 229—230, 238—239, 246—254, 256—260, 262, 265—269, 271—273, 276—289, 292—293, 296—304, 306—310, 313—322, 383, 388, 392—397, 403—405, 407—408, 410, 412—413, 416, 419, 424—425, 427, 433—437, 439—443, 446—447, 458—460, 469—472, 484—489, 492—493, 513—518, 521—523, 531, 553—556, 561—562, 571—572
співаники бібліотеки Народного Дому у Львові, сличє виключно з збірки Ан. Петрушевича, 46, 178—184, 187—190, 193—194, 243, 250, 252—256, 262—265, 295—296, 304—305, 311—313, 383, 389—391, 410—411, 419—420, 422, 424, 432—433, 443—445, 453—454, 466—467, 470—471, 531—532, 538—539,

- 540—541, 548—550, 565—566,
573—574
- співаники Національного Музею,
87, 179—180, 184—187, 189—
192, 195—196, 214—215, 217
—220, 260—261, 270—271,
273—274, 322, 325—338, 383
—386, 390—394, 400—401,
403—405, 410, 415—420, 423,
425—427, 437—438, 440—443,
447, 451—452, 455—458,
461—468, 471—473, 482—484,
487—488, 493, 497—503, 507
—510, 515—516, 518—521,
524—531, 554, 556—560,
567—569, 571—574
- співаники збірки Ом. Калужняць-
кого, 86—88, 90—98, 110—112,
126—128, 192—193, 203—216,
227, 357—359, 385—388, 395
—400, 402, 406—409, 411—
422, 425—429, 438—441, 443
—445, 448, 450—455, 457,
459—463, 468, 470—471, 483
—487, 489—497, 503—504,
520—521, 532—548, 551—553,
561, 564—568
- співаники збірки Юл. Яворського,
383, 388
- Стажимовський Адам Казимир, 477
- Сумовський Хведір, 87
- Теодор, попович гухлянський,
230—231
- Типик бібл. Народного Дому ч. 5,
172—173
- Транквіліона Ставровецького Ки-
рила Перло многоцінне, 241—
243, 338—339
- Триодь Національного Музею ч. 333,
164—172
- Тупталенко Дмитро, 195, 380
- Франко Ів., 2, 7, 8, 170, 176, 197,
230—231, 259, 338, 375—379,
382, 388, 435, 487
- Церкуник Гнат, 89
- Чернявського Трохима »псалми«,
87
- Шашкевич Маркіян, 7, 481
- Шубович Адріян, 381
- Шумлянського Осипа вірша, 7—8,
10, 20—22
- Щурат В., 9, 199, 208—209, 276,
380—382, 391—392, 406, 476,
478
- Щуровський Тимофій, 361—364
- Яворський Михайло, 88
- Яворський Юл., 7, 245, 382, 388
- Янош Гнат, 89
- Янчук, 8.

З м і с т.

	Стор.
Українські пісні збірника бібл. Чарторийських ч. 2337	1—44
Нові тексти різдвяних і великодніх вірш-орацій	45—84
З культурного життя старої України	85—480
Додатки	481—577
Увага	578
Показчик	579—589

PUBLIKATIONEN

der Ševčenko-Gesellschaft der Wissenschaften in Lemberg

Čarneckyj-Gasse, 26

(in ukrainischer Sprache)

Mitteilungen der Ševčenko-Gesellschaft der Wissenschaften, bis jetzt erschienen
Bde I—CXXXVII Geschichte, Archäologie, Ethnographie, Sprache und Literatur-
geschichte, besonders der Ukraine. B. I—XX vergriffen; Bd. XCIX—C erscheinen
später.

Publikationen der Sektionen und Kommissionen der Ševčenko-Gesellschaft
der Wissenschaften:

A. Die historisch-philosophische Sektion publizierte bis jetzt:

1. 16 Bände ihrer Beiträge (Zbirnyk istoryčno-filosofičnoj sekcii).

Bd. I: M. Hruševskij, Geschichte der Ukraine. T. I bis Anfang des XI
Jahrh.

Bd. II: M. Hruševskij, Geschichte der Ukraine. T. II bis Mitte des XIII
Jahrh.

Bd. III—IV: M. Hruševskij, Geschichte der Ukraine. T. III bis zum J. 1440.

Bd. V: Materialien zur Kulturgeschichte Galiziens im XVIII—XIX Jahrh.

Bd. VI—VII: M. Hruševskij, Geschichte der Ukraine. T. IV bis zum J. 1569.

Bd. VIII—XI: M. Hruševskij, Geschichte der Ukraine. T. V Verfassung
und soziale Verhältnisse in XIV—XVII Jahrh.,

Bd. X—XI: M. Hruševskij, Geschichte der Ukraine. T. VI Oekonomische,
kulturelle und nationale Verhältnisse in XIV—XVII Jahrh.,

Bd. XII—XIII: M. Hruševskij, Geschichte der Ukraine. T. VII Ukrai-
nische Kosaken bis zum J. 1625.

Bd. XIV: M. Hruševskij, Geschichte der Ukraine, Bd. VIII, I Teil

Bd. XVI: Al. Novyckij, Taras Ševčenko als Maler.

2. Ukrainisches Archiv, bis jetzt 15 Bde (I—XV)

B. Die philologische Sektion publizierte bis jetzt 21 Bde ihrer Beiträge
(Zbirnyk filologičnoj sekcii).

Ukrainische Bibliothek. Bd. I—VIII.

C. Die mathematisch-naturwissenschaftlich-medizinische Sektion pu-
blizierte bis jetzt 22 Bände ihrer Beiträge (Zbirnyk). (Band XX erscheint später.)

D. Die Archäographische Kommission publizierte bis jetzt folgende Werke:

1. Quellen zur Geschichte der Ukraine.

Bd. I: M. Hruševskij, Lustrationen der königlichen Domänen in den Bezirken
von Halyč und Peremyšl vom J. 1565—66.

Bd. II: M. Hruševskij, Lustrationen der königl. Domänen in den Bezirken
von Peremyšl und Sanok im J. 1565.

Bd. III: M. Hruševskij, Lustrationen der königl. Domänen in den Bezirken
von Chodm, Bels und Lemberg im J. 1564—5.

Bd. IV—V: St. Tomašivskij, Galizische Akten und Annalen aus den J.
1648—1649.

Bd. VI: St. Tomašivskij, Galizische Chroniken 1648—1657.

Bd. VII: M. Hruševskij, Lustrationen vom J. 1570.

- Bd. VIII: Iv. Krypjakevyč, Akten zur Geschichte der ukr. Kosaken 1513—1630.
 Bd. XII: Dr. M. Korduba, Akten zur Geschichte der ukr. Kosaken 1648—1657.
 Bd. XVI, 1: St. Tomašivskýj, Vatikanische Materialien zur Geschichte der
 Ukraine 1648—1657.
 Bd. XXII: Journal von J. Markovyč. (1735—1740).
 2. Denkmäler der ukrainischen Sprache und Literatur. Bd. I—VII.
 3. Kotljarevskýj, Die travestierte Aeneis, Abdruck der ersten Ausgabe
 vom J. 1798.
 4. Akten-Sammlung zur Geschichte der sozial-politischen und ökonomischen
 Verhältnisse der West-Ukraine.
 5. Ševčenko, Kobzarj, Facsimile der ersten Ausgabe vom 1840.

E. Statistische Kommission publiziert:

1. Studien aus dem Gebiete der Sozialwissenschaften und der
 Statistik, bis jetzt 3 Bde.

F. Juridische Kommission publiziert bis jetzt:

1. Juridische Zeitschrift, bis jetzt 10 Bde.
2. Juridische und ökonomische Zeitschrift, bis jetzt 10 Bde.
3. Juridische Bibliothek, bis jetzt 4 Bde.

G. Ethnographische Kommission publiziert:

1. Ethnographische Sammlung (Etnografičnyj Zbirnyk); bis jetzt er-
 schienen 38 Bände. (Band XX erscheint später).
2. Materialien zur ukrainischen Ethnologie; bis jetzt erschienen 20
 Bände.

H. Bibliographische Kommission publiziert:

- Beiträge zur ukrainischen Bibliographie, bis jetzt 5 Bde.

I. Kommission für klassische Philologie publiziert:

- Arbeiten, bis jetzt 1 H. (in lateinischer Sprache).

Chronik der Gesellschaft, enthält Berichte über Tätigkeit der Gesellschaft,
 sowie der Sektionen und Kommissionen derselben. Bis jetzt erschienen N. 1—66
 ukrainisch und 1—59 deutsch.

Diese und andere Publikationen der Gesellschaft sind in der Buchhandlung
 der Ševčenko-Gesellschaft der Wissenschaften in Lemberg, Ringplatz, Nr. 10
 vorrätig.

